AIMÉE SOMMERFELT

DRUMUL LA AGRA

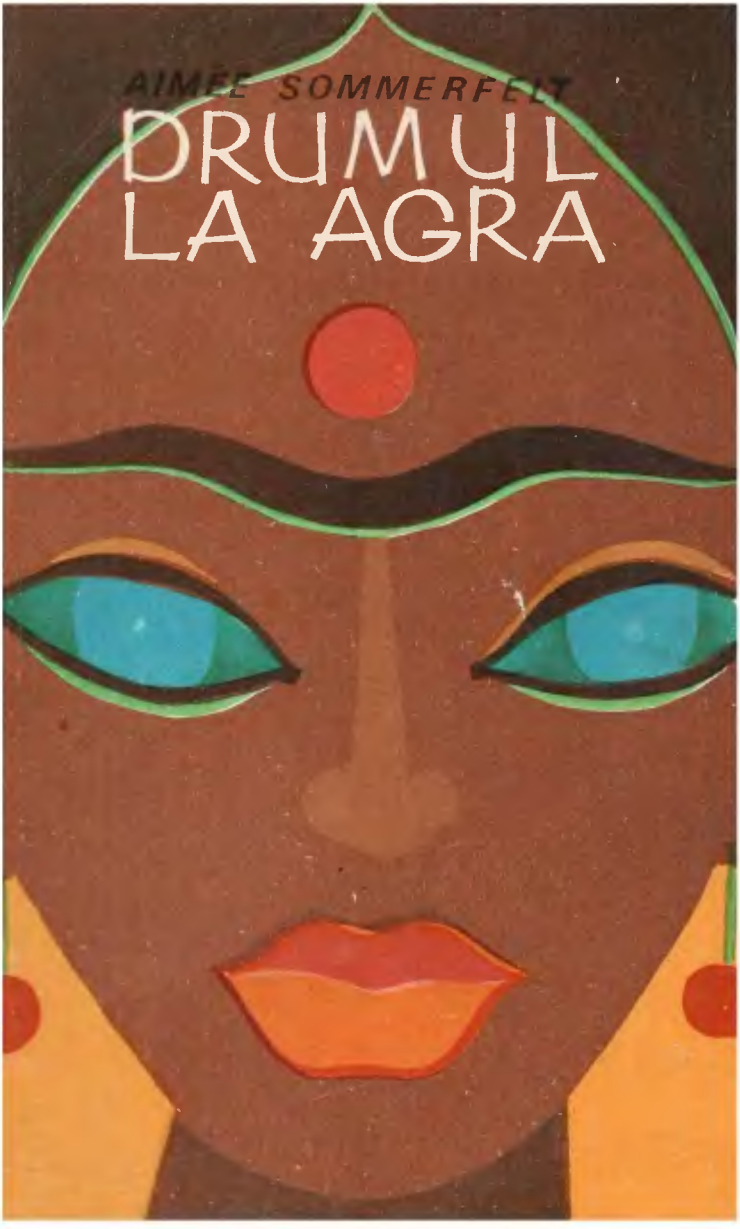

AIMÉE SOMMERFELT

DRUMUL LA AGRA

În românește de
LAZĂR ILIESCU

EDITURA TINERETULUI

Coperta de ION CONSTANTINESCU

AIMÉE SOMMERFELT

DER WEG NACH AGRA

Schwabenverlag — Stuttgart

1961

Capitolul 1

LALU IA O HOTĂRÎRE

Lalu şi Maia erau de loc din satul Katwa, un sat aidoma tuturor satelor indiene. Şi, într-o bună dimineaţă, care nici ea nu se deosebea cu nimic de toate celelalte dimineţi, Lalu pornise să ia apă de la fîntînă, fără să se gîndească la cine ştie ce lucru deosebit. Kanga, căţeaua lui cenuşie şi jigărită, îl însoţea, călcînd cu paşi mărunţi şi măsuraţi înaintea lui. Învăţase să danseze în tactul muzicii şi să se ridice pe labele dindărăt. În tinereţea ei fusese dresată la circ. Mai tîrziu însă, un om care voia să cîştige bani de pe urma ei o furase de acolo. Kanga totuşi n-avea poftă să joace după cum îi cînta hoţul, aşa că-l muşcase de picior şi o luase razna, ajungînd într-o bună zi, flămînzită, în casa unde locuia Lalu. Întîmpinată cu prietenie, rămăsese acolo. Lalu îi dăduse numele de Kanga, împărţind pe ascuns hrana lui cu ea. De atunci Kanga nu se mai dezlipise de el. E drept că nu prea îi plăcea să danseze şi să meargă pe labele dinapoi, şi mai cu seamă atunci cînd i se cerea să facă acest lucru. Era o căţea încăpăţînată şi doar arareori — cînd nu te aşteptai — începea să danseze, fără ca nimeni s-o fi îndemnat.

Cu urciorul de apă pe cap, Lalu mergea repede în urma Kangăi. Picioarele lui ridicau în urma lor un norişor roşiatic de praf. Şi acolo unde drumul lui se încrucişa cu şoseaua, îl întîlni pe prietenul său Kamak.

Băieţii se opriră, lăsîndu-şi jos urcioarele cu apă de pe cap ca să stea puţin de vorbă. Kamak, care mesteca tocmai o bucăţică de trestie de zahăr, începu să-i povestească cu însufleţire lui Lalu :

— Ştii că în Agra e un spital unde orbii îşi recapătă lumina ochilor ?

— Prostii — răspunse Lalu.

— În Agra — urmă Kamak — e un doctor care ştie să tămăduiască ochii bolnavi. E mai deştept decît toţi doctorii din India.

— De unde ştii asta ? întrebă neîncrezător Lalu.

— Unchiu-meu s-a întors ieri acasă. Şi acum e în stare să vadă tot atît de bine cum vezi tu şi cum văd eu !

Unchiul lui Kamak era aproape orb şi cerşea de mai bine de un an pe treptele din faţa gării.

— Chiar poate cu adevărat să vadă ? Nu mai e nevoit să cerşească ? întreba neîncrezător Lalu.

— Doar ţi-am spus că vede tot atît de bine ca mine şi ca tine !

Lalu începu să se frămînte. În păienjenişul gîndurilor care, de aproape un an, deveniseră mereu mai negre şi mai amare, se ivi deodată o licărire de lumină.

— Maia — zise el, fără să vrea.

Cu fiecare an, ba chiar cu fiecare lună ce se scurgea, vederea Maiei slăbise. Nimeni însă nu suflase vreun cuvînt, căci Maia urma să fie primită în anul următor în şcoala din satul vecin. Era un noroc de care se bucurau prea puţini copii ; aşa că dacă învăţătorul ar afla că Maia suferă de ochi, nu încape îndoială că locul păstrat pentru ea ar fi dat altui copil de şapte ani. Şi erau atîţia care l-ar fi primit cu bucurie. Lucrul acesta îl ştia toată familia Maiei. Şi Lalu ar fi tare necăjit dacă sora lui n-ar intra la şcoală. Căci îşi pusese în cap că, o dată cu Maia, să înveţe şi el fiecare buche şi

fiecare cuvînt pe care şi le-ar fi însuşit surioara lui. Făcuse jurămînt că tot ce va învăţa Maia va intra şi în capul lui. Într-o ţară în care sînt atîţia copii, eşti nevoit să-ţi porţi singur de grijă...

— Îndeamnă-l pe tatăl tău să plece cu Maia la Agra — zise Kamak, mestecînd mai departe trestia lui de zahăr. Spune-i că acolo e un doctor care...

— Nu vorbi prostii ! răspunse Lalu. Tata nu poate lăsa pe seama mea şi a fraţilor mei mai mici semănatul orezului ! Ce folos că ochii Maiei se însănătoşesc, dacă la toamnă n-avem ce culege de pe cîmp !

— Atunci trimite-o pe maică-ta cu Maia — zise Kamak, fără să chibzuiască prea mult, căci e uşor să dai sfaturi altora, oricît ai fi de sărac, mai ales dacă nu eşti în cauză.

— Mama ? Care trebuie să aibă grijă de prunc şi de toţi ţîncii ceilalţi ?!

Kamak răspunse însă rîzînd :

— Atunci du-te tu cu ea !

Lalu începu şi el să rîdă, apucă iar urciorul şi-şi văzu de drum. Se săturase de toate sfaturile bune pe care le primise.

Era încă dis-de-dimineaţă. O cunună de nori albi plutea deasupra orizontului, în timp ce, sus, în înălţimi, cerul era limpede şi albastru. Abia mai tîrziu, după ce se va fi înteţit căldura, avea să devină alb, lipsit de altă culoare, silind oamenii şi dobitoacele să caute un pic de umbră. De-a lungul şoselei se auzeau claxoanele prelungi ale automobilelor, căutînd să-şi croiască drum prin vălmăşeala carelor cu boi, a cămilelor şi a bicicliştilor.

Era şoseaua ce ducea la Agra. Ei da, gîndea Lalu, dac-ar avea şi el o bicicletă ! Sau dacă tata ar putea să se lipsească de unul din boi ! Înainte vreme avuseseră un cal şi două vaci, dar asta fusese mai demult, cu un an înainte de seceta cea grozavă. Atunci poate că ar fi fost cu putinţă să se ducă cu

Maia la Agra. Atunci poate că ar fi putut chiar cumpăra bilete şi ar fi călătorit cu trenul.

Ajuns într-un loc unde drumul nu mai era străjuit de copaci, Lalu grăbi pasul, zorit de dogoarea soarelui. Înainte însă de a fi ajuns la răscrucea şoselei, se opri o clipă locului, şi privirile îi alunecară, visătoare, spre apus.

Şoseaua se întindea, nesfîrşită, înaintea ochilor săi, pierzîndu-se în ceaţa tulbure de la orizont. Automobilele stîrneau nori de praf, învăluind în rotocoalele lor trecătorii şi căruţele întîlnite. De o parte şi de alta a şoselei se înălţau şiruri de copaci mango, printre crengile cărora se vedeau maimuţe mari, cenuşii, care urmăreau forfota de pe şosea. Maimuţele erau cenuşii, copacii cenuşii, iar şoseaua care se întindea de-a lungul şesului nesfîrşit şi ars de soare, la fel de cenuşie.

Pe un astfel de drum puteai să mergi la nesfîrşit, pînă te prăbuşeai de oboseală. Noaptea, puteai să cazi pradă fiarelor sălbatice, sau să calci pe vreun şarpe veninos. Ar fi fost curată nebunie să asculţi de sfatul lui Kamak. Kamak se străduia doar să te facă să crezi că nu-i cine ştie ce lucru mare să te duci, de mînă cu surioara ta de şapte ani, pînă la Agra. Ca şi cum el ar face asta în fiecare zi !

Lalu rămăsese gînditor, pe marginea şoselei, cu urciorul gol pe cap.

„Dacă l-am lua cu noi pe Surmi — se gîndea Lalu — Maia ar putea să meargă călare." Surmi, măgărul, avea — la fel ca şi Lalu — treisprezece ani ; pentru un măgar, însă, asta înseamnă o vîrstă respectabilă. Va putea el oare să mai facă drumul pînă la Agra şi înapoi ? Sigur că da, nu mai încăpea îndoială ! Doar măgarii sînt dobitoace care duc la tăvăleală !

Acolo departe, la orizont, începea o lume nouă. Pentru el, însă, care nu ajunsese niciodată mai departe de Allahabad, lumea aceasta era necunoscută.

Ce-ar fi totuşi dacă el, Lalu, ar fi în stare să salveze ochii surorii lui, ochi de pe urma cărora amîndoi ar putea să tragă atîtea foloase ?

Dar ar putea oare Maia, chiar dacă ar izbuti să intre la şcoală, să-l păcălească pe dascălul ei ? Şi ar fi ea în stare, cu ochii ei atît de bolnavi, să înveţe ceva ?

„De dormit, am putea să dormim la umbra copacilor, iar drept pernă ne-am sluji de măgarul nostru... şi, bineînţeles, va trebui s-o luăm cu noi şi pe Kanga..."

Să fie primejdios oare drumul ce duce la Agra ? Înainte de a adormi, Lalu auzise deseori cum afară şacalii, goniţi de lătrăturile cîinilor, urlau în noapte. Cîntecul lor era un urlet al foamei. Nani zicea chiar că ţipătul lor vine direct din maţe. Cît e lumină sînt tare fricoşi, noaptea, însă, devin obraznici. Oricum, pentru copiii mai mari ei nu înseamnă o primejdie. Dar dacă ar veni aşa, cu sutele, înfometaţi ? Lalu păşi încet mai departe, luînd-o pe poteca ce ducea la fîntînă. Soarele îşi trimitea razele sale dogoritoare de îndată ce ieşeai din umbră. Lalu mergea înainte, dar în timp ce îşi ţinea capul drept şi nemişcat sub povara urciorului, în mintea sa gîndurile se învălmăşeau asemenea unor roiuri de albine speriate.

„Nu, mama nu-şi poate părăsi pruncul şi copiii cei mici, după cum nici tata nu-şi poate lăsa cîmpul de orez. Nani e prea bătrînă. Nu rămîne decît să mă duc eu. Eu însă nu pot, nu îndrăznesc. Nu vreau. Eu n-am curaj decît ziua !

*

* *

Cu toată ora timpurie a dimineţii, la fîntînă se aflau mulţi oameni. Pe marginea iazului stăteau cîteva femei în genunchi, bătînd rufele cu maiul. O pereche de boi se învîrteau în cerc, cu ochii legaţi, scoţînd din adînc roata cea mare de lemn care scîrţîia, şi care purta pe ea găleţile cu apă. Făceau lucrul acesta în acelaşi fel cum îl făcuseră mereu, cu sute de

ani în urmă, boii din străvechea Indie. Apa se scurgea, proaspătă şi rece, din găleţile roţii în iazul în care femeile îşi spălau rufele, şi care slujea, într-un anumit loc, şi drept adăpătoare pentru vite. Din toate părţile răsunau chemări, la fiecare pas se înfiripau discuţii.

Lalu o zări pe maică-sa, care îşi întindea tocmai rufele pe iarbă, ca să le usuce la soare. Pruncul se afla în umbra unui copac, ceva mai departe. Măgarul Surmi, care urma să ducă în spinare rufele pînă acasă, se afla şi el aici. Intrase cu copitele în apă şi se adăpa. Maia îl ţinea de dîrlogi.

Fetiţa nu-l văzuse numaidecît pe Lalu. Ţinea capul puţintel aplecat, căci se simţea totdeauna stînjenită cînd în jurul ei erau prea mulţi oameni. Purta o pereche de pantaloni lungi, albi, de bumbac şi o bluză roşie, care-i ajungea pînă la genunchi. Era încă prea mică pentru a purta, ca maică-sa, un *sari*[1]. Avea cozile lungi, întunecate, şi ochi albaştri, mîndria întregii familii, ochii albaştri fiind foarte rari pe meleagurile Indiei. Era un copil frumos şi singura fată într-o casă de băieţi. Lalu fluieră de cîteva ori. Maia înălţă capul şi privi împrejur, dar nu-şi descoperi fratele decît atunci cînd acesta ajunsese aproape de ea. Făcu atunci o mişcare repezită, zvîrli dîrlogii peste spinarea lui Surmi şi alergă să-l întîmpine pe Lalu. Cum era însă pe jumătate oarbă, se poticni de coşul plin cu rufe curate pe care o femeie le strînsese tocmai după ce se uscaseră o jumătate de ceas la soare. Coşul se răsturnă, iar rufele căzură în apa tulbure şi mîloasă, din care se adăpau vitele.

Ce larmă şi ce ţipete! Femeia, căreia îi aparţinea coşul, îşi înălţă ameninţătoare braţele şi începu să blesteme. În juru-i celelalte femei înjurau sau hohoteau care mai de care. Şi tocmai atunci, în toiul zăpăcelii generale, se ivi şi Kanga,

[1] Veşmînt femeiesc.

dansînd pe labele de dinapoi. Îşi închipuia, desigur, că se află la circ.

Speriată şi zăpăcită, Maia se ascunse în spatele lui Lalu. Maică-sa veni grăbită spre ea şi revărsă asupra copilei un potop de mustrări.

— Cum de aduci o fată aproape oarbă la fîntînă ?! Uită-te ce-a făcut !

— Maia nu-i aproape oarbă ! zise maică-sa, necăjită. Vede bine. Că doar mă ajută la toate treburile casei !

— Vede bine ! Atunci de ce-mi răstoarnă coşul ?

— Am să-ţi clătesc eu rufele — răpunse mama fetiţei. Oricui i se poate întîmpla aşa ceva ! Fii cuminte, Kanga !

Kanga încetase între timp dansul, dar se porni pe lătrat. Aproape că nu se mai înţelegea nici un cuvînt.

— Ia-ţi fata şi cîinele ăsta turbat şi du-te ! ţipă un bărbat furios. Nu vezi că amîndoi sînt la fel de aiuriţi ?

— Vede bine ! îşi bătu joc de ea o altă mamă, care avea un băiat de vîrsta Maiei. Şi una ca asta urmează să capete un loc la şcoală, pe cînd altele, cu ochii sănătoşi, nu sînt primite...

— Ce să caute copiii la şcoală ? mîrîi bărbatul cel furios. Învaţă doar să se umfle în pene şi pe urmă nu mai vor să-şi ajute părinţii la treburile gospodăriei. Cine-i deştept ştie să citească şi fără şcoală !

— Are dreptate, sigur că are dreptate ! strigară cîteva femei.

— Am să-ţi clătesc eu rufele ! E tot ce putea mama Maiei, în neajutorarea ei, să răspundă tuturor ocărilor, batjocurei şi mustrărilor celorlalţi.

Nici că s-ar fi putut întîmpla ceva mai rău. Acum se va afla în tot satul că Maia nu mai vede bine.

— Am să spun lucrul ăsta şi dascălului. Aşa ceva nu poate fi îngăduit — zise o femeie care s-ar fi bucurat grozav să obţină un loc în şcoală pentru copilul ei.

— Să nu faci una ca asta ! strigă Lalu. Maia va merge la Agra, unde doctorii au să-i vindece ochii !

— La Agra ! Ha-ha ! Şi cine o va duce acolo, dacă e voie să te întreb ?

— Chiar eu ! răspunse Lalu.

Capitolul 2

O NOAPTE PE ACOPERIŞ

Fumul ce plutea deasupra caselor ţărăneşti, joase şi lipsite de hogeacuri, dădea acestora, în clipa în care Lalu, gîfîind şi fornăind ca un bivol ostenit, se înapoie în sat cu urciorul lui, o înfăţişare tulbure, aproape ştearsă. Kanga venea în urmă, cu limba atîrnată. Lalu făcuse tot drumul, scăldat de arşiţa neîndurătoare a soarelui, în pas alergător, cu toate că nimeni nu-i ceruse acest lucru, împins numai de mînia ce clocotea într-însul. Şi tot această mînie îl împinse deodată să se ducă el cu Maia la Agra. Luase hotărîrea asta fără să-şi dea seama ce se petrece cu dînsul. Avea să le arate el celorlalţi, oamenilor acestora nemernici şi mici la suflet ! Da, da, are să le arate el ! N-au să apuce să-şi vadă dorinţa împlinită, dorinţa de a o împiedica pe Maia să se ducă la şcoală ! Cel puţin atîta vreme cît el, Lalu, va mai fi în stare să-şi mişte picioarele !

De pe şesul cel mare cîrmi spre curtea părintească, a cărei vatră era afară, în curte. Acolo se afla Nani [1] care prăjea tocmai, pe o lespede de piatră, la foc deschis, nişte clătite, îndepărtînd fumul cu o bucată de tinichea. Lalu puse urciorul lîngă peretele casei, la umbră, dîndu-şi abia acum seama că urciorul era gol. Îşi şterse sudoarea de pe frunte şi se apropie de bunică-sa.

[1] Bunica.

Nani îi aruncă o privire grăbită, desluşind cuta adîncă pe care Lalu o avea pe frunte. Îi întinse apoi o *sjapati* [1] proaspătă.

— Vii acasă cu urciorul gol şi cu fruntea încruntată. Se vede treaba că iar te-ai amestecat în cine ştie ce drăcovenii!

— Nani — răspunse Lalu — am să plec pentru cîteva zile la Agra, împreună cu Maia.

Nani lăsă să cadă încă o clătită pe lespedea încinsă; nu se speriase atît cît se aşteptase Lalu s-o sperie; şi lucrul ăsta îl rodea. Nu în orice zi se iau asemenea hotărîri. Măcar să fi încetat cu prăjitul clătitelor la auzul unei astfel de veşti!

Rupse o bucată din clătita lui şi o dădu Kangăi, după care începu să mestece restul.

— Am să-l iau pe Surmi cu mine — zise el — şi se înţelege că şi pe Kanga. Cîinele va împiedica şacalii să se apropie.

Bunica îşi răcori obrazul cu ajutorul evantaiului din pene de păun.

— Să vorbim mai pe îndelete, Lalu — zise ea. Povesteşte-mi, ce s-a întîmplat?

Erau cuvintele pe care Lalu le asculta bucuros. Cei vîrstnici nu prea aveau obiceiul să stea mult de vorbă. Vîrstnicii porunceau doar.

Lalu îi povesti bunicăi tot ce se întîmplase în dimineaţa aceea; povesti ceea ce aflase despre unchiul lui Kamak, care îşi recăpătase vederea, de ghinionul pe care îl avusese la izvor Maia şi de felul mîrşav în care se purtaseră oamenii cu dînsa. Îi mai spuse că ceilalţi voiau s-o împiedice cu orice chip pe Maia să meargă la şcoală şi că el îi vestise că are să se ducă cu soră-sa la Agra.

— Va să zică, vrei ca Maia să se însănătoşească şi ea la fel ca unchiul lui Kamak? Foarte frumos din partea ta, fie că lucrul ăsta este sau nu este cu putinţă! răspunse Nani.

---

1 Un fel de clătite, fără ou.

— Eu n-am spus asta ca să fie frumos din partea mea, ci fiindcă eram tare mîniat — zise Lalu.

— Omul e bine să fie prețuit după faptele sale — răspunse Nani.

— Afară de asta, vreau să învăț și eu tot ce învață Maia.

Lalu se ținuse totdeauna de băieții și fetele ce urmau la școala din satul vecin, rugîndu-i mereu să-i arate și lui cîte ceva din ceea ce învățau ei acolo, adică buchiile și numărătoarea. Școlarii ăștia erau însă prea țîfnoși și-și păzeau cu zgîrcenie învățătura. Cu Maia însă are să fie altfel. Maia îl iubea doar.

— Ce zici, Nani, au să-mi îngăduie lucrul ăsta ?

— Are să fie tare greu, Lalu.

— Dar eu am spus asta la fîntînă, în gura mare, Nani ! Am strigat în așa fel încît au auzit toți. Așa că *trebuie* să mă duc la Agra !

Nani nu-i răspunse că, pentru copii, un astfel de lucru e și primejdios, și nesăbuit, și cu neputință. Nu-i spuse nimic din cele ce fără îndoială aveau să-i spună părinții. Ci, dimpotrivă, vorbi astfel :

— Dacă în lumea asta sînt pelerini care cutreieră jumătate din pămîntul Indiei ca să ajungă la apele rîului cel sfînt, de ce nu te-ai duce și tu la Agra, dacă astfel ai putea tămădui ochii Maiei ?

— Nani dragă, crezi că sînt destul de mare pentru asta ?

— Nimeni nu te întreabă dacă ești mare sau mic. O crenguță subțire și mlădie e mai bună decît o creangă care, atunci cînd o îndoi, se frînge.

Lalu aproape că se sperie auzind-o pe bunică-sa vorbind în felul acesta. Buzele ei nu rostiseră nici un „nu", nici un cuvînt de împotrivire, oricît de slab. În drumul de la fîntînă spre casă, băiatul își pregătise răspunsuri pentru a-i frînge împotrivirea. Dar iată că bunica nu se împotrivea. Și atunci începu să-i înșire el tot felul de piedici :

— Dar gîndeşte-te, Nani, că Maia abia a împlinit şapte ani !

— Pelerinii sînt adesea şi mai tineri. Orice om care vrea să zboare trebuie să se bizuie pe propriile sale aripi !

— Dar e pe jumătate oarbă ! Ar putea, cine ştie, să calce pe un şarpe veninos !

— Oricum, tot mai bine decît să fie nevoită să cerşească o viaţă întreagă. Şi apoi, ştii şi tu, şerpii se arată de obicei abia după vremea ploilor !

În clipa aceea se întoarse şi mama acasă, împreună cu Maia şi cu cei doi fraţiori mai mici. Îl mîna pe Surmi, care purta în spinare coşul cu rufe. Ducea pruncul în braţe, şi munca obositoare pe care o cheltuise ca s-o poată, în sfîrşit, potoli pe vecina înfuriată, o sleise de puteri. Şi oamenii sleiţi de puteri nu prea vor să audă de călătorii, fie că e vorba de călătoriile lor proprii sau de acelea ale altora.

— N-ar fi trebuit să răspunzi oamenilor de la fîntînă aşa cum le-ai răspuns, Lalu. Te faci doar de rîs cu astfel de vorbe.

Lalu strînse din dinţi şi nu răspunse. Voia s-o facă pe maică-sa să înţeleagă că nu se făcuse de rîs. Şi, împreună cu dînsa, să-i lămurească şi pe ceilalţi locuitori ai satului.

— Şi, colac peste pupăză, ai uitat să umpli urciorul cu apă. Întoarce-te la fîntînă şi adu apă, băiete !

— Pot să mă duc mai tîrziu, mamă, după ce vom mînca ?

— Pe cîte ştiu, ai de gînd să te duci tocmai la Agra ; şi acum cauţi să scapi de drumuleţul ăsta scurt pînă la fîntînă ?

Lalu puse mîna pe urcior şi porni. Nu-şi amintea însă să se fi mîniat pînă atunci vreodată de atîtea ori într-o singură zi. Socoti că cel mai bun lucru era să stea de vorbă cu taică-său. Cîtă vreme fierbea în el mînia asta, simţea că are mai mult curaj.

Cînd însă, a doua zi, ostenit şi flămînd, taică-său se întoarse cu boii acasă, de la munca cîmpului, nici nu voi să audă de asemenea fapte nechibzuite. Lalu şi Maia singuri, pe jos, la Agra ? Niciodată !

— Zeul Siva n-are să îngăduie ca Maia să orbească, dacă nu-i e sortit să fie oarbă — îl lămuri el.

— Atunci, tot zeul Siva îi îndeamnă pe copiii ăştia să călătorească, dacă aşa li-e scris — îl întrerupse bunica, singura care îndrăznea să-i vorbească atunci cînd era ostenit şi flămînd. Şi apoi, la Agra locuieşte unchi-tău. El poate fi de mare ajutor copiilor şi poate că i-ar înlesni Maiei să fie primită la spital.

— Unchiul locuieşte departe şi, de altfel, nu l-am mai văzut de mulţi ani. Iar Lalu e un băiat repezit şi necugetat. Nu ştie să aibă răbdare.

— Cine are răbdare poate uşor să o piardă, cînd e vorba de o călătorie atît de lungă. Cine însă nu are de loc, aşa cum se întîmplă cu Lalu, s-ar putea, cine ştie, să şi-o însuşească. Călătoria asta ar putea să-l facă pe Lalu să devină bărbat!

După ce Nani spuse cuvintele astea, umplu un blid cu orez, îl îndemnă pe tatăl lui Lalu să se aşeze lîngă foc şi trimise băiatul, împreună cu fraţii săi mai mici, în grajd, să dea demîncare bivolilor.

Într-un ungher al ogrăzii, fînul era aşezat în claie ; şi în timp ce tatăl îşi dumica mîncarea, copiii duseră grămezi mai mari şi mai mici de fîn în grajd. Nimeni nu mai pomeni nimic de Agra în tot restul zilei, pînă cînd, după apusul soarelui, tatăl intră în colibă, să se odihnească puţin.

Pe înserate, un vecin veni să stea, în preajma focului, un ceas de vorbă cu părinţii. Tatăl îi povesti că Lalu avusese năstruşnica idee de a pleca pe jos, cu Maia, pînă la Agra, unde ar putea fi tămăduită vederea fetiţei. Aduse vorba despre lucrul ăsta numai fiindcă voia să vadă cum o să clatine vecinul din cap, auzind de dorinţa asta neghioabă a băiatului. Vecinul însă nu clătină de loc din cap, căci şi el se întîmplase să-l vadă pe unchiul lui Kamak. Socotise un fel de minune faptul că un orb îşi recăpătase pe deplin lumina ochilor. Vecinul povesti ceea ce aflase despre spitalul din Agra, adăugînd că în săptă-

mîna ce vine urma să plece cu carul său cu boi la Allahabad şi că, dacă tatăl încuviinţează, ar putea să-i ia pe cei doi copii pînă acolo. Tatăl socoti întîmplarea drept un semn bun. Era aproape hotărît să se ducă să-l vadă pe *guru* [1], la care toţi hinduşii evlavioşi obişnuiau să se ducă ori de cîte ori era vorba să ia o hotărîre însemnată.

După ce vecinul plecă, tatăl se culcă şi el.

Întreaga familie dormea afară, sub cerul liber. Lalu îşi luă rogojina şi se urcă, împreună cu Kanga, pe acoperiş, unde se culca seară de seară. În faţa casei se afla un copac bătrîn, încolăcit de sus pînă jos de plante agăţătoare, care dăruiau casei aproape în tot cursul zilei umbra lor. Pe latura umbrită a acoperişului nu era prea cald. Aici, în locul ăsta răcoros, Lalu îşi întinse rogojina, îşi scoase cămaşa, pătrunzîndu-se prin toţi porii trupului de răcoarea nopţii. Nici un prinţ, nici un maharajah, nici un om din toată lumea asta nesfîrşită n-ar fi putut să aibă un loc de odihnă mai minunat decît cel pe care şi-l alesese el.

În crengile copacului ciripeau papagali mici, verzui. Lalu, întins pe spate pe rogojina lui, alături de Kanga, privea pe boltă constelaţiile pe care le cunoştea atît de bine ; omul care se lupta cu taurul, Vega, Cîinele. El căută şi descoperi pe suprafaţa lunii chipul zeului lunii. Covorul înstelat părea, în seara asta, că-atîrnă atît de jos, încît lui Lalu aproape că-i venea să creadă că-l poate atinge cu mîna. Acolo sus, stăteau scrise toate : cînd se născuse el, cînd trebuia să moară şi dacă drumul pe care voia, cu atîta patimă, să-l facă, dar de care în acelaşi timp îi era atîta teamă încît aproape că-i venea să rămînă mai bine acasă, avea să izbîndească. Ei, cine ştie să citească în stele ! Din păcate, însă, la aceasta nu se pricepea decît *guru*, cel pe care tata voia să-l vadă a doua zi şi să-l întrebe dacă e bine ca această călătorie să fie făcută.

Deodată, scara de bambus care ducea spre acoperiş pîrîi şi

[1] Înţeleptul satului, socotit om sfînt.

un cap se ivi aproape de el. Maia ! Căuta cu ochii ei slabi să vadă prin întuneric.

— Lalu ! Eşti aici, frăţioare ? Pot să rămîn la tine ? Mi-e cu neputinţă să dorm !

Lalu împinse la o parte căţeaua ce dormea, şi-i făcu loc Maiei pe rogojină. Ea se apropie, pipăind cu picioarele goale acoperişul.

— De ce nu poţi să dormi, Maia ?

— Ochii-mi ard şi mă dor !

Lalu o frecă pe spate, cu toate că durerea aceea arzătoare nu-i venea de acolo. Dar nu trebuia să-i frece ochii.

— Durerile au să se potolească numaidecît, surioară. Închide ochii şi caută să dormi.

— Da — şopti Maia, punîndu-şi capul pe braţul lui şi închizînd ochii. Apoi întrebă : Crezi că au să ne sfîşie pe drum şacalii, dacă facem călătoria asta, Lalu ?

— Prostii ! răspunse el, frecînd-o iar pe spate.

— Şacalii se strecoară prin sate şi fură copiii mici.

— Dar tu nu mai eşti un copil mic, şi nici eu. E primejdios numai pentru cei bolnavi şi neajutoraţi.

— Spune-mi o poveste, Lalu ! Simt că-mi vîjîie capul !

* * *

Lalu se gîndi o clipă, şi apoi începu să depene povestea cu omul din adîncul fîntînii.

— Cică de mult, a fost o foamete mare în India. Nu foametea aceea grozavă, de pe urma căreia mureau oamenii pe capete, ci o foamete mai puţin cumplită, care nu lua decît viaţa copiilor şi bătrînilor. Într-un sat, aşezat în apropierea junglei, trăia un flăcău pe care îl chema Nanak. Şi flăcăul ăsta era înalt şi voinic, şi la treieratul grîului era în stare să lucreze, fără să ostenească, mai mult decît toţi ceilalţi flăcăi. Numai că, în anul acela, nu se făcuse fir de grîu. Din pricina secetei atît

grîul de vară, cît şi cel din anotimpul ploios se pîrjolise. Ai mai auzit povestea asta, Maia ?

— Da, Lalu. Dar tare mi-ar plăcea s-o mai aud o dată !

— Nanak pornise în junglă, căutînd niscai rădăcini bune de mîncat şi miere. Şi scormoni şi tot scormoni prin desişuri şi ierburi înalte, iar maimuţele îi aruncau tot felul de crengi şi vreascuri în cap. Dar miere şi rădăcini bune nu i-a fost dat să găsească. Pînă la urmă, ajunse în preajma unui palat părăsit, ale cărui ziduri fuseseră năpădite de ierburi sălbatice şi a cărui fîntînă nu avea nici un strop de apă. Aici locuise odinioară un maharajah nespus de bogat, dar toţi locuitorii părăsiseră palatul, din pricină că apa sălcie a fîntînii nu mai era bună de băut. Nanak privi frumoasa clădire în care acum nu mai sălăşluiau decît şerpi, şi se plimbă prin încăperi. Îşi încercă glasul şi auzi cum zidurile părăsite îi trimiteau înapoi ecoul. Deodată, însă, se auzi trîmbiţa unui elefant sălbatic, care ieşise din adîncul junglei. Dihania se opri o clipă în mijlocul unui luminiş, de unde porni apoi înspre dînsul. Nanak ştia bine cît e de primejdios să întîlneşti un elefant sălbatic într-un loc deschis şi nu găsi alt ungher mai potrivit să se ascundă decît în fîntîna palatului, aflată în mijlocul curţii. Rădăcinile aeriene ale unui banyan atîrnau tocmai deasupra fîntînii, şi Nanak se agăţă de ele ca să coboare înăuntrul acesteia.

Dedesubtul lui mişunau şerpii, iar deasupra trîmbiţa elefantul. O pereche de şoareci, unul alb şi altul negru, rodeau cu sîrg rădăcinile de care se ţinea el, aşa că putea, dintr-o clipă în alta, să se prăbuşească în adînc, printre şerpi.

Deasupra, însă, în pomul de banyan, atîrna un cogeamite stupul de albine, şi de cîte ori elefantul scutura pomul, din stup începea să curgă miere, pe care Nanak se grăbea s-o lingă. Niciodată mai înainte mierea nu i se păruse atît de gustoasă. Se vede treaba că era miere din flori de nufăr, pe care albinele o culeseseră din florile acestea sfinte. Mierea îi dărui putere şi

răbdare, aşa că fu în stare să aştepte pînă cînd elefantul se plictisi de propriile sale mugete şi porni înapoi în junglă. Nanak se căţără acum pe peretele fîntînii şi alungă cei doi şoareci care rodeau rădăcinile de care fusese atîrnat mai înainte. Fără să-i pese de albine, luă întreg stupul şi-l vîrî în sacul pe care îl purta pe spate şi porni spre casă. Cînd ajunse acolo, ploua. Şi mierea adusă de Nanak din curtea palatului îi îndestulă pe toţi. Nanak însă nu uită niciodată felul în care mierea îi picurase în gură, atunci cînd se aflase la ananghie. Căci, chiar atunci cînd ni se pare că ne merge cum nu se poate mai rău, se mai găseşte totuşi, de cele mai multe ori, şi cîte ceva bun, fie chiar şi o singură picătură de miere. Dormi, surioară ?

— Nu, Lalu. A fost o poveste tare frumoasă !

* * *

O vreme, tăcură amîndoi. Lalu nu auzea decît lăcustele din tufele de cactuşi şi broaştele aciuate în canal care orăcăiau la lumina lunii. Maia grăi deodată :

— Mama zice că va trebui să răbdăm de foame şi de sete în drumul nostru şi că ne vom înţepa în cactuşi, iar oamenii, haini, au să ne izgonească de pretutindeni. Crezi tu asta, Lalu ?

— E drept că aşa va fi — răspunse Lalu, căscînd. Dar şi mai rău e cînd îţi pierzi vederea !

— Da, Lalu. Maia rămase cîteva clipe pe gînduri, apoi zise : Mi-e teamă de cactuşi şi de oameni răi.

— Înţeleg. Numai că *aici* nu sînt nici cactuşi, nici oameni răi. Pînă vom da cu adevărat de ei, înfrînge-ţi teama asta, nu crezi c-ar fi mai bine ? Acum tare-aş vrea să dorm !

— Da, Lalu. Dar dacă tata nu ne dă voie, şi nu putem pleca la Agra... Nu mi-ar face de loc plăcere să ajung oarbă !

— Nu *eşti* încă oarbă, Maia. Şi apoi, tata a spus doar că are să se ducă la *guru* să-l întrebe dacă e bine să facem călătoria asta.

— Dar dacă *guru* are să spună că nu e bine... ?

— Întîi ţi-e teamă să te duci la Agra ; pe urmă ţi-e teamă că n-or să ne lase să plecăm. Ştii bine că *guru* întreabă stelele. Aşa că, deocamdată, dormi, Maia !

— Da, Lalu — răspunse Maia şi adormi.

Lalu se întinse pe spate şi începu iar să privească stelele. Cine e oare în stare să le tălmăcească ? Broaştele, care orăcăiseră necontenit toată seara, se liniştiseră. Dar, de pe întinsul cîmpiei, se auzi urletul şacalilor flămînzi, care-l făcea pe Kanga să ciulească urechile şi să mîrîie. Pentru Lalu, sunetele astea fură parcă un salut venind din acel viitor pe care nu ştia să-l tălmăcească.

Capitolul 3

CE S-A ÎNTÎMPLAT ÎN CASA SFÎNTULUI ŞI LA LOCUINŢA CĂMĂTARULUI

Dumnezeul indienilor are sute de nume şi sute de întruchipări, şi fiecare familie îşi alege pe aceea pe care o socoteşte mai vrednică de a fi adorată. În casa părintească a lui Lalu şi a Maiei, se află un scrin cu lucruri sfinte, închinat Chayei, zeiţa umbrei şi a îndurării, acelei zeiţe care — aşa cum cred hinduşii — face ca soarele să apună în fiecare seară, ferind astfel pămîntul de pîrjol.

În fiece dimineaţă, după ce întreaga familie se spăla — şi spălatul era el însuşi o parte a rugăciunii lor — toţi se adunau în faţa scrinului sfînt, în timp ce Nani făcea să sune un clopot mic de templu, după care se rugau împreună Chayei, zeiţa umbrei şi a îndurării.

În dimineaţa aceea, tatăl îmbrăcă o *dhoti* [1], proaspăt spălată, se pieptănă şi porni, împreună cu Lalu şi Maia, la *guru*. Pe Kanga o legară în curte, căci la un om atît de mare cum e *guru*, nu se cuvine să iei cu tine şi cîinele.

Kanga scheună şi se smuci cît putu cînd văzu că tatăl pleacă cu copiii de acasă.

Guru era un bătrîn încărcat de ani, îmbrăcat, de sus pînă jos, în galben. Cînd se născuseră Lalu şi Maia, le citise soarta în stele şi acum, auzind dorinţa lor, se închise într-o odăiţă dosnică, vrînd să citească din nou cele însemnate de el odinioară. Cînd se întoarse, se apropie de scrinul sfînt, împodobit cu flori, scrin ce se afla într-un colţ al odăii, şi scoase din el o lădiţă, pe capacul căreia se afla o oglinjoară mititică de tot. Lădiţa asta aparţinuse pe vremuri unui sfînt, şi *guru* îi lămuri că privind în oglindă poţi să cunoşti viitorul. Apoi întinse lădiţa lui Lalu.

— Ce vezi în oglindă, băiete ?

Lalu privi încordat în oglinda unde se vedeau răsfrîngîndu-se şi ivindu-se pe rînd tot felul de pete de culori şi de lumină.

— Văd parcă un ogor galben, semănat cu muştar. Şi un şarpe tîrîndu-se, mi se pare.

— Scutură lădiţa ! zise *guru*.

Lalu scutură lădiţa şi privi din nou în oglindă.

— Ce vezi acum ?

— Văd o uliţă.

— E bine. Şi mai ce ?

— Văd ceva mare, cenuşiu. Parc-ar fi un elefant cenuşiu uriaş.

— Au să i se tămăduiască ochii ? întrebă, nerăbdător, tatăl. Spune, are să-şi recapete lumina ochilor ?

— Mai scutură o dată lădiţa — zise *guru*. Acum ce vezi ?

---

1 O bucată mare de pînză, înfăşurată în jurul trupului şi picioarelor, pe care indienii o poartă în loc de pantaloni.

— Nu mai văd nimic — răspunse Lalu.

Guru îi luă din mîini lădiţa şi o puse iar la locul ei.

— Ia seama la elefantul cenuşiu. Poate să-ţi aducă noroc — zise el. Şi întorcîndu-se către tatăl copiilor, adăugă : Nu-ţi pot spune dacă Maia îşi va recăpăta lumina ochilor sau o va pierde cu desăvîrşire. Totuşi, ar fi bine dacă s-ar porni la drum săptămîna viitoare, cînd luna începe să scadă. Lalu n-a fost în stare să vadă drumul la înapoiere. Iată de ce nu-i sfătuiesc pe copii ca, la întoarcere, să vină tot pe jos. Mai mult nu pot să spun.

Pentru tatăl lui Lalu era însă destul. Îi mulţumi lui *guru* şi porni împreună cu copiii spre casa cămătarului. Trebuiau să ia bani cu împrumut pentru hrana de care aveau nevoie Lalu şi Maia pe drum şi pentru biletele de călătorie la întoarcere.

Cămătarul locuia într-o casă arătoasă, nu ca a lor, o biată colibă de lut fără hogeac. Casa avea mai multe încăperi, care comunicau între ele prin nişte uşi. Deasupra uneia din aceste uşi stătea scris : „Birou". Lalu nu putea să citească, dar ştia că buchile astea însemnau „birou". Căci mai fusese o dată aici atunci cînd tată-său vrusese să împrumute nişte bani ca să cumpere sămînţă.

Cămătarul era un bărbat tare gras, care sufla şi gîfîia la fiecare pas. În ziua aceea nu se afla în birou, ci şedea afară, pe iarbă, la umbra unui salcîm. Îi întîmpină cu un zîmbet în timp ce-şi făcea vînt cu un evantai. Cămătarul era întotdeauna foarte prietenos cu clienţii săi, cel puţin la început. Dar, tocmai cînd ajunseseră în faţa lui şi-şi împreunaseră vîrfurile degetelor ca să-i spună *„salem, sahib"*, se ivi Kanga care, chelălăind de bucurie, sări cu labele asupra lui Lalu şi acoperi toate cuvintele solemne cu lătratul ei asurzitor. De zgardă îi atîrna o bucată din frînghia pe care o rupsese. De bucurie că-şi recăpătase libertatea, se tăvălise prin gunoi şi acum mirosea urît chiar de la distanţă.

— Kanga ! ţipă la ea Lalu, speriat. Îşi dădea seama că va fi mult mai anevoios să împrumute bani în tovărăşia unui cîine,

decît dacă ar fi fost singuri. Şi tatăl lui ştia asta. Îşi ceru umil iertare, dar nimeni nu auzi un cuvînt, din pricina lătrăturilor ascuţite ale Kangăi. În sfîrşit, Lalu izbuti să potolească bucuria cîinelui, iar Maia, apucînd-o pe Kanga de zgardă, o trase ceva mai departe de cămătar.

Cămătarul însă era, în dimineaţa asta, foarte bine dispus.

— Ia te uită ce fată frumuşică ai, prietene Kumar Nagh ! zise el, privind binevoitor spre Maia. Aşa-i că are ochi albaştri ? Lucru rar de tot în părţile de miazănoapte ale Indiei ! Ia vino mai aproape, copila mea ! Vrei să-mi arăţi dacă ştii să dansezi ? Am să ţin eu între timp cîinele.

Fără multă tragere de inimă, Maia veni mai aproape şi îi încredinţă pe Kanga. Cămătarul însă dădu numaidecît drumul cîinelui, de parcă şi-ar fi ars degetele.

— Vai, vai, ce putoare ! Sterge-o de-aici, scîrnăvie ! Şi, izbucnind într-un rîs gălăgios, se feri cu amîndouă mîinile de cîinele care se apropiase.

Kanga nu putea suferi să fie izgonită în felul acesta ; fugi cît o ţinură picioarele pînă în capătul celălalt al curţii şi se aşeză la umbră. Lalu respiră uşurat, văzînd că omul cel mare nu se supărase.

— Hai, dansează ! zise cămătarul. Maică-ta trebuie să te fi învăţat cîntări din cărţile sfinte şi cum să dansezi în acelaşi timp. Nu-i aşa ?

— Da — răspunse Maia, nenorocită, căci îi era nespus de silă să danseze în faţa cămătarului. Dar văzînd privirea aspră a tatălui ei, îşi dădu codiţele pe spate, ridică braţele arămii deasupra capului şi începu, ascultătoare, să danseze, cîntînd, pe cît îi era cu putinţă, imnuri de slavă pentru Chaya, zeiţa umbrei şi a îndurării, cea care dăruieşte pămîntului ploaia şi oamenilor osteniţi somnul.

— Ce drăgălaşă este — izbucni cămătarul — şi ce frumos dansează ! Cînd i-o veni vremea măritişului, n-o să ai nevoie de prea mulţi bani cu împrumut pentru zestrea ei !

— Ah — răspunse tatăl — cine ştie dacă se va putea mărita vreodată ! E bolnavă de ochi şi tocmai pentru asta am venit azi la dumneata.

— Şi flăcăul tău e şi el un băiat chipeş, zdravăn şi mlădiu. Dar ce spuneai adineauri ? De ce ai venit la mine ?

Tatăl îi spuse, cum se pricepu mai bine, ce avea pe inimă. Dar dacă fusese greu să ia un împrumut pentru sămînţa de care avusese atîta nevoie, ne putem închipui cît de greu era să capete bani pentru o acţiune atît de nesigură.

— Zici că la Agra ? Cămătarul îşi mîngîie bărbia. Vrei cumva să-ţi trimiţi copiii pe jos la Agra ? Ar fi curată nebunie !

Tatăl îşi plecă îndurerat capul, de parc-ar fi fost şi el de aceeaşi părere.

— Eu sînt un om lipsit de experienţă, *sahib* — zise el, vrînd să se dezvinovăţească. Dar se spune că la Agra e un spital unde se tămăduiesc cei orbi, un spital în care se află cei mai iscusiţi doctori din India... şi apoi, am fost şi la *guru ;* şi el spunea că, de îndată ce luna o începe să descrească...

— Ai face bine să nu-ţi zvîrli banii pe tot felul de prostii, dragă prietene Kumar Nagh — zise cămătarul. Şi apoi, tocmai pînă la Agra ! Are să fie o călătorie cam costisitoare !

— Sînt un om sărman, *sahib,* dar îmi făcusem socoteala că amîndoi copiii ar putea face drumul într-acolo pe jos ; sînt amîndoi sănătoşi şi în puteri. Doar la înapoiere ar urma să ia trenul. Cincisprezece rupii...

— Cincisprezece rupii ! Tu, un biet sărăntoc ! Şi pe urmă, pînă ce orezul nu va fi cules şi vîndut, nici nu ai să fi în stare să dai înapoi banii. Asta face, în totul, pe puţin nouăsprezece rupii, dacă adăugăm şi dobînzile cuvenite.

Lalu se sperie cînd auzi cît amar de bani ar costa călătoria la Agra şi-l trase de mînecă pe taică-său :

— Tată, la urma urmei, putem şi la întoarcere să venim tot pe jos...

Tatăl clătină din cap :

— *Guru* a spus că nu amîndouă călătoriile. Dacă nu ne ţinem întocmai de cuvintele sale, cine ştie ce nenorocire ar putea să vi se întîmple. Gîndeşte-te că drumurile, după vremea ploilor, sînt tare primejdioase, din pricina şerpilor cobra şi krait.

În timp ce tatăl şi cămătarul se tocmeau, Kanga se strecură în casă, ademenită de nişte mirosuri necunoscute. Lalu văzu tocmai coada stufoasă a Kangăi dispărînd pe uşă. Atunci îl lăsă pe tatăl său să se înţeleagă singur cu cămătarul, şi porni în galop pe urmele fugarei.

— Kanga ! Vin-aici ! Repede ! Kanga !

Kanga însă devenise parcă deodată şi surdă, şi oarbă. Nu mai era în stare deocamdată să se gîndească la altceva decît la mirosul atît de plăcut al grîului proaspăt măcinat.

Lalu pătrunse într-o odaie mare, în care nu era nimeni, odaie pe podelele căreia erau risipite o mulţime de covoare şi perne. Se vede treaba că aici obişnuia cămătarul să-şi facă siesta, împreună cu ai săi, după ce luase masa de prînz. Într-un ungher al odăii zuruia un ventilator electric, iar pe o măsuţă se afla un *sari* de mătase roşie, împreună cu cîteva giuvaere scînteietoare.

— Kanga ! Unde eşti, Kanga ?

Kanga nu se vedea nicăieri, dar într-un alt ungher al odăii se afla o lădiţă mică şi care vorbea cu glas omenesc.

Un radio.

Lalu ştia că în casa cămătarului se găseşte un asemenea aparat modern, singurul în tot satul. Se vorbise mult despre el. Dar era pentru întîia dată în viaţa lui că băiatul auzea el însuşi, cu urechile sale, un radio.

Rămase ca pironit locului, uitînd unde se afla şi uitînd şi de Kanga.

Radio-ul continua să vorbească în odaia goală şi în afară de Lalu, nimeni nu-l auzea. Cuvintele răsunau tare şi limpede, dar el aproape că nu le înţelegea, cu toate că erau rostite în limba hindi, limba sa maternă.

— Organizaţia Mondială a Sănătăţii — zicea radio-ul — şi cine oare putea să ştie ce însemnau cuvintele acestea ciudate şi neînţelese — Organizaţia Mondială a Sănătăţii a acordat încă un milion de rupii pentru tratamentul leproşilor. Trimişii ei lucrează în toate satele, laolaltă cu organele sanitare indiene...

„Leproşi" — era un cuvînt pe care, oricum, Lalu îl cunoştea. Leproşii şedeau de obicei izolaţi, pe treptele din faţa gării, nefiindu-le îngăduit să stea alături de ceilalţi cerşetori.

„Leproşii din India vor fi ajutaţi în viitor..."

În viitor ? Oare aparatul acesta de radio era el în stare să privească în viitor, aşa cum poate *guru* ?

Lalu atinse grijuliu cu mîna radio-ul. O bucată de pînză moale, aşezată pe partea din faţă a aparatului undui uşor sub apăsarea degetelor sale, ca şi cum acolo, dedesubt, ar fi răsuflat o făptură vie.

Glasul plăcut din cutie vorbi mai departe : „Doctorul Harman Singh a declarat în legătură cu aceasta..."

Dar ceea ce spusese doctorul la radio, Lalu n-a putut să afle niciodată, căci a fost smuls deodată gîndurilor sale de nişte ţipete mînioase venind dintr-o cameră alăturată.

Kanga ! Unde era Kanga ? Ce ispravă făcuse ?...

Şi iată că, pe neaşteptate, Kanga se ivi cu coada între picioare şi cu botul plin de făină. După ea, furioasă, pătrunse înăuntru, Acvi, soţia cămătarului. Trupul ei gras, învеşmîntat în mătase lucioasă, umplu tot pervazul uşii. Fălcile cărnoase şi căzute îi tremurau la fiecare mişcare. Totul la Acvi era ca de piftie. Şi trupul, şi faţa. Numai vocea nu !

— Javră împuţită — strigă ea — îndrăzneşti să-ţi vîrî botul în făina mea ?...

Vocea blîndă a radio-ului nu se lăsă totuşi speriată de izbucnirea lui Acvi, ci, dimpotrivă, continuă să vorbească, ca şi cum Acvi nici n-ar fi fost în odaie :

„Zilnic pornesc medici şi infirmiere spre sate. La acţiunea aceasta uriaşă participă multe naţiuni..."

— Lua-te-ar moartea ! ţipă Acvi după Kanga, fără să-i pese de radio.

Zărindu-l însă pe Lalu, uită deodată de Kanga.

— Cum ? Încă unul care s-a strecurat în casa mea ?! Ce cauţi aici ?

— *Salem, memsahib* [1] — zise Lalu, făcînd o plecăciune. Căci el se purta mai cuviincios decît Acvi.

„Planul de cinci ani al Indiei— continuă vocea calmă a radio-ului — prevede alinarea suferinţelor poporului indian..."

— Am să-ţi arăt eu ţie „alinarea suferinţelor poporului indian"... — începu să ţipe Acvi din nou, apucîndu-l pe Lalu şi scuturîndu-l aşa de tare, încît băiatul crezu că mîinile şi picioarele i se vor desface din încheieturi.

Odaia toată şi *sari*-ul cel roşu de mătase începură să dănţuiască înaintea ochilor săi. Mîinile Acviei nu erau nici pe departe atît de moi pe cît păreau.

— Cine eşti tu ? Răspunde !

Îl scutura din nou, atît de tare, încît cuvintele pe care voia să le spună îi vîjîiau parcă prin cap.

După cîteva clipe de încordare, băiatul izbuti în sfîrşit să-şi rostească numele :

— Sînt Lalu, feciorul lui Kumar Nagh.

— Neisprăvitule !

Îi dădu drumul şi Lalu putu în sfîrşit să-şi dea seama că mădularele îi erau încă întregi.

— Nu-s un neisprăvit — răspunse el cu dîrzenie, căci Lalu era un copil încăpăţînat şi nu prinsese încă teamă de cămătari sau de nevestele acestora.

[1] Doamnă.

— Cum ? Mai îndrăzneşti ? Ce cauţi aici, hoţ şi netrebnic ce eşti ?

— Nu-s hoţ — îi întoarse vorba Lalu, dar glasul nu-i mai era atît de dîrz ; el nu se atinsese de nimic, e drept, dar Kanga, căţeaua, furase din făină... Venisem doar să caut cîinele...

— Şterge-o ! Şi ia javra cu tine ! Vai, ce mai pute !

Lalu o apucă de zgardă pe Kanga şi, ca să nu fie nevoit să se întoarcă cu spatele, ieşi de-a-ndăratelea pe uşă. Kanga însă arunca priviri piezişe, pline de lăcomie, asupra grîului proaspăt măcinat din odaia alăturată, şi se purta de parc-ar fi turbat.

Acvi apucă un băţ ce-i stătea la îndemînă, rezemat de perete, şi se apropie, cu un mers legănat, de Kanga, cu gînd s-o gonească. În furia ei, însă, se împiedică de unul din covoare şi atunci întinse mîinile ca să se sprijine de masă. Nu putu să apuce însă decît *sari*-ul de mătase, îşi pierdu echilibrul şi, în cădere, trase după dînsa toate giuvaericalele. Se ridică la fel de repede cum căzuse şi ţipă furioasă :

— Afară cu voi !

Băiatul ieşi cît putu de repede.

Blestemînd în gura mare, Acvi se întoarse la făina stricată de Kanga.

Cînd Lalu ajunse iarăşi în curte, taică-său izbutise să mai reducă din dobînzi şi căpătase paisprezece rupii pentru călătorie. Mulţumi cămătarului, se înclină şi porni uşurat înapoi spre casă, împreună cu Lalu, cu Maia şi cu Kanga, care răspîndea un miros groaznic.

La cîţiva paşi de casă îl întîlniră pe unchiul lui Kamak. Se duçea şi el la cămătar, să se împrumute cu bani de sămînţă. Era vesel şi cînta, cică se încheiase cu viaţa lui de cerşetor. Dar cînd îl întrebară cum de ajunsese să fie primit la spital, răspunsul lui fu tot atît de încîlcit ca şi vorbele rostite de aparatul de radio din odaia cea mare a Acviei. Spu-

nea şi el ceva despre planul cincinal indian şi de medicii din Agra. Singurul lucru pe care-l înţeleseră din vorbele bătrînului era că trebuiau să plece neapărat la Agra.

Capitolul 4

CE S-A PETRECUT LA ALLAHABAD

Înainte de plecare, ca un fel de rămas bun, Maia şi Lalu voiră să mai mîngîie o dată bivolii. Vitele se aflau în grajd, la umbră, şi trăgeau, jucăuşe, de lanţuri. Îşi întinseră capetele spre mîna copiilor, dîndu-le parcă să înţeleagă că le place să fie scărpinaţi între coarne. Mugeau uşor şi mugetul lor era cald şi prietenos.

— Simt, desigur, că plecăm — zise Maia, în timp ce Lalu încălecă pe spinarea lui Kasha, cel mai mare dintre bivoli.

— Dragul, bătrînul meu Kasha, cine are să te mai încalece mîine, cine o să te ducă la adăpătoare, dacă eu n-am să mai fiu aici ? Şi cine are să-ţi care fînul din stog ? Frăţiorii mai mici ? Dragul şi bătrînul meu Kasha !

Maia se ducea de la un bivol la altul şi-i mîngîia pe grumaz.

— Cît o să lipsim de acasă, Lalu ?

Lalu ridică din umeri.

— De unde să ştiu ? Oricum, multă vreme !

Maia oftă.

— O să ne întoarcem cît om putea de repede, Kasha !

Cînd ieşiră din grajd, bivolii începură să mugească în urma lor.

Frăţiorii cei mititei se ţineau scai de Lalu şi de Maia. Că doar ei trebuiau să plece departe-departe, aşa că pentru cei mici Lalu şi Maia deveneau dintr-o dată oameni în toată firea, pe care trebuia să-i respecţi. Frăţiorii cei mărunţei îi priveau

cu ochi larg deschişi, plini de seriozitate, nu se despărţeau nici o clipă de fraţii mai mari şi îşi luau şi dînşii rămas bun de la toate dobitoacele casei, ca şi cum ar fi trebuit să plece cu toţii.

Nu se putea să nu-şi ia rămas bun şi de la Surmi. Măgarul stătea afară, la umbra casei, şi ar fi trebuit de fapt să-i întovărăşească pe cei doi copii în călătoria lor. Dar, ca măgar prevăzător, începuse să şchiopăteze pe neaşteptate, astfel că fură siliţi să renunţe la planul pe care şi-l făcuseră la început. Cu un măgar beteag nu poţi ajunge prea departe. Cînd Lalu îşi trecu mîna peste grumazul lui Surmi, mîngîindu-l, el îşi dădu seama că nu-l va mai vedea niciodată, iar măgarul îl privi ca şi cum ar fi înţeles şi el acest lucru.

— Eşti un măgar bătrîn şi nărăvaş şi ne-ai necăjit de multe ori, dar cu toate astea, nu ştiu să fie altul mai bun decît tine, bătrîne Surmi — şopti drăgăstos Lalu în urechea ciulită a măgarului. Niciodată n-ai să mă mai zvîrli în cîmpul de urzici, dragule şi bătrînule Surmi.

Acum urma Kanga la rînd şi asta însemna despărţirea cea mai dureroasă. Lalu se rugase, aproape cerşise îngăduinţa de a o lua pe Kanga cu dînsul, dar tatăl său rămăsese neînduplecat.

Kanga fusese legată de un par şi căţeaua nu ura nimic mai mult decît să fie priponită ca oricare bivol. Se ridicase pe labele dinapoi, schelălăia privindu-l pe Lalu şi îşi bălăbănea labele dinainte, căutînd să facă tot felul de acrobaţii.

— Nu poţi să vii cu noi, Kanga ; tata nu vrea. Zice că într-o călătorie atît de lungă are să fie destul de greu să găsim hrană pentru Maia şi pentru mine, darămite dacă am mai lua şi un cîine să ne însoţească ! Înţelegi ?

Kanga scheuna neîncetat şi înţelegea doar că băiatul pleacă şi că ea e legată.

— Doar nu vrei să flămînzeşti, nu-i aşa, Kanga ? o mîngîie Lalu, deşi băiatul ştia bine că Kanga n-ar rămîne nici-

odată flămîndă. Totdeauna era cînd înainte, cînd în urmă, se vîra peste tot, şi nasul ei fin ar fi adulmecat numaidecît unde e rost de mîncare.

Se strecură pe nesimţite de lîngă Kanga şi căută încă o dată să-l înduplece pe taică-său :

— Tăticule, Kanga ne poate fi de folos. Ea simte apropierea şerpilor şi pune pe fugă şacalii.

— Şerpi ? Şacali ? Cu nici un chip nu trebuie să te depărtezi de şoseaua principală, fiule ! Să faceţi popas totdeauna în preajma altor oameni şi să rămîi lîngă şosea, aşa cum ţi-am spus. Iar merindele pe care le luaţi cu voi nu trebuie să le împărţiţi cu nici un cîine.

Lalu lăsă capul în jos şi se depărtă.

Atunci Maia îi şopti :

— Kanga are să se ia după noi de îndată ce o vor dezlega. Că doar are un nas cum n-am văzut la alt cîine din sat !

Lalu clătină din cap.

— La început facem o bucată de drum cu căruţa, surioară. Cum vrei tu să ne ia Kanga urma ?

Mama strînse sul rogojinile pe care aveau să doarmă, apoi făcu o legătură mare, în care puse nişte orez, puţin peşte uscat şi *ghee* [1]. Puse înăuntru şi străchinile de lemn ale copiilor, o ulcică de gătit şi cîteva pînze subţiri de bumbac ca acoperămînt.

Nani înfăşură într-o frunză de bananier o turtă îndulcită cu sirop şi o vîrî lîngă celelalte merinde.

— Dacă o să mîncaţi cu chibzuială din mîncarea pregătită, o să vă ajungă vreme îndelungată — zise mama.

— Da, mamă — răspunse Lalu.

— Ţineţi ochii deschişi şi gura închisă şi totul o să meargă bine — adăugă Nani — şi, dacă s-o întîmpla să aveţi fierbinţeală, mestecaţi frunze de betel şi are să vă treacă.

[1] Unt topit.

— Da, Nani !

Tatăl le mai spuse o dată ceea ce le repetase de zece ori pînă atunci :

— Lalu, cum ajungi la Agra, să te duci numaidecît la fratele bunicii, Kadri Singh. E în slujbă la Ali Raza. Nu uita numele astea !

— N-am să uit, tată !

Carul cu boi al vecinului sosi scîrţîind. Deasupra maldărului de fîn era prinsă, ca să-l ţină, o prăjină de bambus. Căruţaşul şedea în faţă, pe capră, şi pocnea din bici. În timp ce Kanga scotea urlete prelungi de jale, trăgînd necontenit de frînghia peste măsură de groasă cu care o legaseră, copiii se căţăraseră pe maldărul de fîn. Apoi, cu o opinteală, carul porni la drum. Lunga călătorie începuse.

Mama, ţinîndu-şi pruncul sprijinit de şold, rămase locului multă vreme încă, făcînd semne copiilor, în timp ce Nani flutura basmaua ei roşie. Tatăl ţinea de mînă pe cei doi fraţiori mai mici şi privea îngîndurat şi fără să se mişte carul ce se depărta.

Le venise tare greu să se despartă de animale ; dar abia acum cînd îşi văzură părinţii şi fraţii stînd la marginea drumului, şi cînd simţiră cît de strîns legaţi sînt de familie, cei doi copii, pe măsură ce se depărtau de casă, încercară o ciudată strîngere de inimă. Se simţeau aidoma unei ramuri desprinse cu sila de pe trunchi, o ramură menită poate să se usuce. Un simţămînt straniu puse stăpînire pe Lalu. De ce oare tatăl său stătea atît de tăcut locului, fără să facă măcar un semn cu mîna ? De ce părea atît de mîhnit ?

În schimb, Maia se tolănise nepăsătoare în mijlocul fînului şi nu prea semăna cu o creangă uscată. Înfăşurată în tunica ei de un roşu-aprins, părea mai degrabă o floare de mac. Pentru ea, Lalu era membrul cel mai de seamă al familiei. Totul i se părea perfect, dacă-l avea pe Lalu lîngă dînsa.

Aşa cum se întîmplă de obicei în India, amurgul se lasă de timpuriu, învăluind casele şi oamenii satelor din preajma şoselei. Cei trei drumeţi trebuiră să călătorească toată noaptea pentru ca, în dimineaţa următoare, să ajungă la Allahabad. Lumina nu pierise încă de tot de pe întinsul ogoarelor, dar dedesubtul copacilor, pe unde îi purta căruţa, se şi întunecase. Noaptea îi întîmpinase devreme pe întinsul neted al şleaului ce ducea spre Agra. Dedesubtul carului cu fîn atîrna un felinar ce arunca pe pămînt un cerc de lumină. Nu era prea multă mişcare pe şosea, iar claxoanele automobilelor se auzeau rar. Întîlneai mai mult care cu boi, cu felinare ce se clătinau în vînt, îndreptîndu-se spre tîrg. În raza de lumină a felinarelor zăreai fulgerînd ochi de animale, în timp ce, prin desişurile de cactus, se auzea ţîrîitul lăcustelor, iar sus, pe cer, luna părea că descreşte, devenind din ce în ce mai mică. Lalu rămase multă vreme treaz, urmărind cu ochii cornul lunii.

*

* *

Cînd se deşteptară a doua zi, soarele se pitise după un pîlc des de bananieri şi înroşise jumătate din bolta cerească. În zare se vedea Allahabadul cu pîlcurile sale de case şi cu templele aurite strălucind în lumina soarelui de dimineaţă. Căruţaşul, care toată noaptea moţăise pe capră, lăsîndu-şi boii să urmeze în voie celelalte căruţe, se trezi şi el şi, după puţin timp, opri carul lîngă un canal de irigaţie, care scînteia în mijlocul unui ogor verde. Scoase jugul de pe grumajii boilor, lăsîndu-i să se adape.

Întîlniră mulţi oameni, ce ajunseseră acolo înaintea lor. Se spălau cu apa din canal şi îşi făceau rugăciunea de dimineaţă. Maia, cu mădularele încă amorţite de somn, se întinse alene, învăluită de aerul răcoros al dimineţii. Se duse şi ea să se spele şi începu să tremure, cu toate că apa canalului era călduţă. Nu putură să se odihnească prea mult, căci ţăranul

se grăbea să-şi continue drumul. Apucară să mănînce puţin orez, şi după aceea o porniră numaidecît.

Întîlneau acum din ce în ce mai multe care cu boi, încărcate cu mărfuri, îndreptîndu-se spre tîrg. Flăcăi semeţi, ţipînd şi învîrtind sălbatic nişte toiege, mînau înainte turme de capre care behăiau şi bivoli care mugeau, stîrnind nori uriaşi de praf în urma lor. Şuvoiul de drumeţi, de biciclişti şi de maşini devenea din ce în ce mai mare şi mai des. Niciodată pînă atunci nu văzuseră cei doi copii atîta potop de oameni şi atîtea vite laolaltă.

Ajunşi în faţa porţii oraşului, trebuiră să coboare. Carele cu boi stăteau în şiruri lungi, unul după altul, aşteptînd pînă ce fiecare îşi plătea obişnuitele taxe. Maia şi Lalu mulţumiră vecinului lor şi, luîndu-şi boccelele, o porniră mai departe pe jos. De aici încolo se isprăvise cu dormitul într-un car de fîn înmiresmat, care să-i ducă, molcom, pe panglica şoselei.

Dar abia apucaseră să coboare şi să facă cîţiva paşi, că se şi iscă prima ceartă între ei. Lalu văzuse că Maia avea cu sine o pungă de stofă şi ştia prea bine ce rost avea punga aceasta. În pungă se aflau cioburi lucitoare de sticlă şi o mulţime de pietricele albe cu care îi plăcea Maiei să se joace şi de care nu putuse cu nici un chip să se despartă.

— Maia, nu putem merge la Agra cu atîtea pietroaie — zise Lalu. Goleşte, te rog, punga.

Maia însă nu voia. Îşi ţinea strîns în mîini comoara şi bătea din piciorul gol atît de tare, încît inelele ce le avea în jurul gleznelor începură să sune.

— Nu-i treaba ta ! Că doar nu tu duci punga !

— Dar gîndeşte-te că nici n-ai să ai timp să te joci cu pietrele astea, Maia. Înaintea noastră e un drum lung şi chiar şi fără punga asta cu pietre, avem destul de cărat !

Pînă la sfîrşit, Maia se încredinţă şi ea că e mai bine să renunţe la pietrele mai grele, aşa că păstră doar pe cele care erau mai frumoase şi mai colorate. Pe celelalte le îngropă la

rădăcina unui tufiş, dar după ce porniră mai departe, întorcea mereu capul să vadă locul unde le lăsase.

Era ceva cu totul deosebit să umbli prin oraş într-o asemenea zi, şi curînd îşi dădură seama că una e să mergi pe jos şi alta să călătoreşti cu căruţa. Erau înghiontiţi şi împinşi din toate părţile. Lalu ţinea strîns mîna uscăţivă a Maiei. Şuvoiul des de oameni şi animale îi înghesui prin uliţe înguste, gata să fie striviţi. Gălăgia din jur era asurzitoare.

Lalu întrebă de drumul ce duce la Agra, dar oamenii rîseră numai şi dădură din cap. Doar unul dintre ei le arătă cu mîna drept înainte, dincolo de îmbulzeala din jur.

— Au să ne doboare în forfota asta ! strigă Lalu în urechea Maiei. Să ne întoarcem !

Era însă mai uşor s-o spui decît s-o faci. De fapt, uliţele nu mai erau atît de înţesate, dar toată lumea se îndrepta în aceeaşi direcţie. Nu-ţi rămînea prin urmare decît să mergi şi tu într-acolo.

O vacă sfîntă, cu coarnele mari, aurite, înaintă deodată, nepăsătoare, împotriva şuvoiului şi oamenii îi făcură loc, dîndu-se de o parte şi de alta a drumului. Un bărbat îmbrăcat în uniformă se dădu şi el la o parte, dar călcă în acelaşi timp, cu ciubota lui greoaie, piciorul gol al Maiei.

Fetiţa scoase un ţipăt.

— Vreau să plec de-aici — începu ea să se vaiete — mă doare, mă doare groaznic piciorul ! Vreau să plec, înţelegi ?

Lalu se întoarse, hotărît ; văzu însă iarăşi cum vaca sfîntă îşi tăia drum prin şuvoiul de oameni, ca şi cum ar fi fost singură pe lume. Îşi croi deci şi el drum într-acolo, trăgînd-o de mînă pe Maia, care plîngea. Îşi puse apoi legătura pe cap şi cu mîna cealaltă apucă vaca de coadă, ţinîndu-se de ea, pînă ce ieşiră din îmbulzeala cea mare. Apoi, vaca se aşeză liniştită în mijlocul furnicarului şi toţi trecătorii şi toate carele o ocoliră. Maia plîngea într-una.

— Avea ciubote ţintuite ! Ia te uită, îmi curge sînge din picior !

Pe partea umbrită a uliţei se afla un şir lung de magherniţe unde puteai să cumperi fel de fel de alimente, înotînd în nişte aburi groşi. Peste tot duhnea a peşte prăjit. Lalu o tîrî pe Maia, care plîngea, după el, şi cumpără de doi *anna*[1] boabe de soia fierte, aşezate pe o frunză de bananier. Urcară apoi scările unui templu hindus, aurit pe dinafară şi se aşezară pe treapta cea mai înaltă.

— Acum mănîncă — o îndemnă Lalu — o să ne ferim de-aici înainte de forfota oamenilor şi de pieţe.

Boabele de soia o mai mîngîiară pe Maia. Le mîncă pe toate, îşi privi degetele strivite de la picior, şi îşi spuse că poate tot vor mai fi bune la ceva.

— Trebuie să fie bune, surioară. Ai nevoie de ele ca să ajungi la Agra.

— Pînă la Agra au să poată negreşit să meargă — zise hotărît Maia, ştergîndu-şi lacrimile de pe obrazul murdar.

Pe cînd şedeau încă pe treptele templului, se întîmplă ceva care le încurcă din nou călătoria — şi aşa plină de încurcături — întîmplare pe care abia cu mult mai tîrziu aveau s-o înţeleagă.

În partea cealaltă a pieţei în care se aflau, se ridica închisoarea oraşului. În faţa acesteia, un poliţist, într-o uniformă kaki şi cu şort, striga printr-un megafon uriaş tot felul de comunicări, precum şi numele persoanelor căutate de poliţie. megafon care preschimba glasul omenesc într-un soi de urlet de elefant. Cei doi copii nu pierdeau din ochi pe poliţistul cu pricina.

— Poliţia îi caută pe Lalu şi pe Maia Kumar Nagh, în vîrstă de treisprezece şi şapte ani — urlă deodată glasul. Lalu e oacheş la chip şi poartă o cămaşă cafenie cu picăţele negre.

[1] Monedă divizionară indiană.

Maia poartă o tunică roşie, şi pantaloni lungi, verzi, de bumbac. Are ochi albaştri.

Şedeau deci pe treptele templului şi auzeau cum numele lor răsuna ca tunetul pe tot întinsul pieţei. Maia se opri din mestecat şi rămase cu gura căscată.

— Ai auzit, Lalu ? A strigat Lalu şi Maia... Cămaşă cafenie cu picăţele negre şi tunică roşie... ăştia sîntem noi...

Se uitară lung unul la altul.

— Pentru prinderea lui Lalu şi a Maiei Kumar Nagh se dă o recompensă de o sută de rupii — strigă vocea. Repet, treisprezece şi şapte ani, cămaşă cafenie cu picăţele negre, tunică roşie, pantaloni verzi. Fata de şapte ani are ochi albaştri.

— O fi vrînd cumva tata să ne întoarcem ? întrebă Maia.

— Tata nu e în stare să plătească o sută de rupii pentru noi...

— Hai să ne ducem acolo, să întrebăm. Maia se şi repezise să coboare treptele, cînd Lalu o prinse de codiţe, trăgînd-o înapoi.

— Dacă faci asta, ia-ţi gîndul să mai ajungi vreodată la Agra !

Fetiţa urcă treptele înapoi.

— Nu înţelegi oare, prostuţo, că tata, dacă dorea să ne înapoiem, ne-ar fi rugat să facem cale întoarsă şi să venim acasă ? Poliţia vrea însă să pună mîna pe noi ! Poliţia !

Poliţistul mai repetă o dată cele spuse înainte, şi numele celor doi copii răsună iar ca bubuitul tunetului pe întinsul pieţei.

— O recompensă de o sută de rupii...

Oamenii din jur se uitară la cei doi copii. Lalu înfăşură grăbit ultimele boabe de soia în frunza de bananier şi le strînse în pumn.

— Trebuie să plecăm de-aici, Maia !

Apucă amîndouă boccelele, o prinse pe fetiţă de braţ şi începură să fugă.

Fugeau cît îi ţineau picioarele. Maia se ciocnea de oameni străini, auzea cum aceştia o înjurau, dar alerga, clătinîndu-se, mai departe. În urma lor, vocea poliţistului continua să răsune ca răgetul unei fiare sălbatice.

Încetul cu încetul, forfota se mai rări, dar copiii nu îndrăzneau să se uite înapoi, să vadă dacă erau urmăriţi de cineva, ci alergau, alergau fără întrerupere. În sfîrşit, trecură de poarta oraşului, ajungînd pe şoseaua cea mare. Abia acolo îşi dădură seama că, în spaima lor, apucaseră în direcţie greşită şi că se aflau înapoi, pe drumul pe care veniseră adineauri.

Căzură, sleiţi de oboseală, în umbra unui copac.

— Să ne întoarcem acasă, Lalu, pînă nu ne prinde poliţia !

— Dar n-am făcut nimic rău — răspunse dîrz băiatul, scoţîndu-şi cămaşa care l-ar fi putut trăda. Vreau să ajung la Agra, chiar dac-ar trebui să merg despuiat de tot pînă acolo ! zise el, îndesînd furios cămaşa în boccea. Iar tu nu trebuie să te mai uiţi la cei pe care-i întîlnim !

— Vreau acasă ! scînci Maia. Nu pot să merg pînă la Agra cu ochii mereu în pămînt. Şi pentru a treia oară în aceeaşi zi, începu să plîngă. Vreau acasă, înţelegi ?

Surprizele nu se sfîrşiseră însă. Pe neaşteptate, un animal, pe care nici unul din ei nu-l zărise, se repezi sărind asupra lui Lalu. O lighioană murdară, plină de colb, cu răsuflarea grăbită, începu să lingă urechea lui Lalu, urlînd de bucurie.

— Kanga !

Lalu strînse cîinele în braţe, cu aceeaşi bucurie cu care îl întîmpinase şi Kanga.

— Kanga ! Micuţa şi sprintena mea Kanga ! Cum de ne-ai găsit ? Că doar am călătorit cu căruţa !

Luă cîinele pe genunchii săi, mîngîindu-i spinarea.

— Eu ştiu că ai nas bun, Kanga. Dar noi, noi n-am mers pe jos, ci am venit în căruţă !

Maia se oprise din plîns şi acum zburda în jurul celor doi.

— Am lăsat într-adins basmaua mea să se tîrască pe pămînt — rîse ea. N-ai văzut cît era de murdară ?

— Bine, dar de ce nu mi-ai spus nimic ?

— Aşa ! Ştiam eu că dacă n-ar fi venit Kanga, ai fi fost tare dezamăgit !

Lalu rîse, scuturînd din cap. Fiind pe jumătate oarbă, Maia căpătase o trăsătură distinctă : chibzuia mai mult asupra lucrurilor decît cei mai mulţi copii de seama ei. Era o fetiţă deosebit de isteaţă.

Maia mîngîie încet părul plin de praf al Kangăi.

— E semn bun, Lalu, că ne-a găsit Kanga !

Lalu nu era tocmai de aceeaşi părere. Un lucru însă era sigur : Kanga izbutise să-i facă să uite glasul cumplit şi răsunător al poliţistului.

Întrebară apoi de drumul spre Agra, ocoliră îmbulzeala din piaţă şi o porniră toţi trei la pas. Din pricina degetelor strivite de la piciorul stîng, Maia şchiopăta puţintel. Totuşi călătorii îşi continuară fără întrerupere drumul, pînă ce arşiţa amiezii îi sili să se odihnească. Se ospătară şi dormiră cîteşitrei vreo patru ceasuri bune, la umbra unui copac. Allahabadul, cu închisoarea şi cu megafonul lui, rămase acum departe, departe, în urmă.

Capitolul 5

CĂMILARUL JHANDU

Cînd o porniră iar la drum, bătea vîntul de seară şi vremea fiind mai răcoroasă, pe şosea era mai multă mişcare. Automobilele şi bicicletele treceau grăbite prin faţa lor, în timp ce numeroase cămile, măgari şi boi se perindau în mers tărăgănat de-a lungul şoselei, iar cîteva gloabe, jigărite, clămpănind cu

copitele, trăgeau după ele cîte o *tonga* [1] peste măsură de încărcată cu oameni.

Cei doi copii mergeau prin praf, pe marginea drumului, iar Kanga venea în urma lor. Cît vedeai cu ochii, soarele care apunea îmbrăţişa nenumărate cîmpuri galbene de muştar, tufe dese de trestii de zahăr şi ogoare semănate cu grîu ce se legăna în vînt. Printre ele se vedeau sclipind canalele de irigaţie cu firul lor de apă argintie. Din cînd în cînd, drumul trecea prin sate cu colibe cenuşii de lut, în care mişunau copii cu pielea întunecată, pe jumătate goi. Lalu şi Maia grăbeau atunci pasul, depărtîndu-se oarecum unul de altul, căci teama de megafonul din piaţa templului le pătrunsese în oase.

Cui nu i-ar fi plăcut să cîştige bani dînd pe mîna poliţiei un băiat cu cămaşă cu picăţele şi o fată cu ochi albaştri ?

În sfîrşit, se lăsă şi întunericul, ascunzînd atît cămaşa pestriţă a lui Lalu, cît şi ochii albaştri ai Maiei. Îndrăzniră să meargă iar alături, unul lîngă altul.

Maia şchiopăta însă.

Lalu se prefăcu, la început, că nu vede nimic, nădăjduind că totul se va îndrepta curînd. Lucrurile însă se înrăutăţiră. Maia nu se plîngea prea mult, ci îşi lăsa doar capul să-i atîrne, obosit, într-o parte, şi-şi tîra piciorul rănit. Cum va putea deci, Lalu să ajungă cu soră-sa la Agra, dacă ea, încă din prima zi, şchiopăta ? Şi ce ghinion că Surmi, tocmai cînd ar fi fost mai mare nevoie de el, avea o rană la copită !

Lalu se opri de cîteva ori pe marginea drumului, înălţînd mîna, cu speranţa că vreunul din mulţimea de automobile ar binevoi să-i ia şi pe dînşii. Şoferii însă nu dădeau nici o atenţie semnelor sale.

Ştia lucrul ăsta mai demult. În India sînt prea mulţi copii, mii şi mii de copii, care n-au urcat niciodată în vreun automobil şi care visează să facă şi ei cîndva o plimbare cu maşina.

[1] Trăsurică cu două roţi, trasă de un cal.

Aşa că posesorilor de automobile nici nu le trece prin gînd să poftească în maşinile lor astfel de copii care aşteaptă pe marginea şoselelor.

Maia însă şchiopăta. Lalu îndrăzni să întrebe un conducător de măgari dacă nu vrea s-o lase pe sora lui să călărească o bucată de drum pe unul din măgari, dar nu primi nici un răspuns.

În India unii oameni aparţin unei caste sus-puse, iar alţii unei caste de jos. Cei ce fac parte din casta înaltă se bucură de mare vază, dar cei dintr-o castă de jos trebuie să fie foarte umili. Maia şi cu Lalu nu aparţineau vreunei caste deosebit de înalte şi erau nevoiţi să se împace cu aceasta. Conducătorul de măgari le întoarse spatele şi nu răspunse. Fură astfel nevoiţi să meargă mai departe.

Nimeni nu se uita la ei, nimeni nu se interesa de soarta lor. Totuşi, Lalu nu voia să se dea bătut. Într-un sat oarecare, ai cărui locuitori şedeau adunaţi în amurg în jurul unui foc şi cîntau, el văzu, profilîndu-se pe cer, o singură cămilă stînd gata pregătită de drum, cu faţa îndreptată spre apus, către Agra. Cămila ducea în spinare o povară voluminoasă de cînepă, şi stăpînul ei părea că se grăbeşte tocmai să lege cele din urmă baloturi. Lalu îşi dădea seama că vor fi nevoiţi să mîie peste noapte în satul acesta, dacă Maia nu va găsi pe cineva s-o ia în vreo căruţă sau călare. Dacă ar fi rămas în sat, cine ştie cînd i s-ar fi vindecat piciorul, ca să poată porni iar pe jos la drum. Sau poate că ar fi fost siliţi să renunţe la călătorie ! De aceea, îşi luă inima în dinţi şi-l întrebă pe cămilar dacă n-o putea lua pe Maia călare.

Cămilarul era un bărbat mărunt, cocîrjat şi cu o voce puternică. Se uită la cei doi copii pe sub sprîncenele sale stufoase, care semănau mai mult a barbă decît a sprîncene.

— Umblaţi haimana pe drumuri şi cerşiţi ? întrebă el.

— Nu sîntem cerşetori, ci drumeţi — răspunse Lalu.

Cămilarul se aplecă s-o vadă mai bine pe fetiţă.

— Ai ochi albaştri — grăi el.

Maia se dădu speriată înapoi, agăţîndu-se cu amîndouă mîinile de Lalu. Mereu uita că trebuie să-şi ţină privirea în jos. Parcă-i era scris să n-aibă linişte din pricina ochilor ei albaştri !

— Am avut o fetiţă ai cărei ochi erau albaştri ca ai tăi — răsună vocea aspră a cămilarului. Era însă prea gingaşă ca să poată trăi. Te-ai rănit la picior ?

Fără să mai aştepte vreun răspuns, o apucă pe Maia de subsuori şi o ridică pe cămilă.

— Acolo ai să stai bine — mormăi el — şi, dacă vrei, poţi să şi dormi !

Copiii rămaseră atît de uluiţi, încît nu fură în stare să scoată nici o vorbă. Şi, pînă să-şi vină în fire, cămila o şi pornise la drum.

Maia se clătina cînd sus, cînd jos pe spinarea animalului, mult deasupra automobilelor, a bicicletelor şi a oamenilor. Acum, că stătea liniştită, piciorul n-o mai durea. În schimb, din pricina mersului legănat al cămilei, i se făcu rău şi începu să plîngă. Cămilarul o sfătui să se culce pe burtă şi ea adormi numaidecît.

Lalu apucă un capăt al frînghiei ce atîrna pe spinarea cămilei şi se lăsă tras, pe cît era cu putinţă. Totuşi, înainta mai uşor, aşa încît îşi închipui că ar putea călători în felul ăsta pînă la capătul lumii, mai ales că Maia nu mai era silită să şchiopăteze. Nici că se putea noroc mai mare : fata îşi odihnea piciorul beteag, în timp ce ei mergeau înainte, fără să fie siliţi să poposească undeva.

Se întuneca treptat, iar în canalele cu apă, de amîndouă părţile şoselii, orăcăiau mii de broaşte. Singurele lumini pe tot drumul erau farurile automobilelor şi, cu cît noaptea înainta, cu atît se împuţinau. Pînă la urmă, abia dacă mai întîlniră, ici şi colo, vreun măgar purtînd o povară grea, sau cîte un car cu boi. Cînd şi cînd, se vedea lunecînd o umbră de-a curmezi-

şul şoselei, rămînînd o clipă nemişcată şi privind cu ochi de jar, înainte de a se pierde în întuneric. Kanga mîrîia atunci domol şi, cu botul ei umed, se ţinea cît mai aproape de picioarele lui Lalu.

Lalu şi cămilarul păşeau tăcuţi, lîngă cămilă. Uneori, Lalu îl auzea pe cămilar înjurînd pe înfundate. Nu ştia dacă omul făcea asta ca să nu adoarmă, sau dacă era cu adevărat supărat. De fapt, Lalu nu se dumerea prea bine nici în privinţa omului, nici în privinţa cămilei. Animalul căuta să rămînă în urma lui, ori de cîte ori se apropia pe la spate de ea şi omul părea supărat, deşi, în realitate, era cum nu se poate mai blajin. Şi mult mai bun decît toţi posesorii de automobile.

Era cea dintîi noapte pe care Lalu o petrecea pe şosea şi cămilarului nici prin gînd nu-i trecea să poposească în vreun loc. Lalu se ţinea bine de capătul frînghiei şi mergea înainte. În viaţa lui nu fusese încă atît de ostenit. Încetul cu încetul, zorile începură să se reverse deasupra cîmpiilor aburinde. Lalu îşi întoarse chipul răvăşit de nesomn către cer şi privi cum stelele păleau, rînd pe rînd, dispărînd apoi de pe boltă.

Tocmai atunci, cămilarul se hotărî şi el să se oprească la o fîntînă. Cămila îngenunche, şi Lalu puse mîna să ajute la descărcarea baloturilor de cînepă. Se spălară şi după aceea cămilarul se îndreptă cu faţa spre răsărit, închise ochii şi-şi împreună mîinile. Rostiră astfel rugăciunea de dimineaţă. Se aşezară la marginea unui cîmp semănat cu grîu şi îmbucară cîte ceva, încălzindu-se la razele soarelui de dimineaţă. Maia dîrdîia din pricina frigului ce o pătrunsese în timpul nopţii, şi a foamei, astfel că Lalu trebui să-i frece spatele şi braţele. Cămilarul — pe nume Jhandu — îi zvîrli o pătură de lînă cu care Lalu o înfăşură. Între timp, Jhandu scoase dintr-un sac nişte balegă uscată pe care o strînse într-o grămăjoară, o aprinse şi după aceea puse ceaiul să fiarbă, îl îndulci cu miere şi dădu să bea fiecăruia din ei. Le mai împărţi din belşug, pînă şi Kangăi, pîine şi smochine sălbatice.

— Luaţi şi mîncaţi — zise el — cei sfioşi nu se îngraşă niciodată. E destul pentru toţi !

Pe măsură ce se înfruptau, simţeau cum îşi recapătă puterile. Lalu îşi sorbea ceaiul fierbinte şi privea, pe deasupra ceştii, obrajii scofîlciţi ai lui Jhandu şi pieptul scobit al acestuia. Fără îndoială că mîncarea asta îi va prinde şi lui bine !

— Îţi place să drumeţeşti aşa, de-a lungul şoselelor, cu cămila ta ? întrebă Lalu.

— Mi-e silă — răspunse Jhandu, atît de liniştit, de parcă cineva l-ar fi întrebat ce vreme e afară.

— Atunci, de ce-o faci ?

— Pui întrebări prosteşti, băiete — zise Jhandu.

Mai tîrziu, totuşi, îi povesti că, în timpul secetei, îşi zălogise pămîntul şi acum era nevoit să pună bani deoparte, ca să-şi răscumpere ogorul.

După ce isprăviră masa, Jhandu unse cu o alifie tămăduitoare piciorul bolnav al Maiei, înfăşurîndu-l strîns cu o fîşie de pînză. Apoi o întrebă pînă unde trebuie să meargă cu piciorul ei rănit.

— Pînă la Agra — zise Lalu.

— La Agra ? Atît de departe ?! Jhandu ridică mirat din sprîncenele lui stufoase. Şi aşa, singuri, tot drumul ăsta lung ?

— Da, trebuie să ne descurcăm cum om putea, fără însoţitori.

— Ei da, mai bine singuri decît în cine ştie ce tovărăşie proastă, spune o veche zicătoare. Şi ce treabă aveţi la Agra ?

— Vrem să ne ducem la spital, Maia e bolnavă de ochi.

— La spital ? Acolo unde nu găseşti niciodată vreun loc liber ?

— Trebuie să se găsească un loc — zise Lalu. Şi-i povesti că Maia căpătase un loc la şcoală, dar că-l va pierde dacă boala ei de ochi nu va fi vindecată. În afară de asta, am şi eu

nevoie de ochii ei — continuă Lalu — deoarece mi-am pus în gînd să învăţ, laolaltă cu ea, meşteşugul cititului şi scrisului.

Se aşteptase ca Jhandu să-i laude străduinţa de a învăţa. Se înşelase însă.

— Aha ! Va să zică, tîrîi fetiţa asta mică şi firavă tocmai la capătul celălalt al ţării, pentru că aşa ai tu interes, nu de dragul ei ! izbucni el cu voce tunătoare.

— Ba şi pentru ea... mai cu seamă pentru ea... pentru ca Maia să nu ajungă oarbă !

— Dacă o faci pentru ea, e o faptă frumoasă şi Dumnezeu are să-ţi ajute — zise Jhandu cu glas aspru. Dacă însă o faci doar pentru folosul tău, atunci săvîrşeşti o faptă rea şi crudă, şi Dumnezeu n-are să-ţi ajute. Cinstea şi egoismul nu fac casă bună laolaltă.

— Ce-i aia egoism ? întrebă Maia.

— Folosul propriu — răspunse Jhandu.

Lalu nu scoase un cuvînt. Niciodată nu-i plăcuse să i se facă morală.

Rămaseră împreună trei zile şi trei nopţi. Drumeţiră în timpul nopţii, dormind cît ţinea arşiţa amiezii şi, cu toate că, de obicei, cămilele sînt mai încete decît alte animale, înaintară mult mai repede decît dacă ar fi fost siliţi să facă drumul pe jos. Jhandu le povesti despre lebedele care zboară spre lacul Manassa, şi-şi dau acolo duhul, precum şi alte multe poveşti. Dintre toate basmele, însă, cel mai mult le plăcu basmul cu arginţii de pe vatră.

— A fost odată — le povesti Jhandu, cînd poposiră într-o zi la umbră — un biet ţăran care, ani după ani, îşi săpase, semănase şi culesese ogorul, dar care, cu toate că muncea din greu, rămăsese tot aşa de sărac precum se născuse.

Într-o dimineaţă, pe cînd îşi făcea în genunchi rugăciunea, el zise : „Milostivule zeu Siva ! Dăruieşte-mi banii ce-mi trebuiesc ca să-mi pot plăti datoriile ! Dacă mi-e sortit ca vreodată să ajung şi eu la bogăţie, apoi lucrul ăsta nu poate veni

decît de la tine. Tu, care poţi orice, pune-mi aici, pe vatra asta, banii de care am nevoie!"

După ce-şi făcu rugăciunea, îşi înjugă boii şi plecă cu ei la cîmp.

Pe cînd trecea peste pămîntul obştei, se întîmplă să-şi agaţe cămaşa de ţepii unui cactus şi, pentru ca să nu se mai întîmple şi altă dată acelaşi lucru, începu să sape de jur împrejur ţărîna, scoţînd cactusul cu rădăcină cu tot. În gaura pe care o făcuse, descoperi o oală mare de lut şi, cînd dădu jos capacul, văzu că înăuntru oala era pînă sus plină cu bani de argint. La început, nu mai ştia ce să facă de bucurie, dar după aceea căzu pe gînduri şi zise :

— Milostivule zeu Siva, te rugasem să-mi pui bani pe vatră, ca să-mi pot plăti datoriile. Dacă mi-ai fi împlinit rugăciunea, atunci banii i-ai fi pus pe vatră şi nu dedesubtul cactusului de pe pămîntul obştei. Aşa, banii ăştia nu sînt ai mei.

Lăsă comoara acolo unde o găsise, mînîndu-şi boii înapoi spre casă. Ajuns în colibă, se apucă să povestească femeii lui despre ciudata descoperire pe care o făcuse pe ţarina obştei.

— Se vede treaba că cineva a ascuns bani acolo şi că într-o bună zi are să se întoarcă să şi-i ia — zise omul nostru — aşa că nu se cuvenea să iau eu banii ăştia străini.

Femeia îi spuse că e tare prost şi se înfurie pe el. Apoi, cînd bărbatul adormi, ea se duse la vecinul lor.

— Bărbatul meu a găsit pe pămîntul obştei, sub un cactus, o comoară. Zice însă că nu e voia lui Siva ca el să şi-o însuşească. Du-te dumneata acolo, ia-o şi dă-mi şi mie jumătate — zise femeia.

Vecinului îi plăcu tîrgul ăsta şi se duse pe ţarina obştei unde găsi cactusul dezgropat şi, dedesubtul lui, oala. Cînd o deschise, însă, descoperi înăuntru un crait, cel mai veninos şarpe din India.

Acoperi bine oala cu capacul şi o duse acasă. Cînd se lăsă întunericul, se sui pe acoperişul casei vecinului său şi deşertă oala cu şarpele veninos în hornul de pe acoperiş.

Cînd ţăranul cel sărac îngenunche în revărsat de zi pentru rugăciunea de dimineaţă, primele raze de soare căzură deasupra vetrei şi omul văzu că aceasta era plină de monede strălucitoare de argint.

Şiroaie de lacrimi de bucurie i se prelinseră atunci pe obraji, în timp ce mulţumea marelui zeu Siva :

— Laudă şi mărire Ţie, Tu, mărinimosule ! Acum ştiu că banii ăştia sînt cu adevărat ai mei, căci i-ai pus aşa cum te rugasem, pe vatra mea !

— Era un om evlavios. Dacă aş fi fost în locul lui, aş fi luat banii din ţarina obştei — zise Lalu, pe gînduri.

— Atunci poate că nu te-ai fi bucurat de ei — răspunse Jhandu. Banul în sine nu înseamnă nimic ; totul e ca el să aducă noroc !

Băiatul nu-şi putea închipui că banii ar putea să aducă şi altceva decît noroc. În viaţa lui avusese parte de atîtea sfaturi moralizatoare, încît era sătul de ele.

Cele trei zile petrecute alături de Jhandu şi de cămila acestuia trecură în pace şi linişte. Nimeni n-o lua în seamă pe Maia, care, cocoţată pe spinarea cămilei, aproape că se pierdea în mijlocul uriaşelor baloturi de cînepă, iar Lalu se încumeta din cînd în cînd să-şi pună cămaşa, atunci cînd soarele îi ardea prea tare spinarea. În cea din urmă zi se întîmplă totuşi ceva.

Tocmai pe cînd Jhandu şi Lalu căutau un loc mai umbros, unde să se bucure de odihna de amiază, o motocicletă se opri în spatele lui Lalu. Lalu se întoarse şi privi drept în ochii poliţistului îmbrăcat în uniformă kaki pe care-l văzuse în faţa templului din Allahabad.

Poliţistul măsură cu privirea cămaşa neagră cu picăţele a băiatului, în timp ce o căuta zadarnic cu ochii pe Maia.

Apucîndu-l pe Lalu de braţ, îl întrebă :

— Cîţi ani ai ?

— Tr... treisprezece — răspunse Lalu. Fusese luat atît de pe neaşteptate, încît nu-i venise măcar în gînd să spună că are altă vîrstă.

Poliţistul îşi mută ochii bănuitori asupra Kangăi, şi păru tare uimit văzînd că ea nu avea ochi albaştri şi nici nu purta pantaloni verzi.

— Ai vreo soră ? Şi-l apucă mai vîrtos de braţ.

Lalu, care îşi venise puţin în fire, scutură din cap în semn că nu. Acum se apropie şi Jhandu.

— Băiatul ăsta are vreo soră ? întrebă din nou poliţistul.

— O soră ? Ce vrei de la ea ? răspunse Jhandu.

— Urmăresc doi copii căutaţi de poliţie ; unul de treisprezece, celălalt de şapte ani. De trei zile bat drumul ăsta în sus şi-n jos, fiindcă ştiu că trebuie să se afle pe aici, pe undeva. Prea departe nu puteau să ajungă. Sînt urmăriţi pentru hoţie !

— Pentru hoţie ? Jhandu nu-şi credea urechilor. Sînteţi urmăriţi pentru hoţie ? întrebă el. Sînteţi oare atît de neruşinaţi ?

De sus, de pe spinarea cămilei, se strecurară cîteva sunete pe jumătate înăbuşite, dar poliţistul nu le auzi, după cum nu auzi nici bătăile inimii lui Lalu.

— Pentru prinderea bandei ăsteia de hoţi e făgăduită o recompensă de o sută de rupii — zise el. Treisprezece şi şapte ani. I-ai văzut cumva ?

— O sută de rupii sînt bani mulţi ! răspunse Jhandu.

— Se înţelege că-s bani mulţi. Numai că nu prea mai am timp să tot cutreier ţinutul ăsta căutînd hoţii care şi-au luat tălpăşiţa !

— Treisprezece şi şapte ani, şi au săvîrşit un furt de o sută de rupii ! zise Jhandu. Nu prea sună a adevăr. Cum pot două făpturi atît de nevîrstnice să fure atîţia bani ?

— Şi, totuşi, aşa e ! Ascultă ! Dacă-i găseşti, îţi dau jumătate din cele o sută de rupii.

— Cincizeci de rupii — zise Jhandu. Cu banii ăştia aş putea să-mi răscumpăr pămîntul. Ei, şi dacă, pe deasupra, aş mai vinde şi cămila...

— Fata de şapte ani are ochi albaştri, o tunică roşie şi pantaloni verzi. Băiatul poartă o cămaşă neagră cu picăţele cafenii.

— Ca ăsta ? întrebă Jhandu, arătîndu-i pe Lalu.

Băiatul simţi cum îi tremurau genunchii. „Ne dă de gol acum, îşi zise el. Peste o clipă are s-o dea şi pe Maia jos de pe cămilă. Vrea să-şi răscumpere ogorul."

— Dar, vezi dumneata, băiatul ăsta n-are nici o soră, ci doar un cîine. Dar de cîini văd că nu e vorba în avizul poliţiei. Cîinele e cumva al dumitale ?

— Nu — răspunse Jhandu.

Lalu simţea încă pumnul de fier al poliţistului strîngîndu-l şi abia de se putea mişca. „Sîntem pierduţi, îşi zicea el. Jhandu vrea cu orice preţ să-şi răscumpere ogorul. E limpede."

— Prin părţile astea mişună băieţi îmbrăcaţi în cămăşi negre şi cu picăţele cafenii — continuă poliţistul. Dar n-ai văzut cumva şi vreo fată ?

— O sută de rupii sînt bani mulţi — zise încă o dată Jhandu. În locul dumitale, aş face cale-ntoarsă cu motocicleta şi aş răscoli toate satele mai mici. N-are nici un rost să te avînţi mai departe pe şoseaua asta. O fetiţă de şapte ani nu poate ajunge atît de departe.

— Numai dacă n-a fost luată de vreun vehicul pe drum.

— Nimeni nu ia cu sine cerşetori şi hoţi ! răspunse Jhandu şi lui Lalu i se păru că aude iar un geamăt venind de sus, de pe spinarea cămilei.

— Ai dreptate ! Stau poate ascunşi în vreun sat — zise poliţistul, dînd drumul lui Lalu şi pornind cu motocicleta mai departe. Peste o clipă se şi pierduse după un nor de praf.

— Suta asta de rupii nu se afla pe vatra mea — zise Jhandu, privindu-l pe Lalu.

— Nu ! răspunse Lalu cu jumătate de glas. Simţi nevoia să se aşeze pe marginea drumului. Nu-l mai ţineau picioarele.

Maia se dădu jos de pe spinarea cămilei ; nu era însă palidă ca Lalu, ci roşie de mînie.

— Noi nu sîntem o bandă de hoţi — strigă ea. N-am furat pînă acum nici o *anna*. Nu sîntem hoţi !

— Tocmai asta voiam şi eu să vă întreb — zise Jhandu. Şi vă cred. Nu prea arătaţi voi a oameni cu bani, fie că-s furaţi, fie că-s cîştigaţi cinstit !

— Ştii cumva de ce ne iau drept hoţi ? întrebă Lalu, aşa cum şedea, pe marginea şoselei.

— Copiilor şi oamenilor sărmani li se aruncă în cîrcă orice vină — zise Jhandu. Iar voi sînteţi şi copii, şi săraci !

*

* *

În aceeaşi zi încă, după ce poposiseră de amiază, îşi luară rămas bun de la Jhandu. Cămilarul ajunsese la capătul drumului său, aşa că trebuiau de aci încolo să-şi urmeze singuri calea.

Maia plîngea şi Jhandu căuta să o mîngîie.

— Piciorul ţi s-a vindecat. Şi cine n-are cal e silit să umble pe jos. O vei scoate la capăt acum. Păcat doar că nu putem să călătorim şi mai departe împreună. Mă bucuram că Lalu, cu braţele lui vînjoase, mă ajuta ori de cîte ori descărcam sau încărcam baloturile de cînepă.

Lalu îşi scoase punga cu bani şi vru să plătească mîncarea ce o căpătaseră, precum şi pentru drumul pe care Maia îl făcuse pe spinarea cămilei.

Jhandu se repezi deodată în faţa lui, în aşa fel încît Lalu să nu poată fi văzut de cei ce treceau pe şosea.

— Eşti băiatul cel mai prost pe care l-am întîlnit în viaţa mea. Scoţi punga cu bani, aici, în mijlocul drumului ! Doar ştii bine că sînt destui care nu pot răbda să vadă banii cuiva ! Aşa că ascunde cît poţi mai repede punga !

Îşi trase pătura de lînă peste umerii aduşi şi îndemnă cămila pe un drum lăturalnic. Copiii rămaseră locului, privind în urma lui, cîtă vreme putură să-l mai desluşească. Un om mărunţel şi strîmb, cu o cămilă.

Nu aveau să-l mai vadă niciodată. Şi drumul pe şoseaua cea mare deveni mult mai anevoios, din clipa cînd se despărţiră de tovarăşul lor de drum, Jhandu.

Capitolul 6

UN ŞARPE VENINOS

Acum, cînd piciorul Maiei se vindecase, Lalu îşi închipui că pot să mărşăluiască zilnic mai mult· chiar decît în zilele cînd Maia călătorise pe spatele cămilei. Se adeveri însă foarte curînd că o fetiţă de şapte ani nu e în stare să facă din noapte zi, aşa cum poate un băiat de treisprezece ani. Maiei nu-i venea greu să doarmă ziua-n amiaza mare, în schimb îi era foarte greu să drumeţească în plină noapte. Lalu îşi dădu seama că trebuia neapărat s-o lase atît în timpul zilei, cît şi noaptea, să-şi întindă rogojina cîteva ceasuri, ca să se poată odihni. Şi, în acelaşi timp, se dezobişnuise să mai întrebe oamenii pe care-i întîlnea pe drum cît mai are de mers pînă la Agra.

Învăţaseră multe lucruri de la Jhandu ; ştiau să caute locuri potrivite pentru odihnă, să se spele cu apa din canale, să facă focul cu ajutorul bălegarului uscat de bivol pe care îl

adunau în timpul zilei, ca să-şi fiarbă orezul în ulcica pe care Lalu o avea în legătura lui. Amestecau orezul cu *ghee* şi se bucurau astfel de o mîncare bună şi sătioasă. Maia ostenea însă deseori şi atunci Lalu trebuia să-i depene toate poveştile şi legendele ce-i treceau prin minte, pentru a o îndemna să meargă mai departe.

La trei zile după ce se despărţiseră de Jhandu, descoperiră un *baoli*. Prin cuvîntul *baoli*, indianul înţelege un ascunziş subpămîntean, făcut de oameni odinioară, în vremurile de bejenie, ascunziş în care se găsea şi un puţ, şi unde se refugiau în timp de război.

Lalu şi Maia porniseră pe întinsul unei păşuni, vrînd să adune gunoi uscat. Pe cînd treceau pe lîngă un desiş de bambuşi, descoperiră ascunzişul. Intrarea era acoperită de o tufă de cactus şi copiii n-o văzură decît atunci cînd Maia, făcînd un pas greşit, se rostogoli pe treptele de piatră ce duceau în adînc, rănindu-şi fruntea. Lalu stătuse tot timpul chiar deasupra ascunzişului, atît de bine camuflat, încît nici nu-i bănui existenţa.

Copiii îşi dădură numaidecît seama că era vorba de un adevărat *baoli*. Avea canale de aerisire şi luminatoare ascunse, aşa că, în peştera asta puteai şi să vezi, şi să respiri în voie. Domnea înăuntru o răcoare de paradis.

Copiii stăteau unul lîngă altul, cercetînd cu ochii în jur. Vedeau ziduri groase, o podea acoperită cu nisip şi, într-un ungher, puţul.

— Ce-ar fi, dacă aici, în peştera asta, am găsi o comoară ? zise Maia. Bani de aur, giuvaeruri...

Lalu clătină din cap.

— Dacă-i aşa, o fi fost de mult prădată.

Totuşi, auzise şi el de copii care, jucîndu-se, nimeriseră în vreun *baoli* vechi, uitat, unde descoperiseră comori fantastice, pietre scumpe, pietre pe care copiii din India le ştiu după nume, chiar dacă n-au apucat niciodată să vadă cu

ochii lor asemenea minunăţii. De cele mai multe ori, fuseseră comori ascunse de oameni care, în vreme de război, se refugiaseră cu toate bogăţiile lor, în vreun *baoli*, şi care apoi îşi pierduseră acolo viaţa.

„Da, da, îşi zicea în gînd şi Lalu, s-ar putea să găsim aici vreo monedă veche sau, cine ştie, vreo nestemată. Or fi ani mulţi de cînd n-a mai pătruns picior de om aici ; prea s-au întins buruienile peste tot."

Scormoniră puţin în nisip.

— Vorbeşti numai de bani ! se supără Maia. Eu aş vrea să găsesc un mărgăritar, un mărgăritar mare cît un ou de porumbel. Asta ar fi ceva ! Sau chiar două mărgăritare, unul pentru mama şi altul pentru Nani.

Gîndurile lui Lalu erau mai realiste.

— Pe mine m-ar bucura mai mult cîţiva bani de aur. Mi-aş cumpăra cu ei o bicicletă veche şi aş putea astfel să te duc la Agra.

Încercară să mişte din loc fiecare piatră a puţului şi pipăiră toate crăpăturile ce se vedeau în pereţi.

— Mai bine ar fi un diamant — vorbi mai departe Maia — un diamant, să ne ajungă pentru toată viaţa, să fim oameni bogaţi !

Luă o mînă de nisip de jos, şi o duse la ochi.

— Sau un rubin. Cred că un rubin mi-ar plăcea mai mult decît orice. Şi, cu degetele ei deosebit de sensibile, începu să pipăie fiecare locuşor. Vremea trecea. Sus, pe scară, Kanga scîncea necontenit, nevrînd cu nici un chip să coboare în *baoli*. Şi copiii erau prea absorbiţi în căutarea lor, ca să urce iar scara şi să aducă jos şi cîinele.

— Chiar şi un topaz, oricît de mic — zise Maia care începuse să-şi micşoreze pretenţiile, trecînd la categoria pietrelor semipreţioase. Doar atîtica de mare, cît să putem plăti cămătarului datoria.

Dar nu găsiră nimic. Pietricelele mici, fără nici o valoare, pe care le azvîrliră în adîncul puțului, se izbeau răsunînd de fundul acestuia, dovedind astfel că puțul secase. În cele din urmă ieșiră iar din peșteră.

Dădură din nou de arșița grea a zilei. Kanga își uitase scîncetele și acum sărea veselă în jurul copiilor.

— Ești o proastă, Kanga! zise Maia, mîngîind cîinele. Habar n-ai ce frumos e acolo jos, chiar dacă nu se mai găsesc comori!

Lîngă Lalu și Maia, la umbra unei tufe de bambuși, se ivіră două capre, care îi priveau pe copii cu ochii lor mari, uimiți. Nu se simțea nici o adiere.

— Lalu — scînci Maia, cu glas rugător — hai să ne culcăm un ceas, acolo jos. După ce ne-om odihni, căutăm iar comoara.

— E prea devreme ca să facem iar alt popas — grăi Lalu. Și apoi, trebuie să mai strîngem niște balegă de bivol.

— E mai bine să strîngi mărgăritare — suspină Maia. Și giuvaeruri de aur. Cu astea am putea să cumpărăm baliga de bivol.

— Aici jos, în *baoli*, nu-s mărgăritare, prostuțo! Peștera a fost de mult prădată!

— Să ne odihnim numai un pic, numai un pic! se rugă fetița.

Arăta grozav de rău, cum stătea așa, sub razele arzătoare ale soarelui, nespus de palidă, cu fruntea mînjită de noroi și de sînge.

„Poate că pretind prea mult de la ea, își zise Lalu. Ce mă fac dacă se îmbolnăvește în timp ce sîntem încă pe drum? Atunci n-aș putea nici să mă duc cu ea la Agra, nici să mă întorc acasă."

Răcoarea și lumina potolită din *baoli* îi ademenea. Și apoi, nu în fiece zi dai de o asemenea peșteră! Așa că, pînă la urmă, Lalu se lăsă înduplecat.

Coborîră prin urmare iarăşi în adînc şi îşi desfăcură rogojinile, întinzîndu-le una lîngă alta în dreptul puţului secat.

Kanga însă nu voi cu nici un chip să coboare. Lalu fu nevoit să urce iar, dar cîinele se împotrivea cu atîta înverşunare, încît trebui să-l apuce de zgardă şi să-l tărască cu sila pînă jos.

Mîncară apoi puţin peşte uscat, băură o înghiţitură de apă din sticla ce o aveau şi se lungiră să tragă un somn. În cele din urmă, Kanga, făcîndu-se colac, se culcă şi ea pe rogojina Maiei. Nu trecu mult şi căzură cu toţii într-un somn adînc.

Pe bolta lipsită de nori, soarele îşi urma drumul său fierbinte, iar pe şoseaua cu veşnica ei agitaţie de automobile şi biciclete, se aşternuse un praf gros. Acolo jos, însă, în iatacul acela neobişnuit al copiilor, era linişte şi răcoare, iar ei dormeau atît de adînc, cum numai copiii rupţi de osteneală sînt în stare să doarmă. Maia îşi recăpătase roşeaţa obrajilor şi se întinsese pe rogojina ei. Lalu izbutise şi el, aici, în adăpostul acesta tainic, să se desprindă de grijile ce îl apăsau, şi dormea acum răsuflînd adînc.

În felul acesta, nimeni nu băgă de seamă cum, dinlăuntrul puţului secat, se furişase o cobră mare şi, desfăcîndu-se în toată lungimea, se apropiase de copiii ce dormeau.

Lalu fu trezit însă de scheunatul Kangăi şi înţelese îndată primejdia. Deşi ameţit de somn, băiatul văzu totuşi, pe deasupra părului zbîrlit al cîinelui, un cap de şarpe profilîndu-se clar pe perete.

Era pentru prima oară în viaţa lui că se afla atît de aproape de un şarpe cobra. Privea, ca vrăjit, capul reptilei, legănîndu-se cînd înainte, cînd înapoi. Lalu nu era în stare să gîndească nimic. Kanga tremura ca varga şi scheuna încet.

Băiatul nu îndrăznea să-şi ridice capul măcar, ştiind că şarpele s-ar repezi de îndată ce-ar face vreo mişcare. Îşi apăsă doar mîinile amîndouă în nisip, deoarece în timpul somnu-

lui alunecase de pe rogojină şi acum zăcea de-a dreptul pe pămîntul gol.

Cît a rămas aşa — ţeapăn ca un băţ — privind ţintă la capul şarpelui ce se legăna încolo şi încoace, nu ştia nici el. Poate că trecuse un minut, poate chiar un ceas întreg. Şarpele îşi încolăcise trupul său lung şi lui Lalu îi venea ameţeală cînd vedea unduirile acestea.

Deodată, deşteptată de scheunatul Kangăi, Maia deschise ochii şi, fără să bănuiască nimic, se ridică în capul oaselor. Lalu scoase un ţipăt de groază, al cărui ecou răsună în adîncul văgăunii asemenea unui urlet strident şi asurzitor, căruia Kanga îi răspunse cu un lătrat care părea mai degrabă de lup decît de cîine.

Fără să-şi dea seama de ceea ce făcea, Lalu apucă iute rogojina sa şi o zvîrli asupra lighioanei, aşa cum văzuse el că fac vînătorii de şerpi. O apucă apoi de braţ pe Maia şi se repezi orbeşte spre treptele scării şi urcă într-un suflet, în timp ce strigătul său de groază mai dăinuia, ca un ecou, în cuprinsul văgăunii. Să se fi speriat oare cobra, de obicei iute ca fulgerul, de ţipătul acesta, sau să fi fost vorba doar de o reptilă bătrînă şi leneşă, aciuată în văgăună ? Lalu nu se putea lămuri şi, de altfel, nici nu avea timp să-şi pună această întrebare.

Cei doi copii se aflau acum afară, în plin soare, tremurînd, galbeni ca ceara şi uitîndu-se îngroziţi unul în ochii celuilalt. Nu ştiau ce să facă. Pe de o parte, nu puteau să se lipsească de rogojinile pe care dormeau şi nici de merinde, iar pe de altă parte, nici nu puteau să coboare încă o dată în văgăună şi să dea iar ochi cu şarpele, căci lucrul ăsta ar fi însemnat moarte sigură. Nu poţi scăpa a doua oară de atacul unei cobre.

Lalu o apucă de mînă pe Maia, care plîngea înăbuşit, şi alergă cu ea înapoi, pînă în dreptul şoselei, în căutarea unui

ajutor. Făcură semn cu mîna unui automobil luxos, pe care, în alte împrejurări, nici n-ar fi îndrăznit să-l privească.

— O cobră ! bîigui Maia, cînd automobilul opri în faţa lor.

— Ajutaţi-ne, vă rog ! O cobră !

La volanul maşinii se afla un bogătaş indian.

— O cobră, aici, pe şosea ?

— Nu, acolo jos, în văgăună. În *baoli*...

— *Baoli* ? Cobră ? Nu cumva crezi că am să mă vîr într-o văgăună părăsită ca să prind o cobră ? Haide, căraţi-vă, n-am vreme de pierdut. Trebuie să ajung astăzi încă la Agra.

— O, luaţi-ne şi pe noi ! izbucni atunci Lalu.

Conducătorul automobilului se arătă mai degrabă surprins decît mînios.

— Ce cauţi tu acolo ?

Lalu îşi adună tot curajul şi încercă să explice acestui om grăbit povestea lor atît de încurcată.

Bogătaşul însă puse automobilul în mişcare şi explicaţiile stăruitoare ale lui Lalu fură înăbuşite de zgomotul motorului.

— Dă-te la o parte. Prea m-ai făcut să întîrzii !

Copiii se dădură atunci în vorbă cu un bătrîn care îşi mîna măgarul şi care acum se aşezase să se odihnească la marginea şoselei. Avea o privire prietenoasă şi Lalu îndrăzni să-i povestească cele întîmplate.

— Cel mai potrivit lucru e să cobori însoţit de mai multe persoane, făcînd însă neîntrerupt gălăgie. Aşa, primejdia nu e prea mare. Dimpotrivă, dacă te întinzi pe jos şi dormi, e pericol de moarte, căci şerpii ies atunci de pretutindeni. V-aş ajuta cu plăcere, dar sînt însurat şi am şi opt copii. Aşa că nu pot să cobor într-o văgăună unde aşteaptă o cobră întărîtată.

Nu aveau, deci, de nicăieri nici un ajutor. Descurajaţi, copiii făcură calea-ntoarsă şi rămaseră aşa, vreme îndelungată, la intrarea în văgăună, necutezînd să meargă mai departe. În

cele din urmă, Lalu, luîndu-şi inima în dinţi, coborî cîteva trepte, în timp ce Kanga scheuna şi se zbătea.

Rogojina era întinsă pe pămînt. Cobra însă nu se vedea nicăieri. Lalu începu să fie mai îndrăzneţ, strigînd şi trăncănind ca şi cum ar fi fost însoţit de mai multe persoane, şi coborî încă o treaptă. Cu iuţeala fulgerului strînse tot ce era la îndemînă, apucă rogojina de un capăt, scoase un ţipăt cînd văzu o şopîrlă strecurîndu-se sus, pe perete, şi se întoarse iute, poticnindu-se, la Maia şi la Kanga, care-l aşteptau sus, la intrare. Fetiţa plîngea.

— Ai văzut-o iar ? S-a repezit la tine ?

— Nu, n-am mai văzut nimic.

Ştia totuşi un singur lucru : că n-ar mai fi coborît în văgăuna asta chiar dacă acel *baoli* ar fi fost plin cu diamante şi mărgăritare.

Baoli-ul acesta îi jefuise de tot avutul lor, fără să le fi dăruit în schimb bani sau produse preţioase. Îşi strînseseră fără să spună un cuvînt rămăşiţele de peşte uscat şi rogojina, şi porniră mai departe pe şosea.

Cele două capre se aflau în acelaşi loc şi îi urmăriră, nemişcate, cu privirea.

Capitolul 7

ELEFANTUL

Zilele treceau una după alta, iar Lalu şi Maia mergeau răbdători înainte, cît îi ţineau picioarele, din zori pînă-n noapte. Kanga îi urma ca o umbră. Jhandu îi scăpase de teama poliţiei, atunci cînd îl dusese de nas pe urmăritorul lor.

În locul lucrurilor părăsite în văgăună, cumpărară într-un bazar o ulcică, două blide de lemn şi ceva provizii. Cumpărăturile astea scăzură simţitor suma de bani pe care Lalu

o purta în punga de la brîu ; dar, fără orez şi fără *ghee* nu era cu putinţă să-şi urmeze drumul. Pe de altă parte, nu era de loc uşor să găsească hrana trebuincioasă Kangăi. Pe şoseaua uscată şi prăfuită, un cîine flămînd nu prea are prilejul să dibuiască cîte ceva ca să-şi potolească foamea. Iată de ce Kanga era acum şi mai slabă decît înainte.

Îşi împărţeau, zi de zi, mîncarea, în trei raţii egale. Kanga îşi înghiţea dintr-o dată porţia ei, urmărind apoi, cu ochi înfometaţi, fiecare îmbucătură pe care o luau copiii. Maia nu putea să vadă cum cîinele o „pizmuia" pentru fiecare bucăţică înghiţită, deşi îi făceau întotdeauna parte. Se întorcea aşadar cu spatele, dar Kanga îşi schimba şi ea locul, continuînd să cerşească o înghiţitură cu scheunatul ei cînd blînd, cînd plîngăreţ.

— O, Kanga ! o dojenea Maia. Doar ţi-ai căpătat porţia ! De ce nu ştii să mănînci aşa cum se cuvine ? Mîncarea nu se înghite dintr-o singură îmbucătură !

— Nu cerşi, Kanga ! o repezea cu glas aspru Lalu.

Kanga îşi pleoştea urechile şi părea ruşinată. Peste o clipă, însă, începea să scheune şi mai tare.

Într-o zi ajunseră într-un oraş mai mic, unde, fiind sărbătoare, întîlniră o procesiune ce se îndrepta spre templu. Încă din depărtare se auzea glas de tobe şi de cimbale. Templul se afla pe malul rîului Jumna, rîu care curge aproape tot atît de larg şi de liniştit ca şi apele sfinte ale Gangelui. Copiii aşezau pe luciul apei ceşcuţe de lut în care ardeau lumînările. Dacă ceşcuţele se întorceau la mal fără ca lumînările să se fi stins, copiii erau încredinţaţi că rugile lor fuseseră auzite.

Cei doi drumeţi merseră şi ei pe urmele impresionantei procesiuni. Toată lumea ducea flori şi fructe, care trebuiau depuse în templu. Lalu şi Maia fură miluiţi şi ei cu mîncare din ceea ce se împărţea săracilor şi bolnavilor în curtea templului şi se împărtăşiră din bucuria ce domnea în jurul lor.

Toţi oamenii erau prietenoşi, le zîmbeau şi le dăruiau banane.

— Ce ochi frumoşi ai ! îi spuneau Maiei.

— Ce frumoasă e sora ta ! îi spuneau lui Lalu. Hai, mai ia o banană !

Atît de sătui ca în ziua aceea nu mai fuseseră de cînd se despărţiseră de Jhandu.

Apa rîului scînteia ca aurul în splendoarea arzătoare a culorilor apusului de soare. Ceşcuţele de lut ale copiilor, cu lumînările lor aprinse, se legănau pe oglinda sclipitoare a apei, ca pe întinsul unei bolţi înstelate. Maia tare ar fi vrut să cumpere o astfel de ceşcuţă ca să afle dacă îi e hărăzit sau nu să ajungă la Agra. Din păcate, însă, cei doi copii nu erau în stare să mai facă şi alte cheltuieli. Se mulţumiră să alerge şi ei, împreună cu ceilalţi copii, de-a lungul malului, cîntînd şi strigînd laolaltă cu aceştia şi privind cum razele violete şi roşii ale soarelui ce apunea îmbrăţişau colibele cenuşii ale oamenilor, preschimbîndu-le în mici castele de vis.

Pînă la urmă, cei doi fraţi trebuiră să se smulgă din vîrtejul acesta şi să pornească iarăşi la drum. Tocmai atunci li se întîmplă lucrul cel mai ciudat din ziua aceea atît de bogată în întîmplări.

În spatele templului, pe clina unui deal, zăriră un elefant cenuşiu, uriaş, gătit cu cele mai strălucitoare podoabe. Stătea acolo nemişcat, profilîndu-se pe cerul învăpăiat al amurgului. Capul îi era vopsit cu tot felul de culori aprinse şi împodobit cu catifea purpurie şi ciucuri de aur. Jur împrejurul lui mişunau o mulţime de copii pe jumătate despuiaţi şi tot felul de oameni, strigînd care mai de care, şi agitîndu-se.

Un elefant ! „Ia seama la elefantul cenuşiu !" îşi aduse Lalu aminte. Oare să fie acesta elefantul care le va aduce noroc şi le va scurta drumul pînă la Agra ?

O ţinură într-o fugă pînă acolo şi se opriră în faţa elefantului, privindu-l uimiţi. Elefantul acesta, cu baldachinul au-

rit pe spate şi cu velinţele roşii de catifea, dădea sărbătorii o strălucire deosebită, mai cu seamă că la ea lua parte şi unul din cei mai tineri prinţi indieni. Tînărul maharadjah, în vîrstă de 14 ani, purta veşminte albe de mătase, iar pe cap un turban împodobit cu giuvaeruri scumpe. Chiar în clipa aceea se pregătea să urce pe spinarea elefantului.

— Cine-i ăsta ? întrebă Maia, cu respiraţia tăiată, trăgîndu-l pe Lalu de mînecă.

Băiatul nu ştia ce să-i răspundă, dar un om din mulţime îi zise :

— E fiul cel mai mare al maharadjahului. Îi zice Nawab Khan !

Elefantul, care îngenunchease, semăna acum şi mai bine decît adineauri cu un munte, iar baldachinul părea o căsuţă pe un pisc.

Fără să vrea, Lalu se apropie şi mai mult, rămînînd apoi, nehotărît, locului. „Ia seama la elefantul cenuşiu", spusese *guru*. Dar cum, în ce fel trebuia să ia seama ?

Cîntecele populare continuau să răsune, podoabele de aur ale elefantului sclipeau în strălucirea soarelui ce apunea, şi ghirlandele de flori, pe care femeile le purtau în jurul gîtului, îşi răspîndeau în jur mireasma. Ce sărbătoare minunată şi ce măreţie de culori ! Lîngă elefant se afla un toboşar care bătea cu însufleţire toba. În clipa aceea tînărul Nawab Khan se apropie de elefant, urmînd ca servitorul să-l ajute să urce sus, sub baldachin. Tocmai atunci îi trecu şi Kangăi prin minte să-şi arate şi ea singura acrobaţie de care era în stare, şi începu să alerge de colo-colo, dănţuind pe labele dindărăt. Se vede treaba că piaţa aceea goală, în mijlocul căreia stătea elefantul cu gătelile lui solemne, precum şi murmurul mulţimii dimprejur deşteptaseră în Kanga vechi amintiri din vremea cînd fusese la circ. Cum însă toţi cei ce se aflau acolo n-aveau ochi decît pentru elefant şi pentru tînărul ma-

haradjah, toată măiestria cîinelui trecu la început neobservată. Singur Nawab Khan o văzu pe Kanga şi, rîzînd, îşi trase înapoi piciorul din scăriţa şeii.

— Al cui e cîinele ăsta ? întrebă el, bătînd din palme.

Cîinii dresaţi nu sînt cine ştie ce lucru rar în India. Totuşi, Kanga arăta celor de faţă ceva deosebit. Cum sărea de colo-colo pe labele dinapoi, ea lăsa labele din faţă să-i atîrne uşor, ţinînd în acelaşi timp capul înclinat puţin într-o parte, amintind prin ţinuta ei un om care păşeşte fudul şi caraghios înainte.

— Al cui e cîinele ăsta ? întrebă încă o dată Nawab Khan.

— Al meu !

— Nu vrei să-l vinzi ?

Lalu clătină din cap.

— Îţi dau pe el o rupie întreagă.

— Ei, asta-i, o rupie întreagă pentru un cîine flămînd, de ţară ! strigă cineva din mulţime.

Lalu clătină mai departe din cap.

— Şi o plimbare călare pe elefant !

Lalu şovăi. Să se plimbe călare pe elefantul prinţului nu era dat oricui !

— Să n-o vinzi pe Kanga ! se rugă Maia, trăgîndu-l de mînecă pe Lalu.

— Uită-te ce jigărit e bietul cîine ! strigară oamenii. Vinde-l, să aibă şi el parte de zile mai bune !

— Prostii ! zise omul care îi spusese adineauri lui Lalu cine era maharadjahul — dacă arunci un peşte în smîntînă, se curăţă !

— Şi dacă nu-l zvîrli, flămînzeşte ! zise altul.

Kanga dănţuia mai departe cu lăbuţele din faţă atîrnate şi cu capul lăsat puţin într-o parte. Arăta jalnic de slabă.

— Şase rupii — zise puţin nerăbdător Nawab Khan. Şi o plimbare călare. Şi se dădu la o parte, pentru ca Lalu să se poată apropia.

— Ai să-i dai cîinelui mîncare din belşug ? întrebă Lalu.

— Am să-l ţin mereu lîngă masa mea ! rîse Nawab Khan.

— Şi n-ai să-l baţi ? Eu nu l-am bătut niciodată !

— N-am să-l bat. Va trăi bine !

— Să n-o vinzi pe Kanga ! îl imploră Maia pe fratele ei.

— Cîinele e al tău ? întrebă Nawab Khan.

— E al nostru, al amîndurora — răspunse Lalu.

— Atunci veniţi să călăriţi amîndoi !

Lalu o luă în braţe pe Kanga şi Maia îl urmă, fără să se împotrivească. Se urcară astfel pe scăriţa de frînghie ce atîrna de pe spinarea elefantului. Lalu era năucit. I se părea că urcă, cu picioarele goale, nu pe un animal, ci pe un munte cald. Credea că visează.

Dedesubtul baldachinului era loc din belşug. Cei doi copii se aşezară alături de tînărul maharadjah. Deodată, elefantul se ridică, mai întîi cu partea dindărăt a trupului său masiv, apoi cu cea din faţă — era ca un cutremur — şi, spre uimirea lor, putură să privească acum deasupra acoperişului templului. Lalu şi Maia se încleştară cu atîta putere pe locurile lor, încît tînărul maharadjah începu să rîdă.

— Cum îi zice cîinelui ? întrebă el.

— Kanga — răspunse Lalu în silă, ca şi cum ar fi destăinuit cine ştie ce taină.

— Uite, Kanga, o bucată de carne de pui — o îmbie Nawab Khan, vîrînd mîna într-un coşuleţ cu provizii.

Kanga, după obiceiul ei, isprăvi dintr-o singură înghiţitură bucata de carne. Nu prea avea purtări distinse şi nu-i păsa dacă se află alături de un prinţ sau aleargă fără căpătîi pe şosea.

„Acum să mă vadă Kamak şi toţi ceilalţi băieţi din satul nostru", gîndi Lalu, privind de sus la mulţimea adunată.

Tînărul maharadjah îi dădea mai departe Kangăi să mănînce din coşul cu provizii, o scărpină după ureche şi-i vorbi cu blîndeţe. Kanga părea că se simte foarte bine în această tovărăşie princiară şi se împrietenise de-a binelea cu Nawab Kahn. Lalu îi privea pe amîndoi cu deosebită atenţie. Îi făcea plăcere s-o vadă pe Kanga mîncînd şi ea o dată pe săturate şi totuşi îl durea faptul că îi şi uitase atît de repede.

— Dar voi încotro mergeţi ? întrebă Nawab Khan.

Noianul acesta de impresii noi şi neobişnuite îl năucise pe băiat. Aşa că răspunse buimac :

— La Agra !

— La Agra ? Asta înseamnă că am trebui să rămînem cîteva săptămîni sub baldachinul ăsta — zise Nawab Khan. Şi apoi, elefanţii nu merg mai repede decît oamenii. Va trebui, aşadar, să te mulţumeşti să străbaţi călare doar o bucăţică din drumul ce-ţi rămîne de făcut !

Se aplecă peste marginea baldachinului şi spuse servitorului, care şedea pe ceafa elefantului :

— Mînă pînă la templul de lîngă arborele Bodi şi opreşte acolo.

— Am înţeles, măria ta — răspunse servitorul.

Lalu credea mereu că visează. O plimbare, călare pe un elefant princiar, şi încă pe unul care poate să aducă noroc ! Sau asta o fi doar o vorbă goală ?

Şi deodată un simţămînt curios, întunecat, îşi făcu loc în inima lui, ca presentimentul unei nenorociri.

Soarele la asfinţit îşi desfăşura aurul strălucitor al văpăilor, aruncînd lumini jucăuşe pe valtrapurile purpurii ce împodobeau coastele elefantului. Oamenii de pe şosea se încovoiau la pămînt, rostind *„salem"*. Totul era aidoma visului. Lalu însă nu se mai gîndea la Kamak sau la băieţii ceilalţi din satul lui. Un simţămînt dureros îl făcea aproape să nu mai aibă nici o plăcere de pe urma acestei plimbări călare pe elefant. Simţea o apăsare ciudată în dreptul stomacului, mîn-

case multe banane în ziua aceea — sau poate că era pricinuită de mersul încet şi legănat al elefantului.

Kanga sfărîma în dinţi un oscior de pui după altul. Nu, nu, era mai frumos decît în toate visele lui, căci Lalu nu prea avea obiceiul să viseze elefanţi princiari şi oase de pui.

„Ia seama la elefantul cenuşiu" — spusese *guru* — „poate să-ţi aducă noroc!" Lalu urma să primească şase rupii în schimbul Kangăi. Şase rupii — la atîta se ridicaseră cheltuielile ce le avuseseră după cele întîmplate în *baoli.* Banii aceştia însemnau oare noroc? Şi apoi, Kanga avea să trăiască bine, dacă va fi hrănită în fiecare zi cu pui de găină. Maharadjahul părea să fie prietenos, cu adevărat prietenos. Şi Maia va putea să mănînce mai mult — chiar mult mai mult — cînd n-o vor mai avea pe Kanga. Toate astea însemnau prin urmare noroc, deşi Lalu îşi închipuise altfel starea de spirit a unui om cu noroc.

Maia părea că o şi uitase pe Kanga. Şedea la locul ei şi privea uimită, fără să scoată vreun cuvînt, pietrele preţioase care scăpărau de-ţi luau ochii pe turbanul lui Nawab Khan. În lumina soarelui ce apunea, ele scînteiau în mii de ape, şi Maia, cu ochii ei bolnavi, avusese rareori prilejul să vadă ceva atît de frumos.

— Eşti tare bogat? întrebă ea, deodată, ca şi cum întrebarea asta i-ar fi stat de mult pe limbă.

Tînărul maharadjah ridică din umeri.

— Bogat? Oare nu ştii că toţi prinţii indieni au fost detronaţi?

Maia auzise, e drept. că prinţii fuseseră alungaţi de la domnie, de cînd India devenise republică. Totuşi nu prea-i venea să creadă. Maharadjahii şi nestematele erau lucruri ce ţineau de lumea basmelor, şi Maia credea în basme.

— Uită-te aici — zise Nawab Khan, apucînd o margine a învelişului zdrenţuit de catifea roşie al scaunului său. Cîlţii dinăuntru ies afară şi de jur împrejur se văd atîrnînd fire.

Grajdurile noastre de elefanţi sînt acum pustii. Maharadjahii, cei mai mulţi dintre ei, trăiesc azi de pe urma vînzării în Europa şi America a giuvaerelor pe care le mai au.

— Dar tu nu le-ai vîndut — răspunse Maia, privind cu ochi uimiţi giuvaerele strălucitoare de pe turbanul lui Nawab Khan.

— Nu, pe astea nu le-am vîndut încă — rîse nepăsător Nawab Khan. Afară de asta, am mai păstrat şi cîteva automobile !

Nu trecu mult şi ajunseră în dreptul templului. Nawab Khan scoase din punga ce o purta în brîu şase rupii şi i le dădu lui Lalu. Elefantul îngenunche şi copiii coborîră iar, de pe dealul acela cald şi viu — peste pielea cenuşie a elefantului — pe şosea. Kanga încercă şi ea să coboare, dar trebui să rămînă locului, ţinută de zgardă, şi începu să scheaune jalnic. În pofida oaselor de pui ce le căpătase, se vedea limpede că nu-i uitase încă de tot pe cei doi copii.

— Ai grijă de ea ! strigă Lalu, privind spre baldachin. Rămîi cu bine, Kanga !

— Voi avea grijă de ea — răspunse tînărul cel bogat, care totuşi nu era chiar atît de bogat. Kanga are s-o ducă bine !

Şi începu să rîdă, arătîndu-şi dinţii albi, frumoşi, iar elefantul porni pe un drum care ducea la palat.

Lalu şi Maia porniră mai departe, spre Agra, fără Kanga.

Capitolul 8

CANTONIERUL

Trecu o noapte şi trecu şi cea mai mare parte a zilei următoare fără ca să li se fi întîmplat ceva deosebit. Cu toate că era în preajma anotimpului friguros al iernii, vremea se menţinea încă foarte caldă, numai peste noapte se lăsa ră-

coare. La o margine de sat, descoperiră un loc bun de dormit, unde se ghemuiră pe singura rogojină ce le rămăsese, acoperindu-se cu pătura de lînă pe care o aveau, şi tremurînd de frig pînă ce adormiră. În mijlocul nopţii, însă, Lalu se trezi speriat, simţind că o vietate se apropiase de dînsul. Totul era însă liniştit. După ce privi însă mai cu băgare de seamă cîteva clipe în jur, descoperi nişte ochi ce luceau în întuneric. Cuprins de teamă, puse mîna pe oala lui de gătit şi o zvîrli cu toată puterea în partea unde luceau ochii. Aceştia dispărură numaidecît ; dar Lalu rămase încă multă vreme treaz, chibzuind dacă izgonise un cîine sau un şacal. Îl treceau fiori de groază gîndindu-se la nopţile următoare pe care aveau să le petreacă lipsiţi de pază şi de ajutorul Kangăi. Pînă la urmă, însă, adormi iar şi se deşteptă abia cînd cocoşii din sat începură să cînte.

Înspre amiază, ajunseră în dreptul unei bariere de cale ferată unde se aşezară la marginea drumului, trebuind să aştepte trecerea unui tren întîrziat. În faţa prăjinii lăsate, se adunase un şir lung de automobile, de *tonga*, de măgari încărcaţi şi de biciclişti, în timp ce cîţiva cerşetori întindeau blidele lor în faţa geamurilor deschise ale automobilelor, cerşind. Era tare cald şi pe tot întinsul drumului nu se vedea nici un copac care să dăruiască puţină umbră.

Numeroşi păsărari treceau cu stive întregi de colivii cu păsări, oferindu-şi spre vînzare „mărfa". Maimuţe mititele, dresate, făceau tumbe şi salturi, îmbiind pe cei ce aşteptau la barieră să arunce cîţiva gologani pentru ca stăpînii lor să-şi poată cumpăra cîte ceva demîncare. Un îmblînzitor de şerpi, care nădăjduia şi el să strîngă cîţiva bani, se înfăţişă cu două coşuri, atîrnînd de o parte şi de alta a unei vergele lungi ce se legăna în sus şi-n jos pe umărul său. Scoase din ele cîţiva şerpi leneşi, de culoare deschisă, pe care-i lăsă să i se răsucească în jurul gîtului. Nu aruncă însă nici o privire asupra coşului în care se afla o cobră primejdioasă. Se gîndea

că trenul putea să sosească dintr-o clipă într-alta şi că automobilele s-ar fi grăbit să plece din loc, uitînd să mai plătească pentru reprezentaţia lui.

Trenul însă nu sosea.

Lalu şi Maia, ghemuiţi la marginea drumului, mestecau nişte peştişori uscaţi, ca să le treacă timpul. Erau flămînzi şi osteniţi şi apoi văzuseră, în timpul călătoriei lor, destule animale dresate.

— N-ar fi trebuit s-o vinzi pe Kanga — grăi fetiţa.

— Taci ! răspunse Lalu.

— Ar fi putut şi ea să facă tot felul de năzdrăvănii, ca şi maimuţele alea de colo. Şi am fi cîştigat şi noi cîţiva *anna*.

— Ştii prea bine, Kanga nu-şi arăta iscusinţa decît atunci cînd îi plăcea ei.

— Vorbeşti de ea ca şi cum ar fi murit. Să sperăm totuşi că nu e moartă...

— Taci !

— Şi peştele uscat pe care l-ai cumpărat are gust de mucegai !

— Poate că tu însăţi ai prins mucegai !

Şedeau aşa, rezemaţi spate în spate şi se certau.

Şi trenul nu se vedea nicăieri.

Un cantonier, îmbrăcat într-o uniformă kaki, ieşi din canton, se apropie de şirurile de vehicule şi începu să le controleze. Privi înăuntrul fiecărui vehicul, se opri o clipă şi înaintea celor doi copii, aruncă o privire cercetătoare asupra trupului pirpiriu al lui Lalu şi asupra săculeţului de stofă al Maiei, întrebîndu-i dacă sînt singuri sau călătoresc în tovărăşia cuiva.

— Sîntem numai noi doi — răspunse Lalu, şi se întrebă dacă e cumva mai greu să treci dincolo de barieră cînd călătoreşti cu încă cineva.

Cantonierul trecu mai departe, se întoarse însă numaidecît şi începu să-i privească mai stăruitor pe cei doi copii. Între timp, se ivi şi trenul.

Era unul din trenurile acelea nesfîrşit de lungi şi neînchipuit de pline, aşa cum se întîlnesc numai în India. Călătorii stăteau claie peste grămadă, unii culcaţi în plasa de bagaje sau atît de înghesuiţi pe coridoare, încît n-aveai loc să faci nici o mişcare.

Trenului îi trebui vreme destulă pînă ce să treacă mai departe.

Apoi automobilele începură să claxoneze şi bicicliştii să sune nerăbdători, căci prăjina barierii tot nu fusese încă ridicată, deşi trenul se afla acum destul de departe.

În sfîrşit, cantonierul, urcîndu-se pe terasamentul liniei ferate, începu să fluture un steag roşu.

— Atenţie ! Nu mai claxonaţi şi nu mai sunaţi !

Cîteva minute fu linişte, astfel că omul putu în sfîrşit să vorbească.

— Printre dumneavoastră se află un hoţ ! zise el.

Un şofer scoase capul pe fereastra maşinii :

— Hai, ridică odată bariera ! Doar n-o să stăm toată după-amiaza aici, din pricina unui hoţ !

Cantonierul îşi flutură steguleţul.

— Linişte, vă rog ! Pentru prinderea hoţului se dă o recompensă de 100 de rupii. Vreau să cîştig banii ăştia şi poliţia m-a împuternicit să cercetez pe oricine mi s-ar părea suspect.

În şirul maşinilor ce aşteptau în faţa barierii începură să se audă tot felul de glasuri neliniştite. Cantonierul fu nevoit să-şi fluture din nou steguleţul şi să întrebuinţeze fluierul lui strident.

— Tăcere, am spus ! Mai am de adăugat ceva ! Maşinile pot să pornească toate, de îndată ce am deschis bariera. Pietonii sînt însă datori să rămînă mai departe aici, pentru cercetări. Hoţul se află printre ei.

Bariera fu înălţată şi maşinile, *tonga*-urile şi bicicliştii, trecînd de-a curmezişul şinelor, se pierdură într-un nor de praf. Circulaţia din direcţia opusă se desfăşura şi ea în acelaşi timp, cu aceeaşi gălăgie, peste liniile ferate, vehiculele croindu-şi anevoie drumul printre cerşetori şi maimuţe săritoare.

Cantonierul stătea acum în mijlocul şinelor, cu picioarele depărtate.

— Încoace ! ţipă el către cerşetorii ce se speriaseră. Luaţi-o înainte. Toţi cei vîrstnici pot să plece mai departe !

Cerşetorii se îmbulziră în dreptul barierii, care mai de care fugind sau şchiopătînd peste liniile ferate, de teamă ca nu cumva atotputernicul funcţionar să nu-şi schimbe gîndul şi să-i oprească iar. Copiii care se aflau în tovărăşia vîrstnicilor fură şi ei lăsaţi să se îndepărteze.

Dar cînd veni rîndul lui Lalu şi al Maiei, nu li se dădu voie să treacă.

— Pantaloni verzi, tunică roşie, ochi albaştri. Tu ţi-ai scos cămaşa, precum văd, dar e neagră cu desene cafenii, nu-i aşa ? Veniţi încoace !

Se socotiseră în siguranţă, de cînd poliţistul din Allahabad hotărîse să nu mai facă cercetări pe şosea, ci numai prin sate. Şi iată că soarta îi ajungea din urmă la o paşnică trecere de cale ferată, întocmai ca o furtună iscată dintr-un cer senin.

Cantonierul îi apucă brutal de braţ şi-i duse spre locuinţa lui, o colibă joasă şi cenuşie de lut, acoperită cu frunze de palmier.

În afară de Lalu şi de Maia, cantonierul nu mai reţinuse pe nimeni. El duse copiii într-o odaie mare şi goală unde, pe perete, era atîrnat un ceas, iar jos şedea o femeie care descojea într-un blid nişte boabe de orez.

— Ia caut-o pe fata asta ! zise cantonierul, împingînd-o pe Maia înspre femeie. Aştia doi au furat femeii unui cămătar din Katwa un inel cu diamante.

Lui Lalu îi pierise graiul. Va să zică din pricina asta îi vînau poliţistul şi cantonierul ca pe nişte cîini rîioşi ! Akvi pierduse un inel cu diamante. Îşi aduse acum aminte de ziua aceea cînd intrase o clipă în casa cămătarului şi vedea parcă înaintea ochilor un *sari* roşu şi cîteva podoabe ce se aflau pe o băncuţă de lemn. Abia dacă aruncase o privire asupra lor ; aparatul de radio îl impresionase atunci mult prea mult.

Se înfurie.

— Nu e adevărat ! strigă el, de îndată ce-şi recăpătă graiul. N-am furat nici un inel ! N-am luat nimănui nimic ! N-ai decît să ne cauţi !

— Asta am să şi fac. Tu, însă, ai face mai bine dacă ai mărturisi numaidecît. Semnalmentele vi se potrivesc întocmai, atît în ce priveşte vîrsta, cît şi celelalte amănunte. Afară de asta, fetiţa are ochi albaştri.

— E singurul lucru adevărat din tot ce-ai spus pînă acum. Asta nu-i însă de ajuns ca să ne... n-am furat nimic, îţi spun !...

— Tacă-ţi gura, că de nu...

N-avea nici un rost să mai spună ceva. Lalu trebui să vadă cum o apucă cu asprime pe soră-sa şi o dezbracă. Femeia cantonierului o cercetă pe Maia, care plîngea, aşa cum răscoleşti un sertar, plin cu lucruri rare, scutură în vînt pantalonii şi tunica, îşi trecu mîinile prin părul ei, pipăindu-i cozile de sus pînă jos. Nu găsi însă decît un săculeţ cu cioburi de lut şi pietricele fără valoare.

— Aici nu e nimic — zise ea — afară dacă lucrurile astea nu înseamnă ceva. Şi cu un gest, zvîrli cantonierului comorile Maiei. Cantonierul scutură pietrele, apoi le azvîrli, împreună cu săculeţul, pe podea.

— Fleacuri ! zise el. Nu pierde din ochi copiii, pînă ce nu isprăvesc cu mărfarul !

Aruncă o privire asupra ceasului din perete şi ieşi pe uşă.

— Îmbracă-te ! îi porunci Maiei femeia. Şi tu — arătă ea cu degetul către Lalu — tu adună lucrurile astea de pe jos, ca să n-ai timp să-ţi treacă alte năzbîtii prin cap.

Lalu ridică de jos săculeţul Maiei şi strînse toate comorile risipite, atît cioburile albastre şi verzi, cît şi fărîmele de marmură albă. În timp ce le vîra pe acestea înăuntru, îi trecu deodată un gînd prin minte. „Banii mei, îşi zise el. Dacă cantonierul găseşte banii mei, are să creadă că am vîndut inelul şi nu ni-i mai dă înapoi..."

Cu iuţeala fulgerului îşi scoase banii de la brîu şi-i vîrî, împreună cu celelalte comori, în săculeţul Maiei.

— Ia-ţi lucrurile astea — zise el soră-si — şi îmbracă-te mai repede !

— Da ! răspunse ascultătoare Maia. Îşi privi oarecum mirată săculeţul, cînd îl simţi cît de greu devenise, dar nu spuse nimic.

Casa se cutremură în timp ce trecea mărfarul. Cantonierul nu se grăbea de loc. În sfîrşit, intră şi-i porunci lui Lalu să se dezbrace. Îl căută cît putu mai bine, cercetînd pînă şi rogojina, fără ca totuşi să afle ceva. Tot ce găsi fu o bucată ruptă din zgarda ce-o avusese Kanga şi o cojiţă ronţăită de trestie de zahăr.

— Nu-mi pot închipui că în oala de gătit ascunzi inele cu diamant — mormăi el. S-ar putea însă să le ascunzi în gură. Aşa că deschide gura !

Lalu nu mai putea de mînie, dar nu-i rămînea nimic altceva de făcut decît să se supună şi să rabde ca omul să-i umble cu degetele lui murdare prin gură.

— Ai înghiţit cumva inelul ? Răspunde !

— N-am furat niciodată un inel !

— Gura ! Cantonierul era tare supărat, se vede, că nu putea să cîştige cele o sută de rupii atît de uşor pe cît îşi închipuise. Ei, om vedea noi ! Deocamdată, vă ţin arestaţi pe amîndoi. Descrierea vi se potriveşte întocmai : doi copii

în vîrstă de şapte şi de treisprezece ani, care circulă de-a lungul şoselei, cerşind ; fetiţa are ochi albaştri. Dacă pînă mîine dimineaţă nu mi-ai predat inelul, vă trimit pe amîndoi la Allahabad.

Lalu se aplecă, fără să scoată un cuvînt, şi strînse de pe jos puţinele lui lucruri. I se părea că ologise. Ce-i folosea că fusese atît de deştept şi îşi ascunsese bine banii, dacă tot avea să pună mîna pe ei poliţia din Allahabad ? Făcuseră degeaba tot drumul ăsta lung şi obositor !

Cantonierul îi duse într-o magazie alăturată unde se afla un bou care rumega, legat de un par, în timp ce dedesubtul unei ferestrui mici şi pătrate de sub acoperiş, un măgar mînca nişte fîn.

Se întunecase aproape, cînd cantonierul împinse uşa, închizînd-o pe dinafară şi zăvorînd-o.

Rămaşi singuri, se aşezară jos. Maia nu mai plîngea. Lovea în schimb cu pumnii în pardoseală.

— Dacă aş avea-o aici pe Akvi, i-aş smulge părul din cap ! Niciodată n-am rîvnit la inelele ei murdare ! E o zgripţuroaică !

Lalu stătea culcat lîngă dînsa. Nu se simţise încă niciodată atît de sleit de puteri ca acum.

Maia lua lucrurile mai puţin în tragic decît el.

— Săculeţul meu de pînză s-a îngreunat oare atît de mult din pricina pungii tale cu bani ? întrebă ea, scoţînd săculeţul la iveală. Da, e adevărat ! Bravo, Lalu !

— Ce folos ? îi răspunse Lalu, obosit. La Allahabad tot pune mîna poliţia pe banii noştri. Toţi sînt hoţi ! Numai noi nu !

— Oricum, cantonierul n-a putut să pună mîna pe ei. Bravo, Lalu ! Eşti mai deştept chiar şi decît Nani !

Laudele sincere ale Maiei îl mîngîiară pe Lalu. Ochii lui începură, încetul cu încetul, să se obişnuiască cu întunericul, astfel că putea să deslueşască bine tot ce era în jur. Pe de

altă parte, plescăitul boilor care rumegau îi aducea aminte de casa părintească, potolindu-i neliniştea. Şi, fără să-şi dea seama, adormiră.

Peste noapte fură treziţi de duduitul unui tren ce trecea pe acolo. Auziră cum bariera fusese deschisă şi cum femeia cantonierului tot bodogănea ceva, supărată. Va să zică, peste noapte, era rîndul ei să stea de veghe la canton.

Lalu lăsă lacrimile să-i curgă în tăcere. Totul era pierdut, din pricina unui inel pe care ei nu-l furaseră. Ştia bine că n-au să poată face încă o dată drumul cel lung de la Allahabad pînă aici. Totul era zadarnic ! Maia îşi va pierde vederea şi niciodată nu va învăţa să citească şi să scrie. Nu mai avea nici o nădejde.

— Plîngi, Lalu ? se auzi, din întuneric, vocea Maiei.

Lalu crezuse că fata dormea.

— Nu plîng ! Mi-e nasul plin de praf ! o minţi el.

— Sînt tare furioasă pe Akvi !

— La ce bun ?

Printr-un pătrăţel aflat dedesubtul acoperişului, o dungă subţire, trandafirie, din roşeaţa dimineţii, pătrunse deodată înăuntru, răpind puţin din bezna ce domnea împrejur. Lalu o văzu pe Maia, aşezată pe pardoseală, cu privirea îndreptată în sus.

— Tu vezi ferestruia de sus, Lalu ?

— Da, ei şi ?

— Crezi că aş putea să mă strecor prin ea ? Că doar am devenit şi mai slabă decît eram. Tu ştii !

Lalu se ridică.

— E prea îngustă, şi apoi e şi prea sus !

— Ai putea să te urci pe măgar şi să mă ridici. Cred că, după ce mă strecor prin ferestruie, aş putea să deschid zăvorul de la uşă. E un zăvor la fel cu cele pe care le avem şi noi acasă.

— Hai să încercăm, surioară ! N-avem nimic de pierdut !

Lalu mîngîie gîtul măgarului care dormea, vorbindu-i prietenește, așa cum vorbea și cu Surmi. Măgarul nu prea avea poftă de muncă, dar Lalu i se urcă pe spinare, se îndreptă din șale, o trase pe Maia după el și o ridică pînă în dreptul ferestruii. Măgarul nu se clinti. Era încăpățînat și hotărîse să nu facă nici o mișcare. Iată că și măgarii încăpățînați pot să fie de folos !

— Dacă izbutesc să-mi trec umerii, piezișă, prin deschizătură, atunci are să meargă — zise Maia, și-și vîrî întîi picioarele prin ferestruie. Ține-mă bine de amîndouă mîinile și nu-mi da drumul !

Lalu apucă încordat mînuțele slabe ale Maiei. Numai de n-ar rămîne acolo înțepenită, neputînd nici trece, nici coborî, se gîndi el. Și apoi, vai și amar dacă ar găsi-o astfel cantonierul și afurisita lui de femeie...

Măgarul stătea mai departe nemișcat, ca bătut în cuie, hotărît să nu-i ducă nicăieri pe musafirii ăștia nepoftiți, care tulburau liniștea nopții. Maia nu scotea nici un cuvînt, gemea doar din cînd în cînd. Părea că e un melc mititel, ieșit pe jumătate din găoacea lui.

„De s-ar întîmpla să treacă un tren acum" — gîndi Lalu, dar nu-și rosti cu glas tare dorința. În timp ce Maia astupase cu trupșorul ei firav deschizătura, în grajd se făcuse iar întuneric. Lalu simți cum îl trece o sudoare rece, cu toate că, în preajma boilor care dormeau, era destul de cald. I se părea că aude trenuri sosind și plecînd, dar timpul se oprise parcă pe loc. Deodată, însă, zări o dungă de lumină pătrunzînd de sus, prin deschizătura ferestruii.

Maia izbutise deci, trecuse !

— Mai ține-mă încă, Lalu !...

Lalu, cu picioarele desfăcute, stătea sus, pe spinarea măgarului.

— Te țin ! gîfîi el.

„Sau se prăbuşeşte şi moare, sau îşi rupe un picior" — îi trecu alt gînd. Şi o ţinu atît de strîns, încît începură să-l doară braţele.

— Acum stau bine, pe paie. Dă-mi drumul ! se auzi glasul ei prin deschizătură.

Lalu însă era atît de agitat, încît nu era în stare să-şi descleşteze mîinile.

— Acum, Maia ! Acum îţi dau drumul ! dar n-o făcu.

— Nu auzi ? Stau cu picioarele în fîn. Dă-mi drumul ! S-ar putea să vină cineva !

Lalu îi dădu în sfîrşit drumul. Şi măgarul, la fel ca toţi măgarii, începu să aibă toane. Îşi schimbă deodată tactica şi zvîrli cu picioarele din spate în aşa fel, încît Lalu se trezi pe jos.

După puţin timp, fetiţa începu să umble la zăvorul greoi al uşii. Lalu era atît de grăbit să scape din închisoarea aceea, încît începuse să împingă cu toată puterea canaturile uşii, înţepenind astfel şi mai tare zăvorul. Maia, de afară, îi tot spunea ce să facă, dar el nu înţelegea nici un cuvînt. Abia cînd ea se înfurie, îşi dădu el seama ce are de făcut şi începu să tragă de uşă înspre dînsul. În cele din urmă, zăvorul cedă şi Lalu se trezi, ameţit, afară. O clipă rămaseră nemişcaţi în lumina potolită a zorilor, privindu-se încremeniţi, nevenindu-le să creadă că erau liberi. Apoi izbucniră amîndoi într-un rîs zgomotos.

— Am scăpat ! Am scăpat !

— Un tren ! S-ar putea să sosească un tren ! şopti Lalu.

Se repeziră înapoi în grajd şi îşi luară lucruşoarele, ca să nu mai trebuiască să cumpere încă o dată o oală de gătit. Boul, în ungherul lui întunecat, rumega prieteneşte.

Cu capetele plecate, cu spinările încovoiate, se strecurară după aceea prin umbra grajdului şi peste liniile ferate unde

văzură clipind lumina semnalului verde, apoi, parcă goniţi de cine ştie ce duhuri rele, o luară la fugă să ajungă pe şoseaua ce ducea la Agra.

* * *

O ţinură tot într-o fugă, pînă ce se lumină de ziuă. Erau scăldaţi de sudoare şi tremurau de frică. Socotiră că e bine să se ascundă, de cum se luminase, într-un desiş de bambuşi, nu departe de şoseaua principală. Se pitiră atît cît era cu putinţă, îşi spuseră rugăciunea de dimineaţă şi priviră cu încordare. Nu trecu mult şi-l văzură pe cantonier trecînd ca o vijelie, cu bicicleta pe şosea şi sunînd ca un nebun din clopoţel, ori de cîte ori îi stătea cineva în cale.

— Astăzi nu putem să mergem mai departe — zise Lalu. Cînd s-o întoarce, dăm nas în nas cu el!

— Trebuie... trebuie să stăm aici, înţepeniţi, toată ziua? Şi toată noaptea? întrebă Maia. Aici, în tufărişul ăsta?

Lalu clătină din cap.

— Aici nu merge. S-ar putea să fie şerpi.

Rămaseră cîtăva vreme încă în umbra verde şi tărcată a desişului de bambus, nepierzînd din ochi şoseaua şi vorbind despre Akvi, care îi pîrîse, socotindu-i nişte hoţi.

— Ce-are să spună tata cînd o afla că sîntem căutaţi de poliţie, noi, care sîntem nişte copii cinstiţi? zise Lalu.

— E o zgripţuroaică. Şi bărbatul ei e tot atît de afurisit. Fură pămîntul oamenilor, dacă aceştia nu-şi pot plăti datoriile. Aşa zice Nani.

Stăteau aşa în mijlocul desişului şi vorbeau de una şi de alta. Şi, după cîtva timp, îl văzură pe cantonier întorcîndu-se acasă. Cheltuise, desigur, şi mai multă sudoare decît copiii.

Maia rîse, zvîrlindu-şi cozile peste umăr, pe spate, şi dînd din picioare de bucurie.

— Ai văzut cum gîfîia? Tare mi-ar fi plăcut să-i văd mutra atunci cînd a găsit grajdul gol!

— Acum putem porni mai departe — hotărî băiatul.

Merseră vreme îndelungată. Maia cînta necontenit; era bucuroasă că în dimineaţa aceasta făcuseră treabă bună. În schimb, Lalu îşi făcea gînduri. Aici, pe şoseaua asta, care se întindea la nesfîrşit de-a lungul şesului, nu creşteau copaci. „Dar dacă drumul ăsta duce de-a dreptul la puşcărie şi nu la spital, îşi zicea Lalu, şi dacă dăm de bănuit, sosind cu poliţia pe urmele noastre, la Agra ? Mai avem încă bani să cumpărăm bilete de tren şi să ne întoarcem chiar astăzi acasă. Ce rost are să ne împotrivim soartei ?"

Departe, în zare, se vedea un tren şerpuind pe întinsul şesului. Lalu se simţi deodată, fără să-şi dea seama de ce, grozav de ostenit şi abia mergea, tîrîndu-şi picioarele în praf. Simţea cum, sub cămaşă, îl mai ardea pielea, acolo unde îl apucase cantonierul, şi simţea încă în gură degetele murdare ale acestuia, cu toate că, între timp, avuseseră timp să mănînce cîte ceva în desişul de bambus.

Mai rău însă îl durea faptul că fuseseră socotiţi hoţi şi lacrimile îi năvăleau în ochi. După cum era de aşteptat, aveau să-i caute, fără întrerupere, şi de-acum încolo, oriîncotro s-ar fi îndreptat. Ce rost mai avea aşadar să facă drumul ăsta greu şi plin de praf pînă la Agra ? Drum care, aşa cum se încredinţase acum, nu ducea la spital, ci de-a dreptul în beciurile poliţiei ? Nu era oare mai bine să se întoarcă chiar acum şi să găsească acasă ajutor ?

— Ai văzut ce-a mai năduşit ? întrebă Maia. Pentru ea, orice primejdie trecuse de cînd izbutiseră să scape din mîinile cantonierului.

— Încetează cu palavrele ! Trebuie neapărat să ne întoarcem şi să luăm trenul spre casă.

Maia făcu ochii mari şi-l privi pe fratele ei fără să scoată o vorbă.

— Să ne întoarcem ? Să cădem de-a dreptul, plocon, în braţele cantonierului ?

— Nu, nu, trebuie neapărat să luăm trenul !

— Trenul ? Să cheltuim toţi banii noştri şi să venim acasă fără ochi sănătoşi, fără bani, fără Kanga, fără...

Lalu începu deodată să plîngă.

— Taci, prostuţo ! strigă el. Nu mai vreau, nu mai pot ! Cel dintîi care pune mîna pe noi ne ia, cine ştie, toţi banii şi ne lasă apoi pe drum. Nu e mai bine să ne păstrăm viaţa decît ochii ? Capul tău prostănac nu înţelege lucrul ăsta ?

— Bine — grăi încetişor fetiţa, îngenunchind lîngă el. Dacă Lalu se aşezase jos în plină arşiţă şi renunţase la orice, însemna că lumea se prăbuşeşte şi pentru dînsa. Îşi trecu uşor mîna peste braţul lui, vrînd să-l mîngîie. Atunci să plecăm cu trenul acasă, frăţioare !

— Trebuie să ajungem la staţia de cale ferată cea mai apropiată — zise băiatul, cu privirea întunecată. Se ridică, îşi apucă legăturica şi porni, greoi, mai departe. Puţin după aceea, întrebă un băiat care îşi mîna pe drum caprele, cît mai e pînă la staţia cea mai apropiată. Acesta îi răspunse că, dacă merg mai repejor, pot ajunge încă înainte de apusul soarelui.

Înainte însă de a ajunge acolo, se întîmplă ceva care răsturnă cu desăvîrşire hotărîrea lui Lalu de a pleca acasă cu trenul. În timp ce traversau şoseaua, ca să poată merge mai departe la umbra copacilor, auziră în urma lor un urlet. O umbră cenuşie se strecură alergînd pe şosea, un cîine flămînd şi plin de praf, urlînd de bucurie, sări asupra lui Lalu şi începu să-i lingă mîinile şi obrazul : Kanga !

Era cu adevărat Kanga care, cît fusese ţinută în palatul maharadjahului, nu voise nici să mănînce şi nici să danseze pe picioarele dindărăt şi care, pînă la urmă, izbutise să-şi scoată capul din zgarda pe care i-o puseseră, rătăcind pe drum pînă

ce adulmecase urma lui Lalu. Era Kanga, mai jigărită, mai murdară şi mai fericită decît fusese vreodată.

— O, Kanga ! izbucni Maia, plîngînd, bătînd-o şi mîngîind-o pe spate. O, dac-ai şti cît ne-ai lipsit tu, draga, draga noastră Kanga !

— Miroşi a casa noastră, Kanga, cu toate că ai locuit într-un palat — zise rîzînd Lalu. Toată tristeţea lui se risipise în vînt. Da, da, mare hoaţă mai eşti ! Auzi, ispravă ! Să fugi din casa unui maharadjah ! Închipuieşte-ţi !

Plin de mîndrie, o privea pe Kanga ca şi cum ar fi fost posesorul unui elefant de paradă şi nu al unui cîine de ogradă, micuţ, care nu se putea lăuda cu nimic altceva decît cu talentul lui de a fugi ori de cîte ori era prins şi de a dansa pe labele dinapoi.

Ajunseră în sfîrşit la staţia de cale ferată. Lalu cumpără într-una din gheretele de acolo trei *sjapati*, una de fiecare, căci revederea cu Kanga trebuia neapărat sărbătorită.

Găsiră, la umbra cîtorva tamarini cu frunzişul bogat, un loc verde şi răcoros, lîngă un iaz în care se scăldau nişte bivoli. Razele soarelui, strecurîndu-se printre ramuri, se oglindeau sclipind în cioburile de sticlă cu care Maia obişnuia să se joace, rînduindu-le pe pămînt, în tot felul de figuri colorate. E drept că puteau să fie iarăşi prinşi, iar drumul pînă la Agra tot mai era foarte lung ; pînă acum, totuşi, izbutiseră. Şi toate erau aşa cum trebuie : Kanga se afla iarăşi lîngă ei şi mîncase atît cît îi trebuise ca să se sature, iar sub copaci îi îmbia umbra plăcută, răcoroasă, umbră pe care le-o hărăzise Chaya, zeiţa milei şi a umbrei. Kanga îşi pusese capul pe labe şi clipea din ochi, dar urechile ei prindeau fiecare sunet ce pătrundea aici, venind din depărtare. Cei doi copii adormiră curînd, deşteptîndu-se abia a doua zi, în revărsat de zori.

Capitolul 9

MICII ŢESĂTORI

Se scurseseră iarăşi cîteva zile în care nu se întîmplă nimic deosebit. Lalu îşi dădea seama că acum se aflau mai aproape de Agra decît de satul lor de baştină şi ştia bine că a doua jumătate a timpului de care ai nevoie ca să îndeplineşti o sarcină grea se scurge mai repede decît întîia jumătate. Învăţase lucrul ăsta acasă, cînd trebuise să-l ajute pe taicăsău la răsăditul orezului.

Într-o sîmbătă seara, ajunseră la o ţesătorie unde munceau numai copii. Feluritele stofe de brocart cu străluciri mătăsoase, care se lucrau aici, erau atît de fine, încît numai nişte mîini de copii erau în stare să dea la iveală asemenea ţesături. Lalu şi Maia nu mai văzuseră o astfel de ţesătorie, totuşi nu se mirară de loc că se lucra şi duminica. În India trăiesc multe milioane de mahomedani şi aceştia nu-şi închid prăvăliile şi atelierele duminica, ci vinerea. Şi copiii, se înţelege, lucrau seara, cînd vremea se răcorea, dormind în timpul orelor fierbinţi de peste zi.

Ţesătoria se afla în mijlocul unei grădini cu pajişti mari de iarbă şi tufişuri pline de flori albe. Lumina lămpilor se strecura dinăuntrul odăilor ţesătoriei, prin uşile deschise. Grădina ale cărei ziduri înalte împiedicau şacalii să pătrundă, părea un loc îmbietor şi sigur. O scară ducea la o clădire alăturată, scară ale cărei trepte păstraseră atîta căldură din soarele de peste zi, încît se putea dormi bine pe ele. Lalu întrebă, deci, dacă avea voie să rămînă peste noapte acolo cu surioara lui, şi cum li se îngădui, copiii aprinseră un foc mititel, punînd să fiarbă orezul. Nimeni nu-i băgă în seamă. S-ar fi zis că grădina e întreagă a lor. Tufele, ale căror flori nu se deschideau decît noaptea, răspîndeau o mireasmă îmbătătoare.

Suspinînd uşurată, Maia se întinse pe rogojina ei şi adormi. Lalu o apucă de sfoară pe Kanga, trăgînd-o cît mai aproape de el, pentru ca în timpul somnului să-l ferească de şerpi.

Totuşi, în seara aceea, şerpii nu se arătară. Se întîmplă însă altceva.

Deoarece nu putea să adoarmă, băiatul porni să facă vreo cîţiva paşi prin grădină. Se opri însă în faţa uşii deschise a atelierului şi privi în sala mare, luminată, în care se lucra în acelaşi timp la cinci războaie de ţesut.

Băieţi înalţi şi voinici trebăluiau cu nişte tăblii mari de lemn prin care firele de urzeală erau mişcate în sus şi în jos. În faţa războaielor de ţesut, însă, şedeau cîţiva băieţi mai mici ca vîrstă, care, ca nişte furnici neobosite, depănau de pe nişte mosoraşe fire de aur, de argint şi de mătase, ţesînd tot felul de modele. Ţesătorii aceştia mărunţei n-aveau mai mult de zece, unsprezece ani, uneori chiar şi mai puţin. Lalu nu pomenise încă niciodată atîta rîvnă ca la copiii aceştia şi nici că văzuse ţesături atît de fine ca brocarturile aurii, strălucitoare, ce ieşeau din mîinile dibace ale acestora.

Cîţiva bărbaţi treceau de la un război la altul, se aplecau peste umerii firavi ai băieţilor şi le lăudau lucrul, sau îndreptau unele greşeli mai mici. Nu se legau însă de nimicuri şi nici nu-i dojeneau. Lalu ştia că oamenii aceştia erau părinţii sau bunicii micuţilor ţesători, căci în India meşteşugul se moşteneşte din tată în fiu.

Cum de nu osteneau băieţii ăştia ? Cum de nu li se năzărea să alerge afară în grădină şi să se joace, se întreba Lalu.

Deodată zări un băiat, negricios la chip, deşirat şi cu părul încîlcit, stînd lîngă el în deschizătura uşii. Să tot fi fost cu cîţiva ani mai mare decît Lalu, şi avea un singur ochi. Kanga începu să latre cu furie. Lalu însă o certă, făcînd-o să tacă.

— Cum te cheamă ? întrebă străinul.

— Lalu. Şi pe tine ?

— Ramdas.

Rămaseră cîtva timp aşa, unul lîngă altul, privind în sala luminată a războaielor. Ramdas oftă.

— Ce bine e să fii ţesător ! Tatăl tău e şi el ţesător ?

— Tata e ţăran — răspunse Lalu.

— Ţăran ! Şi asta e o meserie frumoasă. Ţăranul are o casă a lui şi un acoperiş deasupra capului. Nu trebuie să stea ziua întreagă afară, pe drum. Ei, cine poate să fie ţesător sau ţăran !

— Dar tatăl tău ce-i ? întrebă Lalu.

— Ursar — răspunse băiatul. Şi eu tot ursar trebuie să mă fac. Să pribegesc din tîrg în tîrg. Să strig mereu pînă răguşesc ca să îndemn oamenii să vină să vadă. Să trag ursul de inelul ce-l are vîrît în nas, pînă ce-l fac să joace. Să mă tîrăsc în patru labe ca să adun din praful de pe drum banii. Să nu-mi potolesc niciodată foamea şi să merg mereu mai departe.

Lalu îşi întoarse privirea şi desluşi în întuneric un urs mare, legat de o tufă. Acum înţelese şi el cui îi fusese menit lătratul neobişnuit al Kangăi.

— Tata s-a dus să cumpere pîine — zise Ramdas. Prea multă n-are să fie, astăzi n-am strîns cine ştie ce !

— N-ai decît un ochi ? întrebă Lalu.

— Da, pe celălalt mi l-a scos ursul, cînd eram doar de cinci ani. Un urs ca ăsta se satură şi el să tot bată mereu drumurile, cu blana lui călduroasă. El e obişnuit la el acasă, cu zăpada şi cu frigul.

— De unde e ?

— Din Himalaia.

În clipa aceea, unul dintre micii ţesători se ridică de la războiul său şi se apropie de Lalu şi de Ramdas. Nimeni însă nu strigă după el să se întoarcă la locul lui şi să-şi vadă mai departe de treabă.

— E adevărat că tu cîştigi două rupii pe zi, dacă şezi liniştit aici şi lucrezi la război ? întrebă fiul ursarului.

— Patru. Pentru modelele mai fine, patru. Vindem brocarturile noastre pretutindeni în India, ba chiar în lumea toată. Vreţi să vedeţi ce am ţesut eu ?

Luă un balot de stofă şi-l rostogoli, desfăşurîndu-l în faţa celor doi băieţi. Aceştia rămaseră nemişcaţi în pragul uşii, muţi de admiraţie ; pe bucata aceea de stofă părea că se oglindeşte întreaga bogăţie a pămîntului, ţesută în cele mai minunate culori şi în strălucirea aurului şi a argintului. Era ca un basm pe care-l putea citi de la prima la ultima filă : chipuri de zei şi de oameni în decorul minunat al junglei, printre animale, flori şi păsări cu aripile colorate. Figuri miniaturale de oameni, îmbrăcaţi în haine strălucitoare, păsările şi flori mărunte păreau aidoma unor nestemate meşteşugit rînduite într-un giuvaer.

— Dar de citit, ştii să citeşti ? întrebă Lalu.

— Nu, dar ştiu să ţes !

Micul ţesător dărui fiecăruia din ei un mosorel cu mătase şi o bucăţică de trestie de zahăr, apoi se întoarse la războiul lui, unde îşi reluă lucrul cu aceeaşi sîrguinţă ca mai înainte.

Lalu se duse cu Ramdas să vadă ursul cel mare şi mîţos care se tolănise în iarba răcoroasă şi sforăia.

— Bagă de seamă, nu te apropia prea mult de el. În zilele cînd i se dă prea puţină hrană, aşa cum s-a întîmplat şi astăzi, muşcă. Dar cum îl tragi de inelul pe care îl are în nas, durerea îl face mai blajin.

Ursul împrăştia o duhoare grea şi se putea foarte uşor desluşi cît de slab era sub blana sa groasă. Lalu văzuse deseori astfel de urşi care jucau şi pe care îi întîlneai totdeauna pribegind pe şoselele prăfuite şi avînd mereu cîte un inel trecut prin nas.

— Bietul animal ! zise el, obişnuit de acasă ca animalele să fie bine îngrijite.

— Desigur că, în altă viaţă, a fost un om rău — răspunse Ramdas — aşa că acum îşi primeşte pedeapsa cuvenită. Tata

spune mereu că dacă l-aş părăsi, ca să mă apuc de altă meserie, ar însemna că şi eu sînt un om rău şi, în viaţa viitoare aş fi şi eu prefăcut într-un urs. Vrei să-l fac să joace ? E foarte uşor !

— Nu ! Lasă-l să se odihnească — îl opri Lalu.

Peste puţin timp veni şi ursarul, care zvîrli băiatului şi ursului cîte un coltuc de pîine. Era furios şi blestema. Lalu se depărtă şi veni lîngă Maia, pe locul unde aveau să înnopteze. Kanga era neliniştită, pentru că simţise apropierea ursului. Lalu însă, vrînd să se ferească de orice discuţie cu ursarul, o certă şi-i porunci să se culce.

Un ceas mai tîrziu, micii ţesători porniră spre casele lor şi uşa ţesătoriei fu încuiată. Luna se ivise pe cer luminînd tufele pline de flori albe, precum şi drumeţii ce dormeau osteniţi, de-a lungul şoselelor. Pretutindeni domnea liniştea. Numai cele două animale rămăseseră treze. Ursul nu se putea linişti pentru că mai era încă flămînd, iar Kanga stătea de pază, fiindu-i teamă de urs.

Cînd cele dintîi raze palide ale zorilor se iviră pe deasupra zidului grădinii, dincolo de coroanele dese ale copacilor, iar florile albe începură să-şi închidă corolele, spre a le feri de lumina puternică a zilei, Lalu visă că vinează în pădurea vrăjită pe care micul ţesător i-o arătase pe brocartul său.

Se făcea că-i îmbrăcat în veşminte de aur şi de mătase. În frunzişul des al copacilor, zburau papagali cu pene înflăcărate, roşii şi verzi, iar cîinii goneau o fiară sălbatică, pe care el urma s-o răpună. Ce fel de fiară era, Lalu nu putea să-şi dea seama. Poate un mistreţ, poate un urs ? Duse puşca la ochi, vrînd să apese pe trăgaci, dar cîinii încetară să mai latre şi se porniră să urle atît de tare, încît Lalu se trezi. Îşi dădu atunci seama că era urletul Kangăi. Ursul se desprinsese din frînghia lui şi acum iscodea cu nasul legătura cu merinde ce se afla lîngă Maia. Fără să-i pese de Kanga care, cu părul de pe ceafă zbîrlit, trăgea de sfoara care o ţinea legată şi lătra

atît de furios încît avea botul plin de bale, ursul mînca liniştit orezul pe care Lalu şi Maia voiau, în dimineaţa aceasta, să-l împartă cu Kanga. Din pricina marii gălăgii se deşteptaseră pe rînd toate păsările din copaci. Maia se trezi şi ea.

Fetiţa începu să ţipe. Urletele Kangăi o smulseseră din somn şi, cînd se ridică, privi de-a dreptul în gura deschisă a ursului. Capul mare, păros, răsuflarea fierbinte, totul i se păru un vis îngrozitor, de nepătruns, în lumina palidă a revărsatului de zi. Coborî ameţită treptele şi o luă la fugă, se împiedică de o tufă, căzu, se ridică iar, ieşi fugind din grădină şi porni năucă mai departe, fără să ştie încotro, se poticni iar, căzînd într-un desiş de cactuşi, se ridică şi începu iarăşi să fugă.

Şi Lalu se zăpăci la fel ca sora lui.

— Va să zică a fost un urs — murmură el. Puşca de vînătoare, însă, pe care în vis o ţinuse atît de strîns în mînă, dispăruse şi el se afla acum nas în nas cu fiara aceasta mare, sălbatică. În clipa aceea îi veniră în minte cuvintele lui Ramdas : „Cum îl tragi de inelul pe care îl are în nas, durerea îl face mai blajin". Lalu pipăi cu degetele treptele de piatră, căutînd frînghia, o găsi şi începu să tragă cu toată puterea de ea. Şi, deodată, ursul se lăsă la pămînt, se aşeză apoi pe labele dindărăt şi începu să-şi joace labele din faţă ca un copil care cere iertare. Urmă apoi un adevărat număr de dans.

Acum se ivi şi ursarul care, din pricina gălăgiei se trezise din somn. E greu de spus asupra cui se revărsă mai tare mînia acestuia. Asupra ursului, care se desprinsese din frînghie, sau asupra fiului său, care nu legase animalul aşa cum trebuia. Cum nu se putea hotărî imediat în cine să dea mai întîi, îi trase, pînă una alta, lui Lalu o palmă atît de zdravănă, încît acesta scoase un ţipăt. Şi deoarece primejdia trecuse, băiatul se înfurie acum şi el, tot atît de tare ca şi ursarul.

— Cîine afurisit ! Te porţi de parc-ai fi o fiară sălbatică ! Ştii doar să chinuieşti de moarte oameni şi dobitoace ! Dac-ai

avea măcar un pic de suflet, ai da libertate şi ursului, şi băiatului tău. Şi nici unul nu ţi-ar duce dorul !

Ursarul îi aruncă o privire întunecată, dar nu îndrăzni să-l mai pălmuiască. Îi întoarse spatele, fără să spună un cuvînt, şi plecă ; căci un băiat care îndrăznea să vorbească cu un om vîrstnic în felul ăsta, sau făcea parte dintr-o castă foarte înaltă, sau era poate ţesător ori brahman.

— Haide, pornim ! îi strigă el lui Ramdas, peste umăr. Strînge boarfele. Ursul a mîncat din proviziile băiatului ăsta de brahman.

Abia acum îşi dădu Lalu seama că Maia dispăruse. Cele întîmplate îi absorbiseră cu totul atenţia şi nu observase încotro o luase fetiţa, în fuga ei. O dezlegă pe Kanga şi o porni în goană cu ea, afară din grădină.

Fetiţa nu se zărea nicăieri. Lalu o strigă pe nume, şi pe şosea, în largul păşunii, dar nu căpătă nici un răspuns. O turmă de capre, văzîndu-l, o luă la goană, ridicînd în urma lor un nor de praf care învălui şoseaua toată. Între timp, se luminase de-a binelea.

Băiatul dădu drumul Kangăi.

— Trebuie s-o găsim, auzi, Kanga ! Nu putea să fi ajuns prea departe. Caută, Kanga ! Caut-o pe Maia !

Kanga începu să alerge neliniştită, încolo şi încoace, pe şoseaua unde se vedeau încrucişîndu-se tot felul de urme. Nu trecu mult şi adulmecă urma fetiţei pe mirişte a aflată de partea cealaltă a drumului. Începu să scheaune încet, răscolind iarba cu botul şi gonind atît de repede, încît Lalu abia se putea ţine după ea. Un stol de berze se strîni şi zbură în rotocoale deasupra capetelor lor.

O găsiră pe Maia în apropiere, lîngă tufa de cactus. Cu capul în piept, plîngea fără să ridice ochii.

— Maia — strigă Lalu, ghemuindu-se lîngă dînsa şi strîngînd-o la piept, în timp ce Kanga făcea nesfîrşite ocoluri în jurul ei, şi-i lingea picioarele.

— Te-ai lovit cumva, surioară ?

— Vreau acasă — începu ea să plîngă — nu vreau să mă fac sănătoasă la Agra, vreau acasă !

— Ai să te întorci acasă, Maia. Dar acum am ajuns atît de departe, încît Agra e mult mai aproape decît satul nostru. Şi ochii tăi trebuie să se vindece !

— Nu vreau să se vindece ! Nu vreau să umblu pe şoseaua asta urîtă şi nesuferită ! Vreau acasă !

— Ursul s-a dus, Maia ! S-a dus departe !

— Nu vreau să dorm pe scări. Vreau să dorm pe un acoperiş, pe un acoperiş adevărat !

Lalu o luă în braţe şi o duse de acolo. Ah, dac-ar fi putut s-o ducă aşa acasă, la mama şi la Nani, şi nu într-o grădină străină, fără îngrijire şi fără hrană. Cele din urmă provizii le mîncase ursul. Şi Maia avea nevoie acum neapărat de îngrijire. Se plîngea că are dureri în amîndouă braţele. Căzuse în mijlocul mărăcinişului de cactee şi braţele îi erau pline pînă la cot de ghimpi mărunţi. Lalu ştia bine ce însemna asta. De cîte ori mama şi Nani nu stătuseră aplecate peste el, căutînd să-i scoată ţepuşe din astea, care erau atît de mititele, încît trebuiau să se trudească ceasuri întregi pînă să le scoată de sub piele. Şi de scos, trebuiau neapărat scoase, căci altfel pătrundeau din ce în ce mai adînc în carne şi puteau să otrăvească sîngele.

Descumpănit, Lalu o adusese pe Maia înapoi în grădină. Ramdas şi ursul nu se mai vedeau nicăieri. Băiatul îşi aşează surioara pe treptele scării şi încercă, pe cît putu, să-i scoată ghimpii din braţe. Nu izbutea însă, din pricină că degetele sale erau prea necioplite şi prea groase, aşa că fetiţa plîngea într-una. El încercă s-o facă să se gîndească la altceva, îi spuse povestea cu omul din fîntînă şi cu stupul de albine din care picura miere. Astăzi, însă, n-avu noroc nici cu povestea asta.

Un timp fuseseră singuri în grădină ; deodată, însă, se ivi micul ţesător pe care-l cunoscuseră în ajun.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el, văzînd-o pe Maia care plîngea necontenit.

— I-au intrat nişte ghimpi de cactee în piele şi nu sînt în stare să-i scot.

— Lasă-mă pe mine să încerc — zise micul ţesător şi, cu degetele sale subţiri, scoase cu atîta dibăcie ghimpii cei mici, încît ai fi crezut că toată viaţa nu făcuse altceva. Pielea de pe braţele fetiţei se înroşise din pricina usturimii şi micul ţesător avu grijă ca ghimpii să nu alunece mai adînc. Aplecat peste braţul rănit, el smulse ghimpe după ghimpe cu nesfîrşită răbdare.

— Mă duc să cumpăr ceva de-ale mîncării — zise Lalu, care-şi simţea stomacul ghiorăind de foame. Mă întorc numaidecît !

— Dacă vrei să cumperi ceva demîncare, n-ai să te poţi întoarce atît de curînd — zise micul ţesător — prin locurile astea nu se află gherete în care să poţi cumpăra ceva. Mai bine aşteaptă niţeluş ; curînd au să vină şi ceilalţi ţesători la lucru.

Într-adevăr, nu trecu mult şi începură să sosească. Dădeau tîrcoale ca nişte veveriţe sprintene în jurul Maiei şi al lui Lalu, căutînd, grijulii, să afle ce i se întîmplase fetiţei.

— Da, da, ursarul ăsta e un om rău — ziseră ei — şi ar fi trebuit să te fereşti mai degrabă de el decît de urs. Ei, dar acum o să vă aducem noi cîte ceva de-ale gurii.

În curînd aduseră nu numai orez, ci şi cartofi dulci, *sjapati* proaspăt prăjite, cu *ghee* şi banane. Întinseră totul pe jos, în faţa Maiei, ba unii îi vîrau chiar îmbucătura în gură, ca să nu-şi mişte braţele rănite. Vreo cîţiva ţesători îl ajutară pe băiat la scosul ghimpilor, iar alţii admirau comorile din săculeţul Maiei, îmbinînd pietricelele şi ciobuleţele colorate şi alcătuind cu ele tot felul de modele, de o frumuseţe fără seamăn.

Şi, în tot timpul acesta, războaiele tăcură. Maia începuse iar să zîmbească. Teama i se risipise întocmai ca un vis urît. Lalu şi cu sora lui rămaseră aproape toată ziua la micii ţesători. Abia pe la sfîrşitul după-amiezii porniră mai departe, pe întinsul şoselii.

Pe Maia n-o mai dureau braţele.

Capitolul 10

BĂIATUL CU BICICLETA

Ochii Maiei erau din ce în ce mai bolnavi. Se poticnea mai des decît înainte şi cînd poposeau undeva nu se mai juca cu comorile ei. Într-o zi întîlniră undeva, pe un ogor, un cîrd de păuni. Cînd una din păsările acestea mari se roti în aşa fel încît penele din coadă se desfăcură în evantai, luîndu-ţi ochii, cu culorile lor în lumina soarelui, Lalu se aşteptă s-o vadă pe Maia bătînd din palme, aşa cum făcea de obicei, cînd vedea în faţa ei culori vii şi strălucitoare. De data asta însă ea nici nu se uită la păun, aşa că, de aici ca şi din alte semne, Lalu îşi dădu seama că sora lui nu mai deosebea culorile şi că, pentru dînsa, totul era cenuşiu. Trebuia deci să ajungă cît mai degrabă la capătul călătoriei lor şi Lalu hotărî ca, pentru cea din urmă bucată de drum, să jertfească o parte din banii ce-i aveau şi să folosească autobuzul. Nu încăpea îndoială că, la unchiul lor din Agra va putea să cîştige cîţiva gologani pentru a plăti călătoria înapoi, spre casă, chiar dacă asemenea posibilităţi de cîştig nu se găsesc pe toate drumurile. Se opriră aşadar, să aştepte, la cea mai apropiată staţie de autobuze. Pe fiece zi ce trecea, Maia mergea mai greu, iar dimineaţa era aproape cu neputinţă s-o trezeşti din somn. Cu autobuzul, însă, aveau să ajungă încă în aceeaşi zi la Agra.

Maşina cea grea — mai mare cu mult decît un elefant — se apropia, învăluită într-un nor uriaş de praf. Cei ce aşteptau urcară înăuntru şi Lalu izbuti să găsească pentru Maia un loc pe scaun. El rămase în spatele şoferului, vrînd să vadă cum conducea acesta maşina. Nici el, nici fetiţa nu se urcaseră încă niciodată într-un autobuz.

Şoferul se mai afla încă afară, lîngă maşină, mestecînd frunze de betel şi scuipînd sucul lor roşu. Apoi, după ce toţi călătorii intrară înăuntru, se urcă şi el şi începu să vîndă bilete noilor veniţi.

Descoperind-o pe Kanga, strigă cît putu de tare :

— A cui e javra asta ?

— A mea — răspunse Lalu şi tare ar fi vrut să adauge că biata Kanga nu e o javră ; şoferul însă privea atît de fioros, încît Lalu nu îndrăzni să-l mai întărîte.

— Afară cu ea ! Cîinii n-au voie în autobuz !

Lalu tăcea. Kanga n-ar fi putut cu nici un chip să alerge după maşină pînă la Agra. Ea venise, ce e drept, în urma carului cu boi, ţinîndu-se după basmaua Maiei, pe care aceasta o lăsase să atîrne din car, dar asta fusese cu totul altceva decît să alergi acum ceasuri îndelungate într-un nor de benzină, în urma unui autobuz circulînd atît de repede.

— Plătesc pentru cîine — zise Lalu.

— N-ai auzit că nu e voie să luăm cîini cu noi ? Maşina e şi aşa prea plină, ca să mai putem lua şi cîini sau bivoli !

— Cîinele poate să şadă la mine în poală — spuse, sfioasă, Maia.

— Cîinii trebuiesc transportaţi în cuşti, întocmai ca la calea ferată !

Lalu n-avea de unde să ia o cuşcă. Maia trebui deci să se ridice de la locul unde se aşezase, plină de bucurie şi nerăbdare, şi cîteşitrei coborîră.

Se aflau acum iarăşi pe şoseaua plină de praf şi priveau cum autobuzul se pune în mişcare.

* * *

La începutul după-amiezii, cînd Maia abia își putea mișca picioarele, poposiră la o margine de sat. Cînd voiră să-și fiarbă puțin orez, să mănînce, Lalu trebui să alerge departe, peste cîmp, pînă ce descoperi niște baligă de bivol pentru foc. Cînd se întoarse, o găsi pe Maia plîngînd.

Kanga se luase după Lalu, iar Maia, de cînd o speriase ursul, devenise tare fricoasă.

— Ce-ar fi fost dacă venea iar vreun urs ? Dacă nu m-ai mai fi găsit aici...

— Nu vorbi prostii ! zise Lalu. Urșii sînt duși de frînghie, și apoi, crezi tu că nu te-ar simți Kanga, dacă aș uita cumva locul unde te-am lăsat ? Ia privește cîtă baligă uscată am adunat !

— Credeam că m-ai pierdut. Ai lipsit atîta vreme ! zise, plîngînd, Maia.

Lalu se pricepea de minune să aprindă un foc între două pietre, așa că orezul fu gata foarte curînd, fiecare din ei căpătînd o ceașcă plină. Cum nu mai aveau prea mult de mers pînă la Agra, Lalu împărți porții mai mari. După-masă, el numără banii ce-i rămăseseră — în total zece rupii și opt *anna* — și-i vîrî apoi cu grijă înapoi în brîu.

Mai tîrziu, descoperiră într-un desiș, bine apărat de vînt, un loc bun de dormit pentru la noapte. Cu toate că era încă ziua-n amiaza-mare, Maia se așezase în iarbă și își lăsase capul să-i atîrne pe umăr, ca și cum i-ar fi lipsit puterea să-l țină drept.

— Spune-mi povestea băiatului din fîntînă căruia îi picura miere în gură — se rugă ea.

Lalu însă îi făgădui că-i va spune povestea în cea dintîi seară după ce vor fi ajuns acasă, pe acoperișul lor, și că nu mai e mult pînă atunci. Acum, însă, îi spuse în schimb o poveste mai scurtă despre Indra, cel care a creat munții :

— La început, munţii pluteau sus, în nori, purtaţi de aripi mari, negre — începu Lalu să-şi depene povestea, aşa cum auzise şi el de la Nani. Într-o zi, însă, Indra tăie munţilor mai mari aripile şi le răsădi pe pămînt. Aripile zburară înapoi, la cer, şi se schimbară în nori negri de furtună. Pe vreme rea poţi să-i mai vezi şi astăzi.

— Munţii pluteau altădată sus, printre stele ? întrebă fetiţa. Chiar şi Himalaia ?

— Chiar şi Himalaia — răspunse Lalu, mîngîind urechile mătăsoase ale Kangăi. Apoi, cu basmaua Maiei înfăşură în glumă capul Kangăi şi vîrî un beţişor de bambus între degetele uneia din labele din faţă ale cîinelui. Şi Kanga se ridică pe labele dinapoi, începînd să danseze. Aşa, cu beţişorul şi basmaua, arăta atît de caraghioasă, încît Maia începu să rîdă din toată inima.

Era tare plăcută odihna aceasta, pe marginea drumului, şi nici unul din ei nu văzu un băiat necunoscut care, rezemat de o bicicletă, stătea în spatele lor şi privea zîmbind. Abia cînd auziră clopoţelul bicicletei, tresăriră speriaţi.

— Nu vrei să-mi vinzi cîinele ? întrebă băiatul.

— Cîinele nu e de vînzare — răspunse, scurt, Lalu.

— Nu vrei să schimbi cîinele cu o bicicletă ?

Lalu făcu ochi mari. N-auzise niciodată în viaţa lui ca cineva să-şi vîndă sau să-şi schimbe bicicleta, după ce avusese norocul s-o capete. Şi, mai cu seamă, s-o dea pe un cîine, chiar dacă acesta ştie să danseze pe labele dinapoi.

— Cîinele nu e de vînzare — repetă Lalu, privind mai bine bicicleta. Era o droagă veche, ruginită, pe cît se putea vedea încă de la prima vedere. Era totuşi o bicicletă, cu cauciucuri încă bune, şi apoi mai avea şi portbagaj.

„Cu o astfel de bicicletă, aş putea s-o duc pe Maia la Agra, şi mai tîrziu, înapoi acasă — îşi zise Lalu. Am cheltui astfel banii noştri pe mîncare şi nu pe bilete de tren..."

— Așază-te pe portbagajul meu, și am să te duc o bucată — zise băiatul.

— Să nu faci asta, Lalu — se rugă Maia. Nu pleca de lîngă mine !

— Sau urcă-te tu pe bicicletă și ia-mă și pe mine pe portbagaj — zise băiatul. Ori poate nici nu știi să umbli cu bicicleta ?

În satul lui Lalu, o bicicletă era socotită drept o mare bogăție, de care numai puțini se puteau bucura. Dar proprietarul morii de trestie de zahăr avea și el una și Lalu o împrumutase de cîteva ori drept plată pentru că rămînea adesea ceasuri întregi să bage de seamă la moară. Iată de ce nu-i venea de loc la socoteală să creadă cineva despre el că nu știe să umble cu bicicleta.

Sări peste șanțul șoselii și puse mîna pe ghidon.

— Nu pleca ! îl rugă din nou Maia.

— Merg doar o bucățică de drum și mă întorc numaidecît — zise Lalu pe un ton liniștitor. Ține-o pe Kanga de zgardă, așa că n-ai să fi singur !

Cu multă siguranță și dibăcie încălecă bicicleta, făcu un cerc mic cu ea și se opri, pentru ca celălalt să se urce pe portbagaj. Apoi, foarte repede, porniră de-a lungul șoselei.

Lalu o auzi pe Kanga lătrînd mereu în urma lui și pe Maia care striga, ca și cum amîndoi ar fi vrut cu orice preț să-l oprească. Lalu însă nu-i băgă în seamă. În India băieții nu prea au în fiecare zi prilejul să se plimbe cu bicicleta.

— Bicicleta are nu numai frînă de picior, ci și una de mînă. În spatele lui, băiatul nu contenea, cînd cu glas tare, cînd mai șoptit și lingușitor, să-și laude bicicleta.

Lalu trebui să încerce amîndouă frînele. Bicicleta morarului nu avea decît frînă de picior. Era o plăcere să frînezi brusc în plină viteză.

— Mai repede ! strigă băiatul. Cauciucurile sînt proaspăt umflate !

Lalu mări viteza. Încercă şi clopoţelul. Trecătorii se grăbiră să se dea la o parte. Ce minunat! Începu să sune mai tare şi drumeţii întîlniţi în cale săreau grabnic în lături. Avea acum puterea de a pune oamenii pe fugă! Vîntul îi trecea mîngîios pe la urechi, şi-i răcorea pieptul şi braţele. Trecea înainte, către soare-apune, în lumina roşiatică a amurgului.

Ce-ar spune prietenii lui de acasă, dacă l-ar vedea întorcîndu-se cu o bicicletă?

— Dar tatăl tău ce zice dacă-ţi vinzi bicicleta? întrebă el peste umăr. Lui Lalu toată întîmplarea asta i se părea de necrezut, chiar dacă s-ar fi învoit cu băiatul celălalt.

— Are să fie foarte bucuros — răspunse cu glas stins băiatul din spatele lui.

— I-ar plăcea mai degrabă un cîine decît o bicicletă? întrebă neîncrezător Lalu. Cîinii mişună în orice sat, dar bicicletele costă bani mulţi.

În treacăt, cumpăni dacă n-ar fi bine să dea cele zece rupii şi opt *anna* pe care îi avea, în schimbul bicicletei, şi apoi să plece cu ea de-a dreptul la unchiul din Agra. Îşi dădea totuşi seama că o astfel de bicicletă preţuieşte pe puţin de zece ori banii ăştia, chiar dacă e atît de uzată.

— Cu bicicletele n-ai decît cheltuieli — grăi în spatele lui vocea hîrîită a băiatului. Cu animalele dresate se pot cîştiga, dimpotrivă, bani. Am stat mai multă vreme în spatele vostru şi am privit cîinele.

Lalu frînă brusc. Coborî de pe bicicletă. Parcă se trezise dintr-un vis. Nu fusese el cît pe-aci s-o vîndă pentru a doua oară pe Kanga? Şi, de data asta, nu ca jucărie unui maharadjah, ci unui străin care voia să tragă foloase de pe urma dibăciei ei. Străin care ar fi bătut-o şi care ar fi lăsat-o să flămînzească, silind-o să asculte de dînsul. În timpul lungii sale drumeţii văzuse doar destule animale dresate în preajma şoselelor.

— Cîinele nu e de vînzare — zise el, scurt. Hai să ne întoarcem !

Se priveau acum ochi în ochi. Străinul îşi dădu seama că spusese ceva care îi stricase tîrgul.

— Nu fi prost ! Nici eu n-am să fac cu cîinele altceva decît faci tu : să-l las să dănţuiască.

— Vrei zece rupii pentru bicicletă ?

— Zece rupii ? Băiatul izbucni într-un rîs răsunător. Eu vreau cîinele, înţelegi ?

— Hai să ne întoarcem — zise Lalu. Visul lui de a avea o bicicletă se risipise.

— Să ne întoarcem ? Nici gînd ! Poţi să te întorci pe jos, maimuţoiule !

Lalu îi întoarse spatele şi, băţos, cu capul sus, porni pe jos înapoi, urmărit de o ploaie de înjurături.

— Neam de măgari ! Ruşine a pămîntului ! Cu banii tăi ai putea doar să-mi plăteşti plimbarea cu bicicleta !

Cîte bătăi şi cîte lovituri de picior n-ar fi înghiţit zilnic biata Kanga de la afurisitul ăsta ! Şi Lalu fusese cît pe-aci să i-o vîndă ! Lungi pasul, ca să nu mai audă înjurăturile.

De necrezut cît drum străbătuse într-un timp atît de scurt, cu bicicleta ! Satul nu se mai vedea. Se înserase. Începu amurgul scurt al tropicelor şi, pentru Maia, pentru care ziua întreagă era un soi de amurg, lucrul acesta însemna întuneric deplin. Lalu o luă la goană.

Pe întinsul şesului şacalii se adunau în haite umplînd văzduhul cu urletul lor. Lalu îi cunoştea. Ştia că o dată cu întunericul, deveneau îndrăzneţi şi primejdioşi, năvălind în cuprinsul satelor, furînd ici o găină, înfulecînd dincolo vreo altă vietate şi repezindu-se la copiii mici ce le ieşeau în cale. Şi Maia şedea, lipsită de apărare, acolo, la marginea satului...

Lalu alerga cît îl ţineau picioarele. Maia şi Kanga erau singure cu şacalii. Le lăsase pe amîndouă singure, de dragul bicicletei. Şi acum iată-l fugind de parc-ar fi urmărit pe cineva

şi nu era nici măcar în stare să găsească satul. Dar era aşezat în firul şoselei, aşa că, mai curînd sau mai tîrziu, trebuia să ajungă acolo. Şi alerga şi mai iute.

Şi iată că deodată se iviră cele dintîi case ale satului. Auzi glasuri de copii, înainte chiar de a-i fi văzut, auzi mamele cum îşi certau odraslele, precum şi cîntece de lăută venind dinspre focurile aprinse ale serii. Lalu respiră uşurat. Dar unde era desişul în preajma căruia poposiseră ? Undeva, la marginea satului, asta o ştia el. Dar unde ?

— Maia ! începu el să strige, înnebunit, în întunericul din jur. Poposiseră oare pe partea asta a şoselei, sau dincolo ? Trecuse oare prin sat cu bicicleta, sau nu ? Şi de ce scîrboşii de şacali urlau acum mai tare decît înainte ? Erau, desigur, cîteva sute. Unde să fie desişul unde se adăpostiseră de vînt ? Acolo ! Îl răscoli, dar nu găsi pe nimeni.

— Maia ! Maia ! strigă el din nou, din ce în ce mai convins că şacalii o răpiseră.

Strigătele lui răsunară pînă hăt-departe peste şes, dar nu primi nici un răspuns. Se opri, se uită în jurul lui şi crezu că recunoaşte fără greş locul în care el lăsase pe Maia şi pe Kanga. Nimeni nu se afla însă acolo. Alergă deci mai departe, întîi de-a curmezişul şoselei, pe urmă iarăşi înapoi, pe acelaşi drum. Nu ştia ce să mai facă.

Pierduse aproape orice nădejde de a-şi regăsi surioara cînd, pe neaşteptate, se lovi de Kanga, care, cu răsuflarea tăiată, gîfîind şi scheunînd, sărea înaintea lui.

— O, Kanga ! Căzu în genunchi, o mîngîie şi o strînse cu putere la piept. Unde v-aţi ascuns ? Începusem să cred că aţi murit amîndouă.

Kanga scheuna şi gîfîia, de parc-ar fi străbătut în fugă un drum lung. Limba îi atîrna de un cot.

Deodată însă, Lalu îşi simţi mîna udă de sînge.

— Ce s-a întîmplat, Kanga ? Sînge ?

Se aplecă peste cîine şi descoperi că una din urechi îi era ruptă.

— Kanga, ce s-a întîmplat ? Te-ai luptat cu şacalii ?

Îşi scoase repede cămaşa şi înfăşură cu ea capul cîinelui. O nouă teamă îl străpunse.

— Maia ! Unde-i Maia ?

Se ridică şi începu să privească de jur împrejur.

— Maia, Maia, unde eşti ? Aproape că-i pierise glasul.

În cele din urmă o găsi în acelaşi loc unde o lăsase. Era întinsă pe rogojină şi dormea adînc. Două femei din sat se aplecaseră asupra ei. Lalu le împinse la o parte.

— Eşti rănită, surioară ? Te-au sfîşiat şacalii ?

— Doarme — zise una din femei. Doarme, cu toată gălăgia asta. Se vede treaba că-i tare istovită !

Lalu ridică puţin capul Maiei, o întoarse şi se încredinţă că nu era rănită. De bună seamă că plînsese înainte de a adormi, căci faţa îi era încă umedă.

Rupse o fîşie din brîul lui şi şterse grijuliu praful şi lacrimile de pe obrazul fetiţei adormite. Din pricină că nu dormise atîta vreme, Maia se trezea foarte greu.

— Poimîine — bîigui, plin de teamă, Lalu — poimîine sîntem la Agra. Poate chiar mîine, Maia !

— De unde veniţi ? Sînteţi cumva pelerini ? întrebă aceeaşi femeie care vorbise adineauri.

— Vrem să mergem la Agra, la spital — răspunse Lalu. Acolo e un doctor care tămăduieşte ochii bolnavi.

— Veniţi cu mine acasă — îi pofti femeia. E mai sigur dacă, peste noapte, rămîneţi la mine. Afară vă pîndesc tot felul de primejdii, sînt multe fiare sălbatice prin împrejurimi. Chiar şi şacalii pot fi primejdioşi pentru copiii fără apărare !

Femeia o luă în braţe pe Maia şi o duse în sat.

— Pe mine mă cheamă Ahsa — zise ea. Tu, cine eşti ?

— Eu sînt Lalu, fiul lui Kumar Nagh, din satul Katwa, de la răsărit de Allahabad.

— Allahabad ! exclamă, uimită, Asha. Şi aţi călătorit singuri, tot drumul ăsta ?

— Am mers pe jos — o lămuri Lalu.

— Pe jos ? Tot drumul ăsta lung ? ! Înţeleg atunci de ce mititica e atît de sleită de puteri. E uşoară ca un fulg !

Un cîrd întreg de copii îi încercuiră cînd ajunseră în sat şi Asha fu copleşită de întrebări venite din toate părţile.

— Ce-i cu copilul ? Ce s-a întîmplat cu cîinele ? S-a luptat cu şacalii ?

— Cîinele a salvat copilul — răspunse Asha. Hai, faceţi loc, ca să pot duce fetiţa în casă.

Femeia luă apoi o rogojină de pe perete ca s-o culce pe Maia şi o acoperi cu o pătură de lînă. Fetiţa mai murmură ceva în somn, apoi se întoarse pe partea cealaltă şi dormi mai departe.

Lalu se lăsă jos, rezemîndu-se cu spatele de zidul casei şi o luă pe Kanga, care devenise un fel de erou al satului, în braţe. Toţi vorbeau numai de vitejia ei, dar lucrul acesta părea că o stinghereşte.

— Căţelul ăsta de ogradă a salvat un copil din colţii şacalului. Ai aflat lucrul ăsta ? Şacalii l-au sfîşiat groaznic !

Cineva puse dinaintea Kangăi un blid cu apă, pe care cîinele îl goli cu lăcomie ; alţii cîţiva aduseră de afară lucrurile lui Lalu şi ale Maiei, atît rogojina cît şi proviziile, şi oala de gătit. Nu lipsea nimic. Chemară şi pe veterinarul satului, care pansă cu grijă urechea Kangăi.

— Ai grijă — zise veterinarul către Lalu — să nu-şi rupă bandajul. Un cîine atît de slăbit nu suportă o pierdere prea mare de sînge.

Kangăi, însă, nici prin gînd nu-i trecea să-şi rupă bandajul. Se trase cît mai aproape de Lalu şi părea că se simte tare stingherită fiindcă pricinuise atîta larmă şi atîtea vorbe.

Unul cîte unul, oamenii se întoarseră pe la casele lor, să se odihnească, dar Lalu rămase toată noaptea treaz, ţinînd-o în

braţe pe Kanga, care tremura din pricina febrei şi scheuna din cînd în cînd de durere. Se liniştea însă atunci cînd Lalu o mîngîia.

*
* *

Rămaseră două zile în casa Ashei. Maia se juca cu copiii din sat, care o socoteau o adevărată eroină, fiindcă fusese cît pe-aci să fie sfîşiată de şacali. Maia era fericită şi n-ar fi vrut să mai plece de aci, dar Lalu ştia că Asha are şi aşa destul de furcă cu propriii ei copii. Cei doi fraţi îi mulţumiră deci pentru ajutorul dat şi ospitalitatea cu care-i găzduise şi o liniştiră pe Asha spunîndu-i că, pînă la Agra, nu mai era mult şi că, odată ajunşi acolo, rudele lor îi vor ajuta.

Şi astfel porniră iar pe şoseaua cea mare, însoţiţi o bucată de drum de cîţiva locuitori ai satului.

Kanga, cu capul bandajat, mergea înainte.

Capitolul 11

ASOCIAŢIA PENTRU COMBATEREA ORBIRII

În noaptea următoare poposiră, împreună cu alţi drumeţi, într-un han, căci Lalu nu mai voia, după groaznica întîmplare cu şacalii, să doarmă afară, pe cîmp.

În sala mare, unde oamenii stăteau culcaţi pe jos, unul lîngă altul, aerul era atît de cald şi de îmbîcsit, încît Lalu se duse cu Maia afară, pe verandă. Îşi întinseră acolo, pe jos, sub o ieşitură a acoperişului, rogojinile. Pe marginea acoperişului se vedeau atîrnînd, asemenea unor saci grei, nişte lilieci mari.

De cum cobora amurgul, liliecii îşi părăseau, unul după altul, adăpostul şi zburau prin întuneric, vînînd gîngănii. Şo-

pîrle cu priviri fixe se strecurau de-a lungul podelei, şi tot felul de gîndaci şi de fluturi de noapte zburau în dormitorul cel mare, atrase de luminile aprinse. Afară, însă, sub bolta înstelată, se întindea cîmpia nesfîrşită, cu belşugul ei de zgomote ce răsunau cînd mai aproape, cînd mai departe.

Lalu stătea întins pe spate, croindu-şi planuri de viitor. Ce bine era să te ştii în siguranţă, la adăpost, să-ţi ridici ochii spre cerul înstelat şi să laşi frîu liber gîndurilor, în loc să dormi pe apucate, nopţi la rînd, stînd de veghe în faţa primejdiilor. Se simţea iar în puteri şi plin de curaj. Cum vor ajunge la Agra, are să se ducă, pe drumul cel mai scurt, la unchiul său, să-i ceară ajutor ca s-o poată băga pe Maia în spital. După ce va fi izbutit, voia să caute de lucru, orice fel de lucru. Trebuia neapărat să strîngă bani de drum pentru acasă.

Ca să rămînă mai multe nopţi într-un asemenea han, n-avea destui bani. Era obligat să plătească nu numai dormitul, ci şi ca să i se dea voie să fiarbă pe vatră un pumn de orez. Trebuia, prin urmare, să găsească neapărat un mijloc de transport, ca să poată merge mai repede ca pînă acum. Deşi Asha îi dăruise Maiei o pereche de sandale, fetiţa putînd astfel să meargă mai uşor cu picioarele-i rănite, şi cu toate că se putuse odihni cum trebuie trei nopţi la rînd, nu era totuşi în stare să iuţească simţitor pasul. Lalu se gîndea că ar fi putut să închirieze pentru ea un loc în vreuna din acele *tonga* care aşteptau în faţa cîrciumii, şi să ajungă chiar în aceeaşi zi... „Kangăi nu i-ar fi prea greu să alerge în urma unei *tonga*, îşi zise băiatul, şi adormi."

În dimineaţa următoare şedeau în faţa hanului, pe una din trepte, şi mîncau cîte ceva, în timp ce alţi călători ieşeau şi intrau mereu, încărcîndu-şi bagajaul în cîte o *tonga* sau pe vreo bicicletă. Locurile fură toate ocupate de copii şi vehiculele acestea mici, peste măsură de pline, cu cîte o gloabă jigărită între hulube, porniră apoi, hurducînd, la drum. În aceste

tonga nu puteai găsi vreun loc liber şi Lalu îşi dădu curînd seama că trebuia să-şi ia orice nădejde.

Rezemată de zidul casei, se afla o bicicletă, al cărei stăpîn tocmai ieşea din han. Lalu nu văzuse niciodată un om atît de înalt şi de slab ca acesta. Îi întrecea cu un cap pe toţi oamenii ceilalţi. În timp ce omul nostru umfla cauciucurile bicicletei, Lalu prinse curaj.

— Pleci la Agra ?

Omul dădu din cap şi pompă mai departe.

— Cînd ajungi acolo ?

— Dacă ţin cauciucurile, cam în jurul prînzului.

— Nu cumva... nu cumva ai putea s-o iei pe portbagaj şi pe fetiţa asta mică ? O laşi acolo, la gară. Îţi dau o rupie !

— Două rupii — răspunse omul. Se tocmiră puţintel şi, în cele din urmă, se învoiră pe o rupie şi opt *anna*.

Lalu aşează rogojina pe portbagaj, pentru ca Maia să şadă mai pe moale, îi dădu cîteva banane ca hrană pentru drum şi-i spuse să-l aştepte la Agra, în faţa gării. Maia nu se împotrivi. Se vedea bine că nu mai avea destulă putere să meargă mai departe pe şosea, căci altfel nu s-ar fi despărţit atît de uşor de Lalu şi nu s-ar fi urcat pe bicicleta unui om străin.

— Banii îi capeţi de la mine, mai tîrziu — zise Lalu către străin. Aşteaptă-mă deseară la gară.

— Banii îi vreau chiar acum — răspunse omul.

— Atunci nu mai facem tîrgul — spuse Lalu.

— La urma urmelor, nici nu ştiu dacă ai banii ăştia, secătură. Te pomeneşti că vrei să mă duci de nas !

— Dac-aş vrea să te înşel, n-ar fi fost nevoie să mă tocmesc cu tine. Şi apoi, ai fata asta ca zălog !

Lalu îşi scoase punga de la brîu şi arătă omului toţi banii ce-i avea, cu toate că Jhandu îl povăţuise să nu arate nimănui pe drum banii din pungă.

— Cîte rupii ai ? întrebă omul.

— Zece — minți Lalu, umflîndu-se în pene.

Omul nu se mai împotrivi. Lalu o ridică pe Maia și o așeză pe portbagaj, apoi rămase locului privind cum cei doi o cotesc spre șosea, rînduindu-se în șirul de cotigi și de cai de pe șosea.

— Maia se întoarse făcînd semne cu mîna.

— Vino cît mai repede, Lalu !

— Vin, surioară ! Nu te teme !

Lalu era acum bucuros că în restul drumului va putea să grăbească sau să-și încetinească pasul după voie, fără să mai fie nevoit s-o îndemne pe Maia cu tot felul de povești ca să uite de osteneală și fără să mai fie silit să facă mereu popasuri, de dragul ei, în orice clipă potrivită sau nepotrivită. Se simțea acum în puteri, bine dispus și porni cu pas grăbit la drum. Kanga se ținea după el.

Biciclistul cel lung nu pornise cu prea mare viteză, așa că mai curînd sau mai tîrziu, putea fi ajuns din urmă. Lalu simțea cum tremură de nerăbdare, mai cu seamă acum, că ținta călătoriei lor era atît de aproape. Nu-și lăsa timp nici măcar pentru mîncare. Mergea neîntrerupt, cu pas iute, pe sub umbra ce i-o dăruiau arborii șoselei.

În sfîrșit, departe, la orizont, se ivi ca o linie dantelată, orașul Agra. Agra ! Lalu rostise de atîtea ori numele acestui oraș, încît simți cum inima începe să-i bată mai tare acum, cînd atinsese în sfîrșit ținta atît de mult dorită.

— Kanga, ia te uită ! Agra ! Gata cu șoselele ! Gata cu șacalii !

Kanga dădea din coadă și-și freca botul de pămînt, încercînd să-și desfacă bandajul.

Linia dantelată de la orizont deveni în cursul după-amiezii o îngrămădire de case și de temple. Cu toate că se simțea sfîrșit de oboseală, Lalu nu-și încetini pasul, dorind să ajungă neapărat în oraș înainte de a se fi lăsat întunericul. Se gîndea

că un asemenea drum l-ar fi străbătut cu Maia în două sau trei zile.

„Cu cîtă dibăcie l-am convins eu pe biciclist s-o ia cu dînsul pe Maia, fără să-i dau nici o arvună — gîndea Lalu — şi cît de cuminte că am ales gara ca punct de întîlnire!"

*

* *

Şi iată că, îmbrăcată în tunica ei roşie şi cu basmaua pestriţă în jurul capului, Maia se ivi în faţa lui, de parc-ar fi răsărit din pămînt. Stătea dreaptă şi privea cu încordare de-a lungul străzii. Nu-l văzu însă pe Lalu decît abia atunci cînd o simţi pe Kanga sărind asupra ei de bucurie şi lingîndu-i mîinile.

Lalu nu-şi credea ochilor.

— Unde-i omul? Unde-i bicicleta?

— Acolo! Maia arătă cu degetul un pom de banya, ale cărui numeroase rădăcini aeriene atîrnau pînă la pămînt, alcătuind un acoperiş de o rară frumuseţe şi nespus de umbros. Cu picioarele întinse, omul nostru era cufundat într-un somn adînc.

— Doarme de mult — zise Maia. Eu însă am stat aici, la soare, tot timpul, fiindcă mi-era teamă că n-am să te întîlnesc. Acolo, în umbră, nu pot să văd.

Pe Lalu îl supăra nepăsarea omului, dar în acelaşi timp era mîndru că făcuse drumul acela lung pe jos, mai bine chiar decît un biciclist.

— Mi-a spus — adăugă Maia — că la spital nu sînt locuri şi că foarte multă lume se întoarce de acolo, fără să i se dea vreun ajutor.

— Dar unchiul lui Kamak? Lui cum i s-a dat?

— Spunea că la Agra e o asociaţie căreia îi zice... Maia se gîndi puţin — „Asociaţia pentru combaterea orbirii"...

În sfîrşit, se trezi şi lunganul şi se ridică în capul oaselor.

— Asta nu-ţi foloseşte, mititico. Astfel de asociaţii măreţe sînt făcute numai pentru oamenii din castele de sus, nu pentru fitecine.

— Pleci acum la Agra ? întrebă Lalu.

— Vino-ncoace — zise omul — mai e un locşor la umbră, aici, şi pentru tine ! Cum văd, ai gonit cam mult şi acum eşti lac de sudoare. De altfel, şi roata din spate se clatină. Cred că nu mai are mult şi are să cadă.

Se aşezară la umbra pomului şi băură din apa pe care omul o avea într-un burduf din piele de capră. Băutura răcoritoare îl mai îmbună puţin pe Lalu.

— Odihneşte-te. N-are importanţă dacă ajungi cu un ceas mai devreme sau mai tîrziu la Agra — îl îmbie, turnîndu-i iar apă de băut.

Un cîrd de maimuţe se zbenguiau ţipînd prin ramurile dese ale pomului şi zvîrlind cu crenguţe în jos. Totuşi, era plăcut să şezi puţin la umbră şi să bei apă.

— Întreabă-l de asociaţie — se rugă Maia.

— Nu ştiu prea mult despre ea — zise omul.

Lalu se ridică :

— Parcă spuneai că asociaţia asta are ca scop combaterea bolilor de ochi din India. Înseamnă deci că e la îndemîna tuturor.

— Ce ştiu eu ?! Deseară, însă, am întîlnire într-o cîrciumă, afară, lîngă zidul oraşului, cu un cunoscut de-al meu. Dînsul îl cunoaşte pe preşedintele asociaţiei, aşa că ar putea să-ţi dea lămuririle trebuincioase.

— Bine, hai să mergem ; nu e prea departe — zise Lalu.

Cînd se ridicară, gata de drum, maimuţele începură să facă şi mai multe pozne, închipuindu-şi, se vede, că izbutiseră să alunge, de sub pom, oamenii care şezuseră acolo. Lalu o urcă pe Maia pe portbagaj, care se clătina din pricina roţii ce sta gata să cadă şi, cu puteri unite, împinseră bicicleta pînă la cîrciuma de lîngă zidul oraşului.

Înăuntrul cîrciumii era multă larmă. Oamenii veneau şi plecau.

— Aşteptaţi aici pînă vă chem — zise biciclistul. Vreau să văd dacă cunoscutul meu e înăuntru. Ne înţelesesem, aşa cum v-am spus, să ne întîlnim aici astă-seară.

Prin uşa deschisă se vedeau o mulţime de oameni stînd la mese. Nu era însă prea greu să-l urmăreşti cu privirea pe lunganul nostru, el fiind mai înalt decît toţi ceilalţi. Îl văzură vorbind cu un bărbat gras ce purta pe cap un turban. Era, desigur, omul cu care lunganul trebuia să se întîlnească. Aveai impresia că voia să-l convingă de ceva, căci, vorbind, gesticula violent cu mîinile. „Ce bine ar fi dacă ar izbuti să facă în aşa fel încît Maia să fie luată în evidenţă de asociaţia asta şi să i se poată da îngrijirea cuvenită", gîndi Lalu. „A.C.O." spusese omul: Asociaţa pentru combaterea orbirii. Părea să fie o asociaţie mare şi bine văzută. Poate că era chiar aceeaşi cu ajutorul căreia unchiul lui Kamak putuse să fie primit în spital!

Maia stătea tăcută lîngă Lalu, clătinîndu-se de oboseală.

— Pot să mă culc lîngă bicicletă, pe rogojină! se rugă ea.

— Nu, mai aşteaptă. Oamenii au să vină curînd să ne ia şi o să luăm rogojina în casă, cu noi. Şi apoi, înainte de culcare trebuie să mai îmbuci ceva.

Cei doi oameni ieşiră în sfîrşit şi duseră copiii la o masă lungă, unde cerură să li se aducă de-ale mîncării. Lalu, care nu voia să fie socotit drept un biet amărît, comandă supă de orez pentru el şi Maia.

— Zice că asociaţia nu se ocupă decît de membrii ei — îi suflă lunganul lui Lalu. Au cei mai buni doctori de pe tot întinsul ţării, şi o mulţime de oameni distinşi, ba chiar şi maharadjahi au fost vindecaţi de ei. Nu se ocupă însă de oricine!

— Cît de mare e cotizaţia de membru? întrebă Lalu, dezlegîndu-şi în acelaşi timp legăturica şi scoţînd din ea cîţiva cartofi dulci şi o bucăţică de brînză.

— Nu ştiu, cred însă că cel puţin zece rupii — zise omul cu turban.

— Opt rupii am — spuse Lalu — iar restul, pot să-l cîştig la Agra.

Omul clătină din cap :

— E prea puţin !

— Fii înţelegător ! interveni lunganul. S-ar putea să fie mulţumiţi şi cu opt rupii, cînd e vorba de copii, mai cu seamă dacă banii li se pun pe masă.

— Are banii la el ?

Lalu puse cele opt rupii pe masă şi le împinse spre omul cu turban.

— Vreau însă un zălog — adăugă el.

— Zălog ? Vrei un zălog ? Omul cu turban se înfurie.

— Ei bine, uite un zălog, dacă n-ai încredere în noi — zise lunganul dîndu-i lui Lalu un inel cu o piatră roşie. Ne întoarcem numaidecît. Aşteptaţi-ne aici !

Pe Lalu îl cuprinse spaima văzînd cum oamenii plecau cu banii lui. Grăsanul se aşezase pe portbagaj, deasupra roţii rablagite, care, în mod foarte ciudat, se îndreptase parcă iarăşi. Maia îşi puse capul pe masă şi adormi. Simţea o nevoie nemărginită de somn. Lalu rămase nemişcat, cu privirea îndreptată stăruitor spre fereastră. Cerul se întunecă şi stelele începură să sclipească. De cîte ori intra cineva pe uşă, băiatul avea o tresărire, dar de fiecare dată nădejdea lui scădea pînă ce, în cele din urmă, se preschimbă într-o amară deziluzie.

Cum puteau unii oameni să fie atît de haini, să-ţi stoarcă cele din urmă rupii pe care le mai ai şi, pe deasupra, să-şi şi bată joc de tine, făcîndu-te să crezi că-ţi sînt deosebit de binevoitori ? Se străduí să-şi amintească tot ce vorbiseră în legătură cu primirea în sînul asociaţiei pentru combaterea orbirii. Poate că o asemenea asociaţie nici nu exista ? Să-l fi păcălit în aşa hal oamenii ăştia ?

Cîrciumarul cel burtos, care servise oaspeții în tot cursul serii, se apropie de masa lui Lalu și îi ceru să o trezească pe Maia și să plece, căci era ora închiderii. Lalu îi răspunse că așteaptă un curier din partea „Asociației pentru combaterea orbirii". Cîrciumarul nu auzise niciodată de o astfel de asociație. Și nici habar n-avea cine erau cei doi bărbați care cinaseră cu copiii.

O cumplită oboseală îl copleși deodată pe Lalu. Se uită în ochii cîrciumarului și se rușină că fusese atît de încrezător.

— Oricum, nu cred să fi fost niște pungași ! zise băiatul. Ia te uită și dumneata, mi-au lăsat asta ca zălog !

El întinse cîrciumarului inelul, pe care acesta îl cercetă iscoditor.

— Un lucru de nimic, cumpărat într-un bazar — zise acesta. Sticlă și alamă. Cel mult dacă face cîțiva *anna*.

Lalu se dădu cu capul de masă.

— Cîți bani le-ai dat?

— Tot ce aveam : opt rupii.

Cîrciumarul bătu cu pumnul în masă.

— Ticăloșii ! Chem poliția !

Lalu sări în sus, de parc-ar fi fost înțepat de streche.

— Nu ! Nu ! Nu poliția Altfel ne arestează pe noi și nu pe hoți !

— Prostii ! răspunse cîrciumarul. Rămîneți aici pînă ce mă întorc. Nu durează decît cinci minute !

— Cinci minute, cinci minute ! repeta în neștire Lalu, cînd ușa se închise în urma cîrciumarului. Trebuie să plecăm ! Auzi, Maia, trebuie să plecăm...

Poliția... și de data asta avea și un inel...

Începu să tragă de soră-sa, ca s-o trezească, dar în zadar. Trebui să o tîrască după el, pe dușumea, ca să iasă cu dînsa afară din cîrciumă.

— Lasă-mă-n pace — mormăi ea — nu poţi să mă laşi în pace ? Tu mi-ai spus doar că trebuie să dorm ! Şi zicînd acestea, se lungi de-a curmezişul pragului. Lalu o scutură din nou.

— N-auzi ? Vine poliţia ! Nu înţelegi ? Poate cantonierul...

Maia se cuibări mai bine şi, sprijinindu-şi capul pe braţe, dormi mai departe. Lalu voia tocmai s-o tîrască iar după dînsul, cînd îşi aduse aminte că singura avere ce le mai rămăsese — rogojina şi oala de gătit — se mai aflau încă în cîrciumă, pe bancă. Se repezi deci înăuntru şi, cînd, după scurt timp, ieşi iar afară, căzut plocon în braţele cîrciumarului şi ale poliţistului. Cîrciumaul, aplecîndu-se spre Maia, întrebă :

— Cum de-a ajuns aici ?

Lalu nu fu în stare să dea vreo explicaţie logică şi, de altfel, lucrul nu avea nici o însemnătate. Totul îi era acum indiferent. Pierduse banii, fusese înşelat cum nu se poate mai ruşinos şi, în locul hoţilor, avea să fie arestat el însuşi. Ce i se putea întîmpla oare mai rău ?

— N-am furat nici un inel ! izbucni el fără voie. Nici de la cămătar şi nici de la altcineva. Asta e doar o vechitură fără valoare. Tăcu şi se rezemă cu capul de uscior. Pentru întîia oară în decursul acestei călătorii obositoare dădu drumul lacrimilor.

— Numai ceilalţi ştiu să ia cîte ceva de la mine ! Ba chiar pun o recompensă de o sută de rupii pe prinderea mea şi mă urmăresc zi de zi ca pe un hoţ sau un vagabond...

— Te cheamă Lalu ? întrebă poliţistul. Eşti fiul lui Kumar Nagh din satul Katwa ?

— Da — răspunse hohotind băiatul — dar n-am furat niciodată vreun inel !

Plîngea atît de tare, încît că aproape nu mai putea vorbi.

— Asta-i adevărat ! zise poliţistul. Recompensa pentru prinderea lui Lalu Kumar Nagh a fost anulată. Ce uşor aş fi cîştigat banii ăştia de pe urma ta, aşa cum ai picat drept în braţele mele ! Dar reclamantul şi-a retras plîngerea. Inelul a fost găsit.

Lalu se opri din plîns.

— Ea a...

— .... a găsit inelul, da ! Chiar la ea în casă. Aşa că dacă te prind, nu mai capăt nici o rupie.

Lalu fierbea de mînie. Va să zică, ticăloasa de Akvi nici nu se ostenise măcar să caute cum trebuie, înainte de a-l învinui pe el de hoţie. Şi asta numai fiindcă umbla desculţ, fiindcă era sărac şi pentru că urma să se ducă pe jos pînă la Agra... Blestematul ăsta de inel fusese cît pe-aci să-l bage în închisoare, împiedicînd astfel călătoria lui la Agra şi făcîndu-l să fie rău privit de toată lumea...

Poliţistul, un om mărunţel şi transpirat, îmbrăcat într-o uniformă albastră ponosită, începu să rîdă văzîndu-l atît de uluit.

— Ai avut noroc ! zise el.

— Da, într-adevăr, se pare că am avut noroc — îi răspunse băiatul, sleit de puteri.

Poliţistul îi puse să-i descrie cît mai amănunţit pe cei doi oameni care-i furaseră banii. Adăugă apoi că hoţii trebuie să se fi pierdut de mult în vălmăşagul uliţelor şi că ar fi zadarnic să-i urmărească, mai cu seamă că Lalu nu putea să făgăduiască nici o răsplată pentru prinderea lor.

Cîrciumarul o luă în braţe pe Maia, care dormea dusă, întră cu ea înapoi în cîrciumă şi o culcă pe o bancă. Lalu şi Kanga se culcară alături, pe duşumea. În felul acesta li se îngădui să înnopteze înăuntru.

A doua zi de dimineaţă, cîrciumarul cel bun şi cumsecade le dădu să mănînce bine şi, ceva mai tîrziu, înainte de amiază, sătui, dar fără nici un ban, porniră pe uliţele oraşului.

ECOUL

Se aflau aşadar în Agra.

Lalu îşi dădu numaidecît seama că Agra era un oraş mai mic şi mai liniştit decît Allahabad. Aici nu întîlneai nici vălmăşag de oameni, nici larma vuitoare proprie oraşelor mari. Vedeai grădini întinse, înverzite, şi hoteluri moderne, împodobite din belşug cu trandafiri agăţători şi alte plante. În faţa acestor hoteluri întîlneai europeni palizi la chip, întinşi pe şezlonguri, sau care cumpărau de la negustorii indieni tot felul de cusături de mînă şi piei de şarpe. Cete de cerşetori se învîrteau sau aşteptau în faţa hotelurilor. Vedeai trăsurici pe două roţi, înşirate în aşteptarea turiştilor şi care, în locul cailor, erau trase de oameni.

Cei doi copii îşi lăsau privirile să rătăcească prin grădinile pline de umbră şi ar fi dorit şi ei să poată sta tolăniţi la umbra copacilor şi să privească la îmblînzitorii de şerpi, ghemuiţi în iarbă, care făceau să danseze cobrele în sunet de fluier.

Merseră însă mai departe şi ajunseră în piaţa cea mare, plină de alimente. Cum însă erau încă sătui de mîncărurile gustoase pe care li le dăduse în dimineaţa aceea cîrciumarul, şi cum ştiau că unchiul lor locuia undeva, în apropiere, nu le fu prea greu să vadă belşugul acesta de bunătăţi. Lalu întrebă pe cîţiva trecători dacă-l cunoşteau pe Kadri Lal Singh, care e în serviciul bogatului negustor Ali Raza. Oamenii însă dădură doar din cap, trecînd mai departe. În cele din urmă, întîlniră totuşi pe cineva care ştia unde stă Ali Raza şi care le arătă drumul într-acolo.

Şi casa unchiului Ali, la fel ca şi marile hoteluri din oraş, se afla în mijlocul unei grădini. Era o casă mare, de un alb strălucitor, cu pereţii acoperiţi de trandafiri agăţători şi cu o

verandă răcoroasă. La vederea acestei splendori, Lalu se gîndi cît de prăfuiţi şi de murdari erau, după o călătorie atît de lungă. Se opri deci, nehotărît, şi privi veranda, susţinută de nenumăraţi stîlpi, dar fără nici o uşă. În stîlpi nu poţi să baţi, aşa cum baţi într-o uşă, îşi zise Lalu. Apoi, după ce se gîndi o clipă, o trase pe Maia, care se împotrivea, în dosul zidului ce împrejmuia grădina. Şi acolo, vreme îndelungată, încercară să se cureţe, pe cît puteau, de praf şi murdărie. Pentru a doua oară în aceeaşi zi, Maia trebui să-şi desfacă cozile şi să-şi perie îndelung părul, pînă ce acesta deveni iarăşi lucios, pentru ca, pe urmă, să şi-l împletească din nou în cozi lungi şi vîrtoase. Pînă şi pielea Kangăi fu periată cu grijă.

Maia bombănea într-una. Era nerăbdătoare să-şi cunoască unchiul şi socotea că toată această nevoie înfrigurată de curăţenie a lui Lalu n-avea nici un rost. În sfîrşit, băiatul se potoli. Vîrî legătura cu boarfele ce le aveau într-un tufiş şi, ţinîndu-se cît mai drept, porniră spre intrare. În jur se vedeau numeroase urme de automobil, ceea ce însemna că vizitatorii acestei case erau obişnuiţi să vină mai degrabă cu maşina decît pe jos. Drumul acesta dădea într-o piaţetă rotundă, goală. Înaintea casei se aflau nişte dafini înalţi, aşezaţi unul lîngă altul, ca nişte soldaţi în poziţie de drepţi. Uşa casei avea cele două canaturi larg deschise. Pe sub coloanele albe ale verandei, o fetiţă, supravegheată de o *ayah*,[1] se juca cu păpuşile.

Lalu şi Maia se apropiară încet, urmaţi de Kanga. Dădaca, o hindusă cu pielea întunecată, îmbrăcată într-un *sari* roşu, veni de pe verandă în întîmpinarea lor şi făcu o mutră nespus de mirată, ca şi cum pentru întîia oară în viaţa ei ar fi văzut oameni mergînd pe jos şi nu în maşină. Cei doi copii îşi împreunară vîrfurile degetelor şi atinseră uşor cu ele fruntea, aplecîndu-se.

— Cerşetorii n-au ce căuta aici! se răsti *ayah*, fără să răspundă salutului — şi mai cu seamă cîinii!

[1] Dădacă la copii.

— Nu sîntem cerşetori, *memsahib* — grăi, Lalu. Îl căutăm pe unchiul nostru Kadri Lal Singh. Vă rog să fiţi atît de bună şi să-l chemaţi aici !

Dădaca păru şi mai uimită.

— Cine e Kadri Lal Singh ? întrebă ea.

— Unchiul nostru — repetă liniştit Lalu. E slujitor la Ali Raza.

Fetiţa cu păpuşa se apropiase şi ea. Stătea lîngă *ayah* şi-i privea pe cei doi copii. Apoi începu să rîdă.

— Ali Raza nu mai locuieşte aici. El a vîndut tăticului meu casa asta. Acum locuim noi aici !

Lui Lalu i se păru că dafinii şi stîlpii de piatră încep deodată să se clatine.

— Unchiul nostru nu mai locuieşte aici ? Atunci unde ?

— S-a mutat la Delhi.

Lalu nu prea ştia multe despre oraşele ţării sale. Dar că Delhi, acelaşi Delhi unde-şi aveau reşedinţa Nehru şi cîrmuirea ţării, era tare, tare departe de Agra, lucrul ăsta îl ştia bine.

— E aproape un an de cînd s-au mutat acolo — zise dădaca, cu aceeaşi mutră uimită. Dar la Delhi se poate călători cu trenul !

— Ştiu ! răspunse cu glas scăzut Lalu.

— Şi cînd te gîndeşti că de dragul unchiului Kadri aproape că mi-am smuls părul din cap tot pieptănîndu-mă — zise Maia — şi cînd colo, nici măcar nu locuieşte aici...

Se întoarseră fără să scoată un cuvînt, şi plecară — tot atît de încet şi ţinîndu-se tot atît de drept, precum veniseră. Auziră cum, în urma lor, fetiţa spunea rîzînd :

— Închipuieşte-ţi că nici nu ştiau că locuim noi aici !

— Da, da, tare ciudat ! zise mirată dădaca.

* * *

Nu le mai rămînea altceva de făcut decît să se ducă la spital fără ajutorul nimănui. Lalu întrebase cum se poate ajunge acolo şi acum iată-i în faţa şirului de clădiri care aveau mai multe ferestre decît erau în stare să numere cei doi copii. Spitalul din Agra nu e unul din cele mai mari spitale din India, însă lui Lalu şi Maiei, care pînă atunci nu văzuseră decît case mărunte, de sat, zidurile acestea înalte le aduceau aminte de lanţurile de munţi pe care le întîlniseră în drum. În faţa acestor clădiri uriaşe se simţeau asemena unor furnici.

Şiruri de automobile treceau claxonînd, silindu-i să se ferească mereu, cînd într-o parte, cînd în alta. Oamenii îşi vedeau de drum fără să-i bage de seamă pe cei doi copii. Erau obişnuiţi cu indiferenţa celor din jur şi totuşi, în faţa clădirilor uriaşe şi a furnicarului acesta de oameni, se simţeau singuri şi copleşiţi. În loc să fie bucuros că biruise în sfîrşit şi că ajunsese la capătul lungii şi obositoarei sale drumeţii, Lalu se simţea trist şi lipsit de curaj. Zile şi săptămîni întregi visase să ajungă la spitalul ăsta şi iată că acum — cînd se afla în faţa lui — o teamă neînţeleasă îl cuprinsese.

Fetiţa vedea totul ca prin ceaţă, aşa că nu era atît de copleşită ca fratele ei. Privea clipind mereu la tinerii studenţi şi studente, în halate albe, care treceau vorbind, pe lîngă dînsa. „Şi eu aş vrea să ajung o astfel de studentă, cînd am să fiu mare şi am să ştiu să scriu şi să citesc", îşi zicea Maia în sinea ei.

În cele din urmă, Lalu îşi adună tot curajul şi se gîndi că dacă au putut ajunge pînă aici, nu se cădea să rămînă aşa, speriaţi, în faţa spitalului. Dimpotrivă, trebuiau să intre, pentru ca Maia să fie consultată de un doctor de ochi. Îşi aşeză deci pe cap legătura cu oala de gătit şi rogojina, o apucă pe fetiţă de mînă şi încercă să se strecoare înăuntru, neobservat,

pe lîngă uşa cea mare de la intrare. Nu ţinuse însă socoteală de paznic. Acesta răsări ca din pămînt în faţa lui. Era un om ce aparţinea unei caste războinice ; purta pe cap un turban înalt, avea o barbă despicată în două, şi arăta la fel de războinic, ori din ce parte l-ai fi privit.

— Stăi ! Unde vă duceţi ?

Lalu rămase locului şi salută cu respect.

— Noi... eu... ea, trebuie să fie operată, *sahib !*

— Cine a hotărît asta ?

— Nimeni — bîigui Lalu, căutînd zadarnic cuvintele care ar fi putut îmblînzi în vreun fel pe un *sikh* [1] în exerciţiul funcţiunii sale de portar.

În timpul acesta, o ambulanţă, claxonînd cu putere, îşi croi drum, silindu-i pe cei doi copii să se dea la o parte, pînă lîngă zidul clădirii. *Sikh*-ul duse mîna la turban.

— Persoanele neautorizate n-au voie să intre ! zise el, după ce maşina trecu mai departe.

Dacă Lalu ar fi ştiut să citească, ar fi văzut că spitalul avea anumite ore de vizită, ore cînd i-ar fi fost şi lui cu putinţă să intre nestingherit înăuntru, la fel ca oricare vizitator. Dar Lalu nu ştia să citească. El crezu că intrarea e totdeauna oprită. Se vede treaba că el şi Maia erau persoane „neautorizate". Ce-o fi însemnînd însă cuvîntul ăsta ciudat ?

— Nu încercaţi să vă strecuraţi pe de lături — strigă la ei portarul, care-şi pierduse răbdarea văzînd cum copii ăştia plictisitori tot nu vor să plece. Bolnavii ce urmează să fie operaţi sînt aduşi aici cu ambulanţa. E timpul s-o luaţi din loc !

— Am venit pe jos de la Allahabad — încercă Lalu să-l înduioşeze, ştiind că lunga lor călătorie pe jos impresionase pe mulţi.

Portarul însă socoti că băiatul vrea numai să se laude şi nici nu se gîndi să-şi calce datoria.

[1] Membru al castei războinicilor.

— Aşa, aşa ! Păi dacă sînteţi atît de zdraveni ca să veniţi pe jos de la Allahabad pînă aici, atunci aveţi destulă putere ca să vă şi întoarceţi acasă. Hai, ştergeţi-o !

Rătăceau acum, amărîţi, pe străzile oraşului. Maia plîngea.

— Scîrbos oraş e Agra ! Ce scîrboase sînt aici dădacele şi ce scîrbos e portarul ! Ce ne facem, Lalu ?

Băiatul tăcea.

Se opriră în faţa unei binale şi priviră cum aşezau zidarii piatră cu piatră, în timp ce femei şi copii le aduceau, purtate pe cap, cărămizile.

„N-aş putea oare să găsesc şi eu aici de lucru şi să cîştig ceva bani, să nu trebuiască să flămînzim ?“ se gîndi Lalu. Era mai zdravăn decît mulţi dintre femeile şi copiii ce cărau pietre. Se apropie de unul dintre meşteri şi îl salută respectuos, dar acesta îi porunci, cu glas aspru, să-şi vadă de drum.

— Mai treci pe-aici pe la prînz. O să vedem. Deocamdată, ia-o din loc !

Toţi îi goneau, toţi le porunceau să plece !

Pe neaşteptate, Lalu descoperi un chip cunoscut. Surprins, strigă cît putut de tare :

— Ramdas !

Şi, într-adevăr, era fiul ursarului, care îl privea cu singurul său ochi.

— Ramdas ! Ce întîmplare, să ne întîlnim aici ! Dar unde ţi-e ursul ?

— A murit — răspunse Ramdas.

— A murit ?

— Acum cîteva zile. Se vede că nu-i mai plăcea să trăiască tot pe şosea. A trebuit să-l lăsăm pe drum, să-l mănînce şacalii.

— Bietul urs !

— Cui nu-i merge bine pe lumea asta, se despăgubeşte în

cea viitoare — adăugă Ramdas. Pe noi, moartea lui ne loveşte greu, căci cu ajutorul lui ne cîştigam existenţa.

— Din ce aţi trăit de atunci ?

— Am făcut multă foame. Abia acum a găsit tata de lucru aici, pe şantier, şi asta numai fiindcă eu îi car pietrele. Doi oameni şi un singur salariu. Vrem să adunăm ceva bani, ca să ne cumpărăm o maimuţă dresată !

— Ce zici ? N-aş putea găsi şi eu de lucru aici ? Trebuie să cîştigăm bani ca să ne cumpărăm de-ale mîncării. Maia ar putea şi ea să mă ajute, aşa că am fi tot doi !

Ramdas privi cu îndoială trupul firav al Maiei, cîntărind-o parcă din ochi.

— Una ca asta nu e în stare să care pietre. Mi-e destul şi un ochi ca să văd lucrul ăsta !

Cu o mişcare a capului, Maia îşi zvîrli cozile peste umăr şi luă o poziţie cît mai dreaptă.

— Am venit pe jos de la Allahabad...

— Da, da ! La urma urmei, n-aveţi decît să încercaţi ! Omu-ncearcă ! Dar parcă ziceai că trebuie să intre în spital... !

— N-au primit-o !

— Aşa ? De altfel, nici pe mine nu m-au primit atunci cînd am pierdut un ochi — zise nepăsător Ramdas, obişnuit fiind cu nenorocirile vieţii. Pînă la urmă, m-am descurcat şi fără spital. Dacă nu găseşti de lucru aici, atunci du-te la templul ăla de se vede acolo, în depărtare. O dată pe zi se împarte, fără bani, mîncare la săraci.

Deodată, tatăl lui Ramdas se năpusti ca o furtună asupra lor.

— Puturosule ! Stai şi pălăvrăgeşti aici, lăsîndu-mă să aştept pietrele ! Oare astăzi n-avem nevoie de bani şi de băutură ? Nu ?

Lalu o apucă de mînă pe Maia şi o trase după el. Nu trecu mult, şi ursarul şi băiatul lui se pierdură iar printre muncitorii care asudau, se grăbeau şi se chemau necontenit.

Lalu nu găsi de lucru pe şantier. Se vîrî în grupul celor ce căutau de lucru şi încercă să se arate voinic. Din păcate, erau acolo mulţi băieţi mai voinici decît el. Aşa că se duseră la templul unde îi trimisese Ramdas, vîrîndu-se şi ei în şirul lung al săracilor. Aici avură în sfîrşit noroc, şi fiecare din ei primi o porţie de orez, pe o foaie de bananier.

Găsiră, mai tîrziu, la umbra zidului ce înconjura templul, un loc potrivit de odihnă. Sunetul înalt al clopotelor se răspîndea în văzduh şi le aducea aminte de paşnicile rugăciuni de dimineaţă, pe care Nani le făcea în faţa scrinului sfînt. Maia se întinse pe rogojină şi Lalu închise obosit ochii. Un dor nespus de casă le cotropi sufletele. Pe vremea asta, acasă, bivolii se întorceau de la păşune, înghesuindu-se nerăbdători şi greoi, în uşa grajdului, ca nişte copii flămînzi. Fraţii lor mai mici le aduceau fîn din stogul cel mare, mama dădea să sugă pruncului, şi la Nani găseau *sjapati* proaspete. „Acasă". Acesta era singurul colţişor din lume unde Lalu şi Maia puteau veni cu inima deschisă şi unde erau întotdeauna primiţi cu dragoste.

După ce fetiţa adormi, Lalu o legă pe Kanga de o verigă de fier fixată în zid, poruncindu-i să stea de veghe. Apoi se întoarse la şantier ca să-l găsească pe Ramdas, căci acesta era singurul om pe care Lalu îl cunoştea în tot oraşul şi singurul care îi dăduse un sfat bun.

Pe şantierul noii clădiri era aceeaşi îmbulzeală şi aceeaşi activitate ca şi înainte de amiază. Între timp, însă, se schimbaseră echipele, aşa că Lalu nu-l mai găsi acolo pe prietenul său Ramdas. Se simţi deodată atît de ostenit, de lipsit de curaj şi de dezorientat, încît o porni fără ţintă, şi rătăci prin tot oraşul, umblînd ca în vis. Se lăsă tîrît, fără să se gîndească, de şuvoiul oamenilor şi ca prin minune se trezi în faţa mausoleului Tadj Mahal.

Băiatul nu ştia că oameni din toate ungherele lumii veneau în pelerinaj la Tadj Mahal şi că mausoleul acesta era

vestit în lumea întreagă pentru frumusețea lui. Pentru el, care venea din orașul cel neîndurător, ce-i înșelase toate așteptările, faptul că a ajuns în paradisul acesta îl impresionă atît de puternic, încît rămase locului ca vrăjit.

E adevărat că Nani îi povestise adesea despre Marele Mogul, care, cu cîteva sute de ani în urmă, pusese să i se ridice un monument funerar soției sale și Lalu știa că pentru a înălța monumentul acesta impunător, împodobit cu pietre prețioase, optsprezece mii de robi trebuiseră să muncească optsprezece ani. Nu știuse însă că mausoleul se afla aici la Agra, și nici prin vis nu-i trecuse că atîta frumusețe putea să existe aievea.

Pînă și grădina, cu verdele ei strălucitor în arșița soarelui, era o adevărată minune. Arbuștii și tufele înalte de trandafiri erau în plină floare. Bazine prelungi înșiruite unul după altul și pline cu apă limpede, oglindeau o clădire a cărei mărime îi tăiase lui Lalu răsuflarea. Cupole înalte, de o albeață orbitoare, se înălțau spre cer și, desigur — așa credea Lalu — pe vremuri făcuseră parte din acele lanțuri de munți ale Himalaiei, cărora Indra — așa cum spune legenda — le tăiase aripile ca să le sădească pe pămînt. Poate că acesta era și motivul care le făcea să pară atît de ușoare, ca și cînd ar fi plutit în aer. Uitase acum și de portarul spitalului, și de unchiul care plecase. Căci arcuirile acestea uriașe, asemănătoare unei horbote fine, nu aveau nimic comun cu sîcîielile vieții de toate zilele — erau o parte a paradisului.

Lalu păși de-a lungul bazinelor de apă, fără a-și lua însă ochii de la templul pe care îl vedea cînd tinzînd către înaltul cerului, cînd lucind în oglinda limpede a apei, și care, oricum l-ar fi privit, i se părea o plăsmuire de basm a închipuirii.

Pelerinii îşi scoaseră sandalele şi pătrunseră în templu. Lalu, care n-avea sandale pe care să şi le descalţe, intră după ei. Întunericul amurgului ce domnea înăuntru îl împiedică să vadă vîrful interior al cupolei. I se părea mai degrabă că se află dedesubtul unei bolţi cereşti, întunecată, şi lipsită de stele. Aici, în mijlocul acestui templu, se afla înmormîntată soţia Marelui Mogul. Unul din preoţi stînd de veghe în acest sanctuar, strigă ceva. Ecoul chemării sale se răsfrînse de pe un zid pe altul, devenind din ce în ce mai puternic pe măsură ce pătrundea mai sus. Era ca şi cum sunetul ar fi găsit sus, în punctul cel mai înalt al imensei cupole de piatră, o deschizătură prin care răzbătea afară, în plină lumină a zilei.

„Poate că de acolo, de sus — îşi zicea Lalu — se deschide un drum pe care rugăciunile ajung mai uşor în cer şi îngînă repede o rugă scurtă : Ajută-ne, Chaya, zeiţă a umbrei şi a milosteniei ! Poate că e vina mea că Maia n-a fost primită la spital, căci pentru folosul meu dorisem ca ochii ei să se vindece. Ajută-ne, Chaya, de dragul Maiei !"

Sunetul rugăciunii se înălţă şi se amplifică, devenind din ce în ce mai puternic, gata să spargă timpanele celor ce-l auzeau.

Lalu stătea nemişcat, îşi lăsase capul pe spate şi ochii lui urmăreau sunetul, ca şi cum ar fi putut să-l vadă. Şi, în clipa în care sunetul se stinse treptat, Lalu ştiu că, o dată cu el, şi rugăciunea lui fusese dusă mai sus.

Şi, ca prin minune, ştiu deodată şi ce avea de făcut. Trebuia s-o ducă pe Maia înapoi la Asha şi s-o lase în grija ei, pînă cînd avea să cîştige sau să cerşească el la Agra destui bani. Căci acum era în joc însăşi viaţa ei, iar viaţa e mai preţioasă decît vederea. Chiar în noaptea aceasta, cîtă vreme Maia mai avea ceva în stomac, trebuiau să se întoarcă la Asha. Mîine poate că Maia nu va mai avea destulă putere. Mîine poate că va fi prea tîrziu.

ELEFANTUL CENUȘIU

E dimineață. Claxonînd prelung, un *Jeep* înaintează pe șoseaua aproape goală, căutînd să ajungă la un punct sanitar. La volan se afla o doctoriță indiană, îmbrăcată cu un *sari* alb, avînd alături de ea o soră norvegiană și un negru din Africa. Pe bancheta din spate, unde abia puteau încăpea doi oameni, în afară de un american și de un danez bărbos, se afla o canistră uriașă, plină cu lapte de bivoliță, la gheață. Danezul, căruia ceilalți îi spuneau Pelle, își pusese un braț în jurul canistrei, pentru a-și face mai mult loc. Într-o englezească ciudată, pe care o amesteca cu un hindi și mai ciudat, încerca, înșirînd tot felul de glume și întîmplări, să-i facă pe tovarășii lui să li se pară drumul mai scurt. Pelle nu spunea nici unuia dintre însoțitorii săi pe numele lui adevărat, ci i se adresa folosind numele țării din care venea fiecare. Sora Astrid, blonda infirmieră norvegiană, era pentru el „mica Norvegie", americanul, „domnul U.S.A.", iar doctorița indiană, șefa serviciului, „frumoasa doamnă India".

— Ține-te mai dreaptă, mică Norvegie! Nu uita că reprezinți Organizația Mondială a Sănătății!

Sora Astrid se îndreptă și începu să rîdă.

— Iar eu reprezint UNICEF-ul [1] — zise Pelle, strîngînd și mai tare în brațe canistra cu lapte. Și, în *Jeep*, se încinse o discuție înfierbîntată pentru a se stabili ce e mai important: sănătatea sau hrana?

— Hrana — răspunse Pelle. Nici un om nu poate să lege un gînd pînă ce n-a mîncat ceva.

[1] UNICEF — United Nations Children Found — Fondul pentru copii al Națiunilor Unite.

— Dar tu cum stai, Pelle ? Ţi-ai luat astăzi gustarea de dimineaţă ? întrebă sora Astrid.

— Slab de tot — răspunse Pelle. Trebuie neapărat să beau un gît de lapte de bivoliţă, ca să mă limpezesc la cap.

*

* *

Postul sanitar pentru tratamentul leproşilor nu era decît o masă lungă de lemn, nevopsită, aşezată la umbra unui magnolier. Bolnavii zăceau la umbra copacului şi aşteptau răbdători. Unii din ei veniseră încă de cu noapte, cu mult înainte de ora ce fusese fixată, adică înainte de răsăritul soarelui. Orele acestea atît de aproximative se datoreso faptului că numai puţini dintre locuitorii Indiei posedă un ceasornic.

Mulţi dintre aceşti bolnavi aveau pete şi răni pe faţă şi pe braţe ; la alţii, lepra era mai înaintată : pierduseră degetele de la mîini şi de la picioare. Cînd *Jeep*-ul cenuşiu se apropie învăluit într-un nor de praf, toţi bolnavii se ridicară. Automobilul se opri la umbra magnolierului. În jurul lui mişunau copiii, fie că erau sănătoşi, fie că erau bolnavi. Toţi ştiau că oamenii aceştia ai organizaţiei sănătăţii împărţeau lapte de bivoliţă.

Nu trecu mult şi apa de pe un primus începu să fiarbă, sterilizînd instrumentele medicale. Cineva desfăcu listele bolnavilor şi aceştia, unul după altul, se apropiară de masă, salutînd foarte respectuos pe doctoriţa-şefă.

— *Salem, memsahib* doctor !

Doamna doctor Lalita Prasad — aşa se numea — examină pe fiecare bolnav, trecînd, cu ajutorul celor doi asistenţi ai ei, numele lor în listă şi făcu injecţiile trebuincioase. După aceasta, fiecare din cei ce suportaseră, fără să crîcnească, injecţia, primi drept răsplată un pahar mare cu lapte de bivoliţă. Mult mai greu era totuşi să faci copiii să se aşeze pe un singur rînd. Pelle răguşise tot strigînd :

— Nici unul din voi nu capătă o picătură de lapte, pînă nu vă văd stînd, pe toţi la rînd, drepţi ca o lumînare ! Iar cei ce au primit laptele pot să plece acasă !

Pînă la urmă, izbuti să se facă ascultat de copii, care se aşezară în rînd, şi distribuţia laptelui se desfăşură în ordine. Fiecare copil primi un pahar mare de carton, plin cu lapte.

Printre ultimii în şir se aflau un băiat şi o fetiţă, ţinînd între ei un cîine slab, jigărit, cu o ureche lipsă. Sora Astrid fu de părere că aceşti copii arată mai flămînzi decît toţi ceilalţi. Ea le vorbi în hindi :

— Cum te cheamă ? îl întrebă pe băiat.

— Lalu — răspunse acesta, cu o voce aproape bărbătească, cu totul neobişnuită pentru un copil de vîrsta lui.

— Lalu ? Frumos nume. Şi pe tine ?

— Maia. Sînt fiica lui Kumar Nagh din satul Katwa, de la răsărit de Allahabad.

— Va să zică, aşa te cheamă. Şi pe mine mă cheamă sora Astrid. Apoi se întoarse către colegul ei danez, cu care se putea înţelege în limba norvegiană, fără ca cineva să poată şti ce spunea : Ia priveşte mititica asta, Pelle. O adevărată frumuseţe ! Dar ce-i cu ochii ei ? E cumva oarbă ?

Danezul se aplecă puţin şi privi chipul Maiei, apoi îşi apropie mîna de ochii ei, mişcînd-o de la dreapta la stînga. Ochii Maiei urmăriră mişcările mîinii.

— Nu e oarbă, dar îşi va pierde curînd vederea — răspunse el, clătinînd din cap.

— Bietul copil ! zise sora Astrid. E trahom ?

— Nu ştiu. Nu sînt oculist — răspunse Pelle, umplînd fiecăruia din cei doi copii cîte un pahar mare cu lapte. Găsi de cuviinţă să le spună şi cîteva cuvinte lămuritoare, prieteneşti : Laptele ăsta e un dar al unei ţări sătule pentru India flămîndă. Înţelegi ? o întrebă el pe Maia.

— Nu — răspunse fetiţa, care nu putea înţelege de ce atîtea vorbe pentru un pahar cu lapte. Tot ce înţelegea era că laptele avea un gust minunat şi că o înviora. Kanga capătă şi ea puţin lapte ?

— Kanga ! Cine e Kanga ?

— Cîinele nostru.

— Ai mai auzit aşa ceva, mică Norvegie ? Vrea să dea lapte cîinelui. Am avea grozav de furcă dacă ar fi să dăm lapte tuturor cîinilor flămînzi din India.

— Vin-aici ! zise sora Astrid, ţinînd un pahar cu lapte în faţa botului Kangăi care, respectuoasă, îşi culcă singura ei ureche şi începu să lipăie laptele.

Pelle i se adresă din nou lui Lalu :

— Eşti de aici ? Trebuie să faci şi tu o injecţie, aşa ca şi ceilalţi copii ?

Lalu clătină din cap.

— Noi sîntem din Katwa, un sat la răsărit de Allahabad, şi am venit pe jos la Agra.

— Pe jos, pînă la Agra ! Vrei să zici, oprind maşinile pe drum ?

— Nu, n-am oprit niciodată vreo maşină ! Nici una nu opreşte ca să ia copii de pe şosea.

— Aţi venit într-adevăr pe jos de la Allahabad la Agra ? Dar ce v-a adus aici ?

— Pentru ca Maia să intre la spital, să-şi tămăduiască ochii. Numai că acolo nu ne-au primit !

Pelle şi sora Astrid se uitară cu înţeles unul la altul.

— Trebuie neapărat să vorbim cu doamna doctor Prasad. Cum şi-o isprăvi dincolo consultaţiile, trebuie să-i vadă şi pe copiii ăştia mai îndeaproape.

Continuară să împartă lapte. Nenumărate mîini, unele sănătoase, altele bolnave, se întinseră lacome să primească paharul cu lapte, şi canistra uriaşă era pe cale de a se goli.

După cîtva timp, sosi doamna doctor Prasad, care fusese chemată de sora Astrid. Lalu era convins că nu văzuse încă niciodată o femeie atît de frumoasă ca doctorița aceasta indiană. Purta un *sari* căzîndu-i în falduri de pe umeri și care era atît de alb și de curat, încît însăși această albeață părea o minune, aici, în mijlocul șoselei murdare și prăfuite. Avea niște brățări de aur care scînteiau la fiecare mișcare. Chipul ei era plin de seriozitate, dar prietenos.

Ea întoarse fața Maiei către lumină, privind cercetător ochii ei, după care îi strigă africanului :

— Doctore Kwama ! Examinează, te rog, pe fetița asta !

Africanul își puse o oglindă rotundă în fața frunții și cercetă ochii Maiei, în timp ce, cu o mînă, o ținea de bărbie, mișcîndu-i capul încolo și încoace. Apoi se așeză pe vine în fața fetiței, poruncindu-i să închidă ochii. Își trecu degetele sensibile și negricioase peste pleoapele ei, întîi peste una, apoi peste cealaltă. Cînd se ridică, spuse ceva pe englezește, vorbe pe care Maia nu le înțelese.

— Trahom — zise el — trahom incipient. În cornee se află numeroase granule cît boabele de nisip. În curînd amîndoi ochii vor deveni albi și orbirea va fi completă !

Sora Astrid îngenunche lîngă Maia, trecîndu-și brațul pe după mijlocul fetiței.

— Doctore Kwama, ce putem face pentru ea ?

Doctorul Kwama ridică din umeri :

— Ce să facem ? Secția bolilor de ochi e peste măsură de plină. Nu mai e loc nici măcar pentru un singur pat !

— Nu poate fi nimeni trimis acasă, ca să putem da locul acestei biete fetițe ?

— Să trimitem pe cineva acasă ? În mijlocul tratamentului ? Cu neputință ! Și apoi, un astfel de tratament e lung. Se cer săptămîni și chiar luni, pentru vindecarea unor ochi bolnavi.

— Atunci trebuie să se aşeze sub cerul liber, afară, un pat pentru ea — zise agitată sora Astrid. Cu clima de aici, chiar şi afară, e destul de cald ; fetiţa trebuie neapărat tratată ! Toţi se strînseseră acum în jurul Maiei. Ochii lui Lalu alunecau de la unul la celălalt, şi din cînd în cînd prindea cîte un cuvînt englezesc, pe care îl înţelegea.

— Cum adică, mică Norvegie, doar n-ai să laşi copila asta afară, în perioada ploilor, care vor începe curînd ? Prin urmare, fă propuneri mai serioase !

Sora Astrid clătină descumpănită din cap. Nu ştia ce-ar fi putut să propună şi nici celorlalţi nu le venea vreo idee.

— Şi ce părere aveţi dumneavoastră, frumoasă doamnă Indie ? întrebă Pelle.

— Părerea mea este că India e ţara cea mai nefericită de pe lume, pentru că nu e în stare să ajute nici măcar pe propriii ei copii !

— Bine, dar nu putem sub nici un motiv pleca de aici, lăsînd aşa, baltă, pe copiii ăştia ! insistă sora Astrid.

Danezul mormăi ceva în barbă :

— Şi cînd te gîndeşti că în ţara mea există oameni care nu se gîndesc decît la ei şi care sînt de părere că nu posedă destule mijloace ca să-i ajute şi pe alţii...

— Nu numai în Danemarca e aşa — zise sora Astrid.

— Trebuie totuşi să ne hotărîm într-un fel — continuă Pelle. Luăm cu noi copiii ăştia, sau îi lăsăm aici ?

Americanul, care pînă acum tăcuse, hotărî el soarta Maiei :

— Dacă doi copii americani ar fi trebuit să alerge pe jos trei sute de mile, într-o ţară atît de primejdioasă cum e India, nu încape îndoială că n-ar fi fost în stare să reziste. Eu găsesc că aceşti doi fraţi au pus atîta voinţă în joc, încît merită tot ajutorul, indiferent în ce mod li s-ar da el. Trebuie neapărat să găsim o soluţie !

— Bine, bine, dar deocamdată cum găsim loc pentru ei în automobil ? întrebă doctorul Kwama.

— Asta e un fleac — zise Pelle. Îi luăm pe genunchi. Nu cîntăresc mai mult decît o scrisoare daneză, cu mai multe file.

Doctorul Kwama o luă aşadar pe Maia, iar sora Astrid pe Kanga pe genunchi, în timp ce Lalu se aşeză jos, între cizmele înalte ale lui Pelle, urmărind cu atenţie mişcările pe care doamna doctor Prasad le făcea cu volanul şi frîna automobilului. Deodată, buzele sale rostiră nişte cuvinte, din care Pele nu înţelese nimic :

— Va să zică, n-a fost un elefant cenuşiu, ci un *Jeep* cenuşiu, care ne-a adus noroc şi ajutor !

Capitolul 14

MAIMUŢELE DIN LIVADĂ

Doctoriţa indiană îl luase pe Lalu la dînsa, în *bungaloul* ei, aşezat într-o grădină mare şi răcoroasă. Lalu şedea acum pe verandă şi privea zăpăcit cum doamna doctor Prasad turna ceai musafirilor ei. I se dădu şi lui o ceaşcă de ceai îndulcit cu miere, şi cozonac — să mănînce pe săturate. După ce-şi bău ceaiul, împărţind cozonacul cu Kanga, începu să se uite la degetele picioarelor, care, în afară de pantalonii murdari pe care îi purta, erau singurele indicii amintind de viaţa lui de odinioară. Restul se schimbase atît de deplin şi atît de surprinzător de repede, încît, cînd se gîndea în urmă, îl apuca ameţeala, de parc-ar fi plutit în văzduh.

Se înţelege că era şi Kanga cu el. Îşi pusese capul pe genunchii lui şi era întreagă, de la vîrful botului şi pînă la capătul cozii, cîinile lui, şi slăbiciunea ei de nedescris constituia o imagine desăvîrşită, de nestrămutată fidelitate. Da, Kanga era într-adevăr acolo, şi era a lui.

Tot restul însă părea să fie un vis, asemănător cu vînătoarea făcută împreună cu micii ţesători din pădurea de basm. Şi-i era teamă că, mişcîndu-se cît de cît, se va trezi.

Într-adevăr, trăise parcă un vis atunci cînd intrase cu automobilul în curtea spitalului, prin faţa portarului celui aspru, care bătu călcîiele şi luă poziţie de drepţi în faţa doamnei doctor Prasad. Fusese de asemenea ca un vis clipa cînd o văzuse pe Maia culcată într-un pat mititel, aşezat, alături de alte numeroase paturi înşirate afară, pe coridor. Oricum, însă, era un pat şi cearşafurile erau atît de albe, ca şi zăpada de pe Himalaia. Maia făcuse o baie, i se dăduse ceva să mănînce şi cînd Lalu se apropiase de patul ei, fetiţa era atît de ostenită, încît abia dacă avusese putere să-i zîmbească. Şi lui Lalu i se păruse atunci că purtase în spinare, zile şi zile de-a rîndul, o povară grea, de care, în sfîrşit, putuse să se lepede, aşezînd-o pe patul acesta.

Bucuria asta îl zăpăcea, se simţea cuprins de ameţeală, uşor ca un fulg, plutind parcă în văzduh, cu toate că picioarele lui stăteau bine înfipte în duşumeaua verandei lui *memsahib* doctor.

Erau aici toţi laolaltă : sora Astrid, Pelle cel glumeţ, care rîdea mereu, americanul, *memsahib* doctor şi încă alţi cîţiva doctori indieni, care vorbeau despre ceva căruia îi spuneau planul cincinal al Indiei. Lalu îşi aminti ca prin ceaţă de cuvintele neînţelese pe care în ziua aceea fatală, cînd se afla în casă la Akvi, le auzise la radio. Şi, încetul cu încetul, începu să înţeleagă şi sensul acelor cuvinte : „Noi speranţe pentru leproşii din India. Organizaţia Mondială a Sănătăţii... milioane... acordate..."

Şi se gîndi apoi cît de buni fuseseră toţi aici cu dînsul. O privea pe doctoriţa cea frumoasă cum trecea de la un musafir la altul, cum le vorbea şi cum zîmbea...

Ceva mai tîrziu decît ceilalţi, veni pe verandă şi doctorul Kwama, zîmbind cu toţi dinţii săi de o albeaţă sclipitoare,

atunci cînd *memsahib* doctor îi întinse o ceaşcă de ceai. Da, toţi erau deosebit de prietenoşi. Totuşi, cum şedea aşa, deoparte, lui Lalu i se părea că fusese uitat. Dar în aceeaşi clipă văzu pe buzele doctoriţei un zîmbet care îi era menit numai lui :

— Vino-ncoace, Lalu, şi povesteşte-mi ceva — zise *memsahib* doctor.

Lalu se ridică de la locul său şi se apropie de ea. Kanga îl urmă.

— Doctorul Kwama zice că Maia a venit tocmai la timp la spital. Crede că ochii ei se vor însănătoşi. Va trece însă mult timp... Ce-i, te simţi rău, Lalu ?

Ameţeala ciudată pe care băiatul o simţise adineauri deveni mai puternică. I se făcu deodată negru înaintea ochilor. Se ţinu de speteaza unui scaun şi ar fi căzut, dacă doamna doctor Prasad nu l-ar fi apucat de amîndouă braţele.

— Haide, linişteşte-te, băiete ! Să ne aşezăm pe scară şi să vorbim !

Lalu se stăpîni din toate puterile. Cuvintele lui *memsahib* doctor şi vorbele celorlalţi, care erau de faţă, i se părură că vin de undeva, de departe, dintr-un vis din strînsoarea căruia nu se putea desface. Kanga îi lingea mîinile, *memsahib* doctor şedea mută lîngă el, aşteptînd să-şi vină în fire. Era atît de plăcut şi de răcoare aici, afară, pe scară, iar vîntul serii îi mîngîia faţa, limpezindu-i gîndurile.

— Te-ai bucurat atît de mult, Lalu ?

— Da, m-am bucurat ! răspunse, puţin ruşinat, Lalu, în timp ce un gînd nou i se ivi deodată în minte : *Memsahib*, n-aţi vrea să scrieţi dumneavoastră o scrisoare către *guru* satului nostru ? Eu nu ştiu să scriu !

— O fac cu plăcere, Lalu. Şi ce vrei să-i scriu ?

— Scrieţi-i : Maia e bine îngrijită la spital. Şi vă rog mai adăugaţi că în curînd, foarte curînd, peste cîteva luni, ne întoarcem acasă.

— Bine. Şi ce să mai scriu ?

— Nimic altceva. Cînd *guru* va povesti alor mei cele scrise, tata are să ştie că totul e bine. Şi Nani are să afle că Lalu, creanga asta subţire care sînt eu, Lalu, nu s-a frînt pe drum.

— Povesteşte-mi ceva de la voi, de acasă, dragul meu.

I se părea nespus de ciudat să şadă pe veranda lui *memsahib* doctor şi să povestească întîmplări de acasă. Lalu îi spuse că taică-său era cel mai vrednic ţăran din Katwa şi că nimeni nu era în stare să clădească fînul ca el, şi nimeni nu culegea atîta hrişcă şi atît orez ca dînsul. Că maică-sa cultivă, în umbra casei lor, tot felul de legume şi că-i e pururea teamă ca nu cumva copiii ei să se îmbolnăvească de friguri şi să moară. După aceea, aduse vorba despre Nani, care e mai înţeleaptă decît cei mai înţelepţi, despre fraţii săi mai mici, despre măgarul Surmi şi cei doi bivoli şi despre acoperişul casei lor, locul cel mai plăcut, de unde noaptea poţi să vezi atît de bine stelele.

În cele din urmă, îi povesti şi despre drumul pe care îl făcuseră, îi depănă toate întîmplările călătoriei, toate spaimele ce-i copleşiseră. De fapt, acum, aici, pe veranda lui *memsahib*, vedea totul cu alţi ochi. Nimic nu i se mai părea atît de groaznic. Plin de furie, îi povesti doctoriţei de cămătar şi de inelul lui Akvi, de spaima şi ruşinea puşcăriei.

Memsahib ascultă răbdătoare şi cu multă atenţie.

— Taică-tău nu va mai fi nevoit să ia bani cu camătă, Lalu. Se vor înfiinţa nişte bănci care-i vor ajuta pe ţărani, fără să ceară de la ei dobînzi cămătăreşti. Atunci Akvi şi bărbatul ei n-or să aibă decît să-şi ţină banii şi inelele, nimeni n-o să mai împrumute un gologan de la ei.

— Ce fericire, să n-ai nevoie de ei ! zise Lalu.

— Se face mult pentru alinarea nevoilor şi foarte mulţi ne vin în ajutor — povesti *memsahib* mai departe. Nu e drept ca unii să trăiască în belşug, în timp ce jumătate din ome-

nire flămînzește. Totuși, e greu să vii tuturor în ajutor, dragul meu!

Lucrul ăsta îl știa și Lalu foarte bine. Era mult mai ușor să te gîndești numai la tine și la bunăstarea proprie. Era un lucru pe care băiatul îl știa de mult.

— Dar ia spune-mi, Lalu: drumul ăsta lung l-ai făcut numai și numai ca să-i vii surorii tale în ajutor?

Lalu șovăi o clipă înainte de a răspunde:

— Nu numai pentru asta.

— Adevărat? Ce te-a îndemnat s-o faci?

— Maia fusese primită la școală și mie mi-ar fi plăcut grozav să învăț împreună cu ea, să citesc și să scriu.

— Ah, așa! zise *memsahib* doctor.

— Dar pe drum, pe măsură ce ne apropiam de Agra, nu m-am mai gîndit decît la ochii Maiei. Doream din tot sufletul să vadă și ea la fel ca ceilalți copii, să nu ajungă oarbă ca cerșetorii ce stau pe treptele gării, la noi.

— Nu, asta nu trebuia să se întîmple — întări *memsahib* doctor spusele băiatului.

— Îmi închipui însă că slovele nu sînt atît de numeroase încît să ajungă pentru toți oamenii de pe lume, așa că va trebui să mă mulțumesc și fără ele.

Prin multe și grele încercări trebuiseră să treacă cei doi copii, ca Lalu să înțeleagă că lumina ochilor Maiei era cu mult mai prețioasă decît dorința lui fierbinte de a învăța să citească!

— Ești un băiat minunat, Lalu! zise *memsahib* Prasad. Să n-ai nici o grijă, slove pe lume sînt destule; căci pe astea le facem noi înșine. Ceea ce ne lipsește însă aici, în India, sînt învățătorii care să le poată desluși copiilor și care să-i învețe să citească.

Ea se aplecă și mîngîie ușor capul slut al Kangăi.

— Și ce te gîndești să faci acum, dragul meu?

— Vreau să caut de lucru, să cîştig banii ce ne trebuie ca să ne întoarcem acasă.

Memsahib continuă să mîngîie capul Kangăi.

— Ai cîinele ăsta, Lalu. Ai putea să găseşti de lucru chiar la mine. Să păzeşti de maimuţe merii din grădina mea. Merele sînt pe cale de a se pîrgui, dar, dacă nu am nici un paznic, mi le fură maimuţele.

— Pot... pot găsi de lucru aici ?

— Cred că lătratul Kangăi şi dinţii ei ascuţiţi vor goni maimuţele din livada mea. Şi fireşte că atunci va trebui să locuieşti aici, pentru ca să poţi supraveghea mai bine livada. După cum vezi, am destui oameni pe care îi adăpostesc, dar o să găsim noi şi pentru tine un locşor, aşa cum am găsit la spital unul şi pentru Maia.

În dimineaţa următoare, *memsahib* îl duse pe Lalu la o şcoală, unde şcolarii erau aşezaţi pe podea. Învăţătorul stătea înaintea unei hărţi mari a Indiei, pe care le-o explica. *Memsahib* doctor se adresă învăţătorului cu multă prietenie, spunîndu-i :

— Băitul ăsta a venit aici, pe jos, de la Allahabad, cu dorinţa fierbinte să înveţe să scrie şi să citească. Am obţinut pentru el autorizaţia de a învăţa aici şi sper că mai aveţi un loc şi pentru dînsul.

În ziua aceea, Lalu învăţă să-şi scrie propriul său nume, L-a-l-u. Acum îşi dădu seama că era, într-adevăr, treaz ; treaz de-a binelea. Căci în vis, nu încape îndoială, nimeni nu poate învăţa să scrie.

Cînd lecţia se sfîrşi, plecă acasă cîntînd. „Viitoarea mea scrisoare, acasă, am s-o scriu eu însumi... O scriu eu însumi ! Atunci şi ochii Maiei au să fie vindecaţi, vor fi albaştri cum e cerul şi nu albi şi morţi cum sînt ochii orbilor..."

Şcoala nu era departe de poarta oraşului. De aci pornea şi se desfăşura, albă, şi fără pic de umbră, şoseaua ce părea nesfîrşită, de-a lungul şesului peste care cădeau razele fier-

binţi ale soarelui. Lalu se opri o clipă lîngă poartă şi, în timp ce privirea lui rătăcea de-a lungul şoselei însorite, simţi pentru o clipă, în tălpile picioarelor, osteneala de odinioară. Drumul la Agra. Şerpi şi foame, sălbăticiune şi sete. Oameni care-l minţiseră şi-l înşelaseră. Văzu iar înaintea ochilor pe omul Asociaţiei pentru combaterea orbirii şi strînse pumnii. Dar banii pe care pungaşul acesta i-i luase desigur că nu se aflaseră pe vatra lui şi asemenea bani nu puteau să aducă noroc, spusese Jhandu. El, însă, voia să cîştige banii în mod cinstit, mai mulţi bani chiar decît avusese înainte.

Drumul la Agra. Poliţiştii, cantonierul... dar şi micii ţesători, Jhandu, Asha şi Ramdas. Îşi puse în gînd să se ducă la Ramdas cît mai curînd...

Drumul la Agra — pietros şi fierbinte, drum de jăratic. Totuşi, avuseseră parte şi de cîte un colţişor tihnit, de odihnă la umbră, cu Kanga care zburda în voie, cu Maia mereu veselă şi gata de joacă. Şi, în cele din urmă, clipa cea mai frumoasă — salvarea...

„Dar văd că stau pe loc şi, furat de amintiri, uit de munca mea, de munca mea atît de preţioasă", se trezi el. Şi întoarse repede spatele şoselei.

Porni în grabă, vesel şi cîntînd, către casă. Trebuia să alunge maimuţele din grădina lui *memsahib* doctor.

CUPRINS

Capitolul 1
Lalu ia o hotărîre 5

Capitolul 2
O noapte pe acoperiş 12

Capitolul 3
Ce s-a întîmplat în casa sfîntului
şi la locuinţa cămătarului 21

Capitolul 4
Ce s-a petrecut la Allahabad 30

Capitolul 5
Cămilarul Jhandu 40

Capitolul 6
Un şarpe veninos 52

Capitolul 7
Elefantul 59

Capitolul 8
Cantonierul 67

Capitolul 9
Micii ţesători 82

Capitolul 10
Băiatul cu bicicleta 91

Capitolul 11
Asociația pentru combaterea orbirii 101

Capitolul 12
Ecoul 112

Capitolul 13
Elefantul cenușiu 121

Capitolul 14
Maimuțele din livadă 12

Redactor responsabil : MIMI WESTFRIED
Tehnoredactor : GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 30.03.1968. Bun de tipar 25.07.1968. Apărut 1968. Comanda nr. 8471. Tiraj 20120. Hîrtie tipar înalt B de 63 g/m². 540×840/16. Coli editoriale 6,60. Coli de tipar 9,5. A. 1460. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—31.

Tiparul executat sub comanda nr. 80 244 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 3,50

EDITURA TINERETULUI